

VERSLAG

Commissie Samenleving

Datum vergadering : 8 april 2021

Digitaal aanwezig via Teams:

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Leon Erwich, Machiel Crielaard, Wouter Hoppenbrouwer
VVD : Marloes Draak, Juval Pat El, Eric Kampinga
CDA : Nelleke Bouman, Frank Buijs
WIJ Lansingerland : Leon Hoek, Marije van Hagen
CU : Kees-Willem Markus, Paul Lieverse
D66 : Erik Jonker, Eva Heijblom
GroenLinks : Selgei Gabin
PvdA : Petra Verhoef, Valmir Xhemaili

Wethouders : Kathy Arends, Ankie van Tatenhove

Aanwezig in de raadszaal:

Voorzitter : Alexander Kuipers
Commissiegriffier : Rianne Kokke

Afwezig

CDA : Dave Bergwerff

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter, om 20.00 uur: Goedenavond allemaal, ik ga de lijst van commissieleden voorlezen om te kijken of we een quorum hebben. Als u even een teken van leven wil geven, heel graag. Mevrouw Bouman is technisch nog bezig om binnen te komen.

De heer Crielaard, mevrouw Draak, de heer Erwich, mevrouw Gabin, mevrouw Van Hagen, mevrouw Heijblom, de heer Hoek, de heer Kampinga, de heer Lieverse, de heer Pat El, mevrouw Verhoef, de heer Xhemaili: aanwezig. De heer Hoppenbrouwer meldt zich nog niet.

De heer Jonker: U heeft mij niet genoemd. De voorzitter: Heb ik u overgeslagen? En de heer Buijs als vervanger van de heer Bergwerff. Ik ga heel even met de griffier overleggen. U bent in voldoende aantallen aanwezig, dus ik open de vergadering van de commissie samenleving. Hartelijk welkom allemaal en in het bijzonder aan mevrouw Marije van Hagen. U hoorde haar opnoemen bij het lijstje, hartelijk welkom, mevrouw Van Hagen van WIJ, uw eerste commissie samenleving. Ik geloof vast, dat dat een wederzijds genoegen gaat worden. Ik wens u heel veel succes in dit laatste commissiejaar. Mevrouw Van Hagen: Hartelijk dank.

De voorzitter: Dan doe ik u nog even de mededeling over het feit, dat de agendacommissie heeft besloten, dat zij niet meer brieven van het college aan de raad als besprekspunt agenderen in de commissie. De agendacommissie heeft besloten, dat als u als commissie of fractie een brief belangrijk vindt om te agenderen, dat u dat dan zelf moet doen, dat doet de agendacommissie niet meer voor u. De agendacommissie heeft ook het college gevraagd om brieven, waarin zij dossiers van kaders voorzien, actief op de agenda van de commissies te plaatsen, zodat deze met de commissies besproken kunnen worden. Daar zit een beetje bureaucratie achter, namelijk: u moet dat op tijd doen en u moet dat even via het juiste formuliertje doen. Het makkelijkst kunt u het onthouden zodra u een brief ziet, waarvan u denkt, dat die besproken moet worden in de commissie: bel even met de commissiegriffier en dan gaan we ervoor zorgen, dat dat procedureel ook goed komt. Dus houd in de gaten of er brieven voorbij komen, waarvan u denkt dat het belangrijk is om te bespreken, want de agendacommissie wil daar geen uitspraak meer over doen, want het is een beetje politiek en daar is de agendacommissie niet voor bedoeld. Dat zijn de mededelingen.

2. Insprekers

De voorzitter: Er zijn drie insprekers, zij spreken alle drie in over het stuk dat we straks gaan behandelen over de selectie van het onderwijs in Wilderszijde. Ik wil hen in de volgorde van mijn lijstje het woord

geven, dat zou dan beginnen bij de heer Christophersen, alleen weet ik niet of meneer Christophersen er al is en daar lijkt het niet op. Dan gaan we naar de volgende spreker, dat is mevrouw Van Vuuren van de Scholengroep Holland. Ik geef u het woord, maximaal 5 minuten. Als u gesproken hebt, kunnen commissieleden die nog een verhelderende vraag hebben dat nog aan u kwijt.

Inspreker 1:

Mevrouw Van Vuuren: We horen als drie sprekers bij elkaar, de Stichting Scholengroep Holland. De heer Christophersen is van de Laurentius Stichting en de heer Wiegeraad is er voor het Spectrum. . We hebben ieder een stukje, maar het is een samenhangend verhaal. De inleiding zal de heer Christophersen zo doen. Even samengevat leggen wij u voor, dat wij openbaar onderwijs en katholiek onderwijs en protestant onderwijs heel graag met zijn drieën in een nieuw gebouw willen in de gemeente Wilderszijde. Ik zal u toelichten waarom wij dit zo belangrijk vinden. Wij zijn sterk samenwerkende besturen, allemaal ontzettend gericht op het kind. Dat het kind in Lansingerland zo goed mogelijk onderwijs krijgt. Door die onderwijskundige samenwerking kunnen wij in één gebouw heel goed ruimten benutten, optimaal benutten, omdat we alles gaan delen. Dus er komt een maximale ruimte voor de kinderen, ook belangrijk voor de kwaliteit van ons onderwijs. Daarnaast hebben we te maken met leerlingenzorg, dus inclusief onderwijs. Wij willen heel graag dat alle kinderen, ook die met zorg, bij hun broertjes en zusjes naar hun eigen school kunnen en niet uit de wijk moeten. Als wij daar samen zitten, kunnen wij meer voorzieningen samen creëren en dan kunnen die kinderen gewoon bij hun broertjes en zusjes op school. We hebben te maken met een groot lerarentekort, een belangrijke factor om samen te willen werken op die ene locatie om met elkaar nog meer aantrekkelijke werkgevers te zijn. Dan is maar te denken aan jonge ouders, leerkrachten, tijdelijke vervanging, dat je die gezamenlijk hebt. Dat je veel meer gebruik kan maken van vakdocenten, dus gym, muziek, techniek, handvaardigheid. Die vakken die je maar een paar uur per week geeft. Samen kun je iemand in dienst nemen. En ook specialisten op het gebied van leerlingenzorg. Denk aan jeugdcoach, logopedist, jeugdverpleegkundige enzovoorts. We kunnen ons ook professionaliseren op gezamenlijke thema's en daar een verdeling in aanbrengen. Het gaat ons bieden, of de kinderen bieden, een hele rijke fysieke leeromgeving, die heel erg zal bijdragen aan onze kwaliteit. Denk daarbij aan kleutergymzaal, een aula, gemeenschappelijk in te richten en te benutten. Daardoor hebben we veel meer ruimte voor mooie leerpleinen en voor allerlei groepslokalen. Financieel gezien, biedt het natuurlijk ook heel veel voordelen. Gezamenlijk gebruik maken van die faciliteiten en die flexibiliteit, betekent ook dat als de ene school gymt, dat je ook makkelijker terug gaat, makkelijker wisselt van lokalen. Dan heb je nog een praktisch punt, maar je hebt ook een vereniging van eigenaren. Ook daar zal de ervaring van de gemeente zijn, dat daar een groot belang is, dat besturen goed met elkaar samenwerken. Daarbij willen we heel graag samen met de kinderopvang om ervoor te zorgen, vooral die voorschoolse educatie die zo ontzettend belangrijk is voor die eerlijke kansen, voor gelijke kansen, die wij kinderen geven, dat die ook sterk bij de scholen betrokken is en waardoor we een goede inzet hebben, ook van de mensen die daar werken: wat is er mogelijk voor hen binnen het onderwijs? We zien in het land mooie voorbeelden, ook van basisscholen die samenwerken met speciaal onderwijs, jeugdzorg, andere zorg- en welzijnsorganisaties. Hoe meer scholen daarin samenwerken, hoe mooier je die samenwerking vorm kunt geven. Denk maar aan het mooie voorbeeld van de jobcoach, die we kennen in Lansingerland. Hoe mooi is het als iemand heel veel uren beschikbaar is, omdat je als scholen bij elkaar zit en makkelijk met elkaar samenwerkt. Dit was even mijn pleidooi om te laten zien wat de voordelen zijn van de drie scholen. Dan kijk ik of de heer Christopher er al is.

De voorzitter: Begrijp ik dat u drieën een gezamenlijk verhaal heeft? Dan laat ik u alle drie even uw verhaal doen en dan gaan we daarna kijken of er een rondje vragen nodig is. Mevrouw Van Vuuren: Dat heeft mijn voorkeur. Dat is handiger.

Inspreker 2:

De heer Christophersen: Ik vroeg me af of de heer Wiegeraad ook aanwezig is. Ik denk dat hij het best kan afronden. Mevrouw Van Vuuren: Ik ben gestart bij het middenstuk om te starten met de voordelen. De heer Christophersen: Zoals mevrouw Van Vuuren al zei: drie schoolbesturen, Scholengroep Holland, het Spectrum, Laurentius stichting: wij spreken gezamenlijk in. Een ieder van ons zou een deeltje voor zijn rekening nemen. Nu klinkt het wat als van de hak op de tak, maar ik hoop, dat de boodschap wel goed overkomt. Mijn naam is de heer Christophersen, ik ben bestuurder bij de Laurentius stichting. Wij willen graag onze visie op het onderwijs in de wijk Wilderszijde toelichten aan uw commissie samenleving. Naast een aanvulling op de uitgangspunten en het plan van aanpak van de gemeente Lansingerland, die wij van harte onderschrijven, willen we u vanuit de scholen een gezamenlijke aanpak vanuit onze samenwerking en de visie op goed onderwijs toelichten. Waarom een gezamenlijke aanpak? Waarom vanavond drie schoolbesturen? De drie Lansingerlandse schoolbesturen willen zich natuurlijk graag ook vestigen in die wijk Wilderszijde met een gezamenlijk sterk en divers onderwijsaanbod en in bij voorkeur een scholencampus met meerdere voorzieningen. Wij zijn er van overtuigd dat we alleen door deze intensieve samenwerking als schoolbesturen uw geformuleerde uitgangspunten optimaal

kunnen realiseren en daarmee ook het verschil kunnen maken naar individuele schoolbesturen. Denominaties spelen altijd een rol, maar het is in deze tijd niet het voornaamste. Het gaat om een visie op onderwijs met een gevarieerd aanbod van onderwijsconcepten, dat aansluit bij de behoeften van ouders en kinderen. Wij hebben als schoolbesturen ervaring met moderne en aansprekende vormen van onderwijs. Het primair onderwijs is sterk in ontwikkeling en wij doen daar als schoolbesturen volop in mee. Daarboven, bovenop die mooie onderwijsconcepten, hebben wij als drie schoolbesturen ervaring in de samenwerking met elkaar en hebben een sterk onderling vertrouwen. Dat bleek ook wel bij het bouwen, samen met de gemeente, met wethouder Van Tatenhove aan het IHP. Ook in Berkel Westpolder hebben wij zeer positieve ervaringen opgedaan. De nieuwe wetgeving ruimte voor nieuwe scholen maakt het echter lastiger om de gezamenlijke visie te realiseren in Wilderszijde. Je wordt als schoolbesturen eigenlijk meer concurrent, omdat je gaat samenwerken. Om deze reden willen we u graag de samenwerkingsvoordelen voor ouders, kinderen, gemeente en de schoolbesturen nog eens een keer goed toelichten. Daarnaast hebben we de behoefte bij de commissie te toetsen hoe we middels uitbreiding van bestaande scholen in Wilderszijde kunnen starten en vragen wij u aan het eind om een zienswijze op ons voorstel. Ik dank u wel voor het toehoren. Ik geef graag het woord over aan de heer Wiegeraad. De voorzitter: Aan de voorzitter. Dan ga ik naar meneer Wiegeraad toe.

Inspreker 3:

De heer Wiegeraad: Ik ben de heer Wiegeraad, bestuurder bij het Spectrum en (...). Ik zal even het laatste stukje toelichten. De heer Christopher gaf al aan: de nieuwe wet op het stichten van scholen, die in 2021 van kracht gegaan is. De nieuwe wet geen schoolbesturen allen de mogelijkheid als individueel bestuur een nieuwe school kenbaar te maken bij het OCW. Door de nieuwe wet is het mogelijk dat er aan de hand van de toetsingscriteria meerdere scholen toestemming gaan krijgen om een school in Wilderszijde te kunnen stichten. Wij hebben laten onderzoeken en uit laten rekenen dat om een nieuwe school te kunnen stichten er ongeveer 120 handtekeningen nodig zijn van ouders, die een kind hebben van 2, 3 of 4 jaar, die woonachtig zijn in een cirkel van 6 kilometer rond Wilderszijde. Onze inschatting is dat alle drie de schoolbesturen, die voor u zitten hier, dit wel voor elkaar gaan krijgen. Elke school heeft inmiddels al vaak meer dan 250 4-jarigen op de school aanwezig. Het zou dus zo kunnen zijn dat er meer dan drie toekenningen komen voor nieuwe scholen bij de start. Het is echter wel zo, dat na 11 jaar deze scholen moeten voldoen aan de stichtingsnorm van 262 leerlingen. Wetende dat er ongeveer 1.000 verwachte leerlingen komen, zou dat dus wat toekomst geven aan de drie scholen. Dat zou kunnen betekenen, dat nieuw gestichte scholen van één van onze besturen deze niet zou kunnen halen. Maar, wij zouden de scholen open kunnen laten houden, omdat we werken met een gemiddelde schoolgrootte per bestuur of eventueel zo'n school laten fuseren met een andere school van ons bestuur in de buurt. Voor nieuwe toetreders is dit wel een risico. Als zij de stichtingsnorm niet halen, kan sluiting een gevolg zijn. Door vroegtijdig aan te sluiten door de samenwerkende schoolbesturen bij de ontwikkeling en de bouw van de wijk Wilderszijde is dan ook noodzakelijk. Het samenwerken en samenwonen in één scholencampus vraagt veel voorbereiding. Maar ook de personele en financiële uitdagingen moeten het hoofd geboden worden. In deze tijden van een groot lerarentekort moet vroegtijdig geworven worden voor de scholen in de wijk Wilderszijde. Daarbij kennen wij, als samenwerkende schoolbesturen de arbeidsmarkt in Lansingerland wel goed en hebben zij een goede uitgangspositie om deze werving goed te laten verlopen. Wij vragen de commissie een zienswijze te geven om een deel van de toekomstige onderwijsbehoefte, kortom toekomstige leerlingen, toe te wijzen aan de huidige schoolbesturen door middel van het stichten van een dislocatie van een bestaande school of verhuizen van een huidige school binnen de gemeente Lansingerland. Wij hebben namelijk op basis van wet -en regelgeving daar geen beperkingen in kunnen vinden. Als dat zo is, gaan we formeel geen nieuwe scholen stichten. Wel heeft iedere school de ruimte op deze locatie het onderwijs zo in te richten dat dit echt goed afgestemd wordt op de leerlingen van Wilderszijde en op de onderwijsvisies binnen de gemeente Lansingerland. Naast de 3 bestaande schoolbesturen die dan het liefst in één gebouw een campus kunnen vormen, is het mogelijk dat een 4e school, bijvoorbeeld een vrije school of een ander concept, de minimale stichtingsnorm kan behalen. Dat zou ook in de campus kunnen, maar ook in een gebouw elders in de wijk. Vanwege de termijn die OCW heeft gesteld in de nieuwe wetgeving dienen wij, als we dat zouden doen, onze aanvraag voor het stichten van een school voor 1 juni 2021 in te dienen. Wij vragen u dan ook voor deze termijn uw reactie op ons voorstel te willen geven. Ik dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw inspraak alle drie. Ik denk dat het handig is als de tekst, die u hebt gebruikt misschien verspreid wordt onder de commissieleden. U kunt het mailen aan de griffier, dan zorgt zij ervoor, dat het morgen naar de commissieleden toegestuurd wordt. Ik wil met de elektronisch handjes werken: zijn er commissieleden die een korte verhelderende vraag willen stellen.

De heer Lieverse, CU: Een korte vraag, die een beetje technisch is, want er werd heel veel verteld. U bent met zijn drieën bezig gemeenschappelijk een aanvraag te gaan doen, maar u legde uit, dat de wetgever veronderstelt, dat het drie aparte aanvragen zouden moeten worden als het drie besturen

betreft. In hoeverre is die samenwerking dan toch bij OCW straks heel duidelijk? Mevrouw Van Vuuren: Op het moment dat we een aanvraag doen bij OCW, dan betreft het een nieuwe school, dus dan zijn het afzonderlijke aanvragen. Op het moment dat we werken volgens het voorstel, dat de heer Wiegeraad net zei, dus dat je start met een nevenvestiging, dan is er geen sprake van een aanvraag bij het ministerie.

De heer Jonker, D66: Allereerst wil ik de sprekers bedanken voor hun betoog. Ik ben blij, dat we de tekst nagestuurd krijgen, want er zaten een hoop aspecten aan, die ik nog even rustig wil bestuderen. Ik waardeer sowieso de intentie en de inspanning, die wordt geleverd op het gebied van samenwerking en het zoeken naar nieuwe mogelijkheden. Wij zien liever dat de verschillende scholen samenwerken in de wijk, dus ik hoop, dat we dat later nog kunnen bespreken in de commissie, hoe we daar tegenaan kijken en hoe dat gefaciliteerd kan worden. Ik was nog benieuwd naar één detail. Heeft u ook al contact met de wethouder hierover gehad en is daar al wat uit gekomen. Mevrouw Van Vuuren: Ja, hierover is contact geweest met de wethouder. Volgens mij is ze ook aanwezig. We hebben met elkaar gesproken over de meerwaarde van deze scholen. Dat kan de wethouder beter zelf zeggen, hoe zij ernaar kijkt, dan dat ik dat zeg.

De heer Pat El, VVD: U allemaal bedankt voor uw inspraak. Ik heb 2 korte vragen. Als ik het goed beluisterd heb, dan zei u dat u denkt dat u met 3 schoolbesturen meer synergie kan bereiken dan één school in zijn eentje. Misschien dat u dat nog even kort kunt toelichten voor ons als commissie waarom u dat denkt. En nummer 2. Als ik u goed beluister, zei u dat u graag onze mening wilde over de zienswijze, of wij voorrang zouden geven aan bestaande scholen in Lansingerland. Kunt u nog kort toelichten waarom dat voor u een heel groot verschil zou maken? Dat waren mijn vragen. Mevrouw Van Vuuren: Dat zit op heel veel gebieden. Die zit allereerst op je onderwijskundige samenwerking. Je zet een gebouw neer van een aantal vierkante meters, als je goed met elkaar samenwerkt, kun je dat optimaal gebruiken. Een speellokaal, een technieklokaal, dat normaal teveel ruimte vraagt, dat kun je nu gebruiken omdat je het met drie scholen tegelijk doet. Als je kijkt naar specialistische zorg voor leerlingen, waarvan we net zeiden: we vinden het belangrijk dat die kinderen bij hun broertje op de katholieke school, hun zusje op de protestante school zit en niet hoeft uit te wijken. Met elkaar kunnen we die specialistische voorzieningen veel vaker creëren, dan dat we in ons eentje kunnen. Dat is ook wat ons als besturen bindt: het hart voor het kind. Hoe kunnen wij nou het beste onderwijs geven? Dus daar zit de synergie in. Alles wat ik verder noemde heeft daar ook mee te maken. Als je kijkt naar personeel: we weten allemaal dat er een groot personeelstekort is. Dat zit ook in Lansingerland voor een groot deel op je kort tijdelijke vervanging. Het is belangrijk voor die kinderen, dat het onderwijs gewoon door gaat. Samen kunnen wij veel makkelijker een pool hebben en mensen over en weer uitwisselen. Dus we zijn massa aan het creëren. Dat geldt ook voor leerkrachten, die we in dienst nemen, voor kunst, cultuur, techniek, noem maar op. Als we dat met zijn drieën doen, dan zijn er veel meer mogelijkheden. Verder die benutting van al die speciale ruimten, denk maar aan gymzalen. Als je die voor 1 school neer zet, staat die toch relatief veel leeg. Met z'n drieën kun je dat goed benutten allemaal ten gunste van bijvoorbeeld leerpleinen of wat dan ook, waarop kinderen nog prettiger kunnen leren. Dat noemen wij in het onderwijs een rijke leeromgeving bieden, ook fysiek, waar kinderen zich goed voelen. De voorzitter: Ik vind het een overtuigende lijst. De heer Wiegeraad: Voorrang is eigenlijk niet wat we vragen. Het gaat er eigenlijk om, dat we ervoor willen zorgen, dat er onderwijs voor die kinderen komt. De manier om dat te doen betekent, dat er nieuwe scholen kunnen komen. De nieuwe wetgeving is dit jaar van kracht gegaan en geeft veel meer ruimte tot het stichten van nieuwe scholen dan de oude wetgeving dat deed. Dit betekent dus: formeel gesproken zouden wij als 3 besturen een aparte school kunnen aanvragen. Er zouden misschien nog andere besturen in de omgeving zijn, die allemaal een school kunnen aanvragen. Op het moment dat je voldoet aan voldoende handtekeningen zou het zomaar kunnen zijn, dat er 6 of 7 scholen ontstaan en toegekend worden. Dat is volgens ons geen wenselijke situatie. Een andere mogelijkheid is om te zeggen als gemeente: we kennen de leerlingen toe aan bestaande scholen, namelijk we zorgen ervoor dat een deel van de wijk een uitbreiding wordt van de scholen die al vlak in de buurt staan, zoals in Westpolder ook gebeurd is. Op dat moment zouden leerlingen naar de dislocaties gaan, dan hebben we niet te maken met stichtingsnormen en opheffingsnormen, omdat die namelijk al gelden bij de bestaande scholen. Daarnaast zou er nog steeds ruimte zijn om nieuwe scholen te stichten buiten onze besturen, waardoor de diversiteit groter wordt. In plaats van dat er dus allerlei nieuwe scholen ontstaan, ook van onze besturen, die in de toekomst misschien voor een situatie zorgen, dat een aantal van die scholen geen bestaansrecht heeft, omdat ze de stichtingsnorm niet halen. De heer Christophersen: Ik wil nog een korte aanvulling doen op die synergie. Drie samenwerkende schoolbesturen, dat is één. Maar ook de samenwerking en de synergie met de kinderopvang en met wijkvoorzieningen zijn heel belangrijk om te noemen. Juist doordat je heel erg gericht bent op die wijkvoorzieningen, die samenhang met de kinderopvang, kan je echt synergie maken. Dat wilde ik nog even toevoegen.

De heer Buijs, CDA: Allereerst bedankt voor de presentatie. In aanvulling op wat er al is gewisseld, vroeg ik mij af: in hoeverre heeft u overleg met alle scholengemeenschappen in Lansingerland? In hoeverre is er sprake van een soort waterbedeffect. Stel, uw nieuwe school komt er, zouden dan de leerlingen van andere scholen daar ook naar toe gaan of vice versa? De heer Christophersen: Eigenlijk hebben wij altijd gesprekken over een goede spreiding van scholen over de gemeente en dat doen we samen met alle schoolbesturen in het IHP. In het verleden deed je dat dan ook met alle schoolbesturen in Lansingerland binnen het IHP. De nieuwe wet maakt dat beeld veel onrustiger, want iedereen kan een nieuwe school stichten. Wij weten niet welke andere partijen er nog meer zijn. Wij weten wel, dat wij een heel mooi samenwerkingsverband zijn en een heel mooi aanbod kunnen doen op de uitgangspunten en de visie van Lansingerland. De heer Wiegeraad: Mag ik nog even kort aanvullen? We hebben wel overleg gehad met de besturen, die binnen de gemeente op dit moment actief zijn. Dan hebben we het over de NVKO, die met katholieke scholen in Bleiswijk zitten en met LEF, dat is van de Parel. Die zijn op de hoogte van de plannen en daar hebben we goed contact mee.

De heer Hoek, WIJ: Dank voor de inspraak. Mooi, dat u elkaar gevonden heeft. Maar, als ik de stukken goed lees en ik kijk naar de nieuwe systematiek, de nieuwe wetgeving, dan gaat deze wetgeving uit van belangstelling van ouders en niet langer van godsdienst of levensbeschouwing. Wat ik ook in de stukken lees, is dat met name het ministerie van OCW bepaalt en er dus over gaat. Dan lijkt het mij legitiem, dat je als gemeente die belangstelling toetst en aan de hand van die belangstelling, zal het ministerie daar iets van moeten vinden. Dat komt niet helemaal overeen met de aanvliegroute, die u kiest door handtekeningen te verzamelen. Kunt u daar iets over zeggen? Ik zou er wel een groot voorstander van zijn om inderdaad die belangstelling de doorslag te laten geven, want dat is nou juist uniek aan de nieuwe wetgeving. De heer Wiegeraad: Dat klopt. Er zijn inderdaad twee mogelijkheden. Dat is marktonderzoek en het behalen van voldoende handtekeningen om een school te kunnen stichten. Zo is het ook aangegeven in de wetgeving. Op die twee pijlers. Het schoolbestuur dat het voor elkaar krijgt om ouders met kinderen, die op 1 januari 2022 2, 3 of 4 jaar zijn, hun handtekening te laten zetten, dus belangstelling tonen voor het schoolaanbod, als dat er 120 zijn, heet het ministerie al een reden om de school toe te kennen. De heer Hoek: Die handtekeningactie kwam ik in de stukken niet tegen of ik heb er overheen gelezen, dat zou kunnen. Vandaar mijn vraag. De heer Wiegeraad: Laat ik het anders noemen: het gaat om de belangstelling, door middel van een handtekening, dat een ouder zegt: ja, ik kies voor dat schoolconcept. De heer Hoek: Maar dat zou evengoed kunnen zijn, dat er uitkomt, dat de voorkeur uitgaat naar 3 openbare scholen. De heer Wiegeraad: Absoluut. Elke school, die een aanvraag doet voor 1 juni moet bij het ministerie met een concept komen, met een gedachtegang en zal straks voldoende belangstelling moeten hebben voor als het ministerie het gaat toekennen.

Mevrouw Gabin, GL: Dank aan de bijdragen van andere partijen. Ik had twee vragen. De ene ging over alternatieve samenwerkingen, of dat onderzocht is, maar die is al gesteld door de heer Buijs. Er werd ook verteld, dat denominatie geen rol meer speelt perse. Dat hoorde ik de heer Christophersen zeggen. Hoe moet ik dat opvatten? Dat heb ik niet helemaal helder staan. Ik neem dat Laurentius en het Spectrum de christelijke godsdienst of levensbeschouwing vertegenwoordigen in de nieuwe school in Wilderszijde. Ik vroeg me ook af in hoeverre de afzonderlijke identiteiten van de scholen kan worden gewaarborgd bij een samenwerking. Ik heb ook wel zorgen: stel, het slaagt, dan komen er ook natuurlijk (...). De heer Christophersen: Denominaties, als ik zeg dat dat niet meer te zake doet, dan is dat niet helemaal juist. Wat aan de orde is, is dat wij allemaal heel mooie onderwijsconcepten hebben, hele moderne onderwijsconcepten. Volgens mij kiezen ouders, en dat merk ik elke dag weer, voor een onderwijsconcept, dat aansluit bij de behoefte van hun kinderen en wat het best passend is, daar kiezen ze voor. Ik geloof er zeker in, dat ieder schoolbestuur dat kan, maar wij hebben daar ervaring in om moderne onderwijsconcepten, echt vooruitstrevende onderwijsconcepten, in deze wijk te realiseren. Daar bovenop, en dat is eigenlijk wat wij vanavond willen vertellen, kunnen wij iets extra's brengen, dat is namelijk onze gezamenlijke samenwerking. Die is vrij uniek in Nederland. Wij zeggen als drie schoolbesturen: we slaan de handen ineen en we bieden eigenlijk drie fantastische onderwijsconcepten, die nieuw zijn voor de gemeente Lansingerland in een nieuwe wijk. Dat is eigenlijk wat wij vanavond graag over het podium willen krijgen, waarbij we een lange route hebben en dat is het stichten van een nieuwe school met veel afbreukrisico, want dan word je eigenlijk meer concurrent van elkaar. Of via ons voorstel, waar we uw zienswijze op vragen, dat is het stichten van een school via een nevenvestiging.

Mevrouw Heijblom, D66: Ik vind het een beetje lastig verhaal, maar wel dank voor jullie verhaal. Uiteindelijk denk ik dat diversiteit ook heel erg belangrijk is. Ik hoor toch, ja, ik weet niet, hoor, maar ik hoor een beetje kartelvorming, om heel eerlijk te zijn. Daarmee sluit je anderen uit. Ik zie niet in waarom jullie als individuele scholen ook niet goed met andere scholen zouden kunnen samen werken. Als je daar vroeg bij bent, dan kun je ook nog naar huisvesting en dergelijke kijken. Ik begrijp uw bedoelingen. De voorzitter: Uw verhelderende vraag luidt? Mevrouw Heijblom: Of dat een beetje waar is? Of ik het nou goed begrijp? Mevrouw Van Vuuren: Ik wil daarmee ook nog even ingaan op de vraag van

mevrouw Gabin, die zij net stelde, over die verschillende identiteiten. Wordt het een eenheidsworst? Maakt het geen verschil meer of je openbaar bent, katholiek of protestant? Natuurlijk is dat wel een verschil, want anders zouden wij met elkaar één bestuur vormen en met één identiteit. Het is evident waar katholiek onderwijs voor staat, waar protestant-christelijk onderwijs voor staat en het openbaar onderwijs, die ik vertegenwoordig. Dat neemt niet weg, dat je met elkaar ervoor moet gaan zorgen, daarom is onze samenwerking ook zo bijzonder, dat je echt het beste kan doen voor die kinderen in Lansingerland. Daar staan wij voor, dat is niet een eenheidsworst. Er zullen leerkrachten zijn, die bewust kiezen voor een katholieke school, een protestante school of een openbare school. Als je het hebt over de grote krapte met invalleerkrachten, daar kun je dat soort voorkeuren eigenlijk niet of nauwelijks meer laten spelen. Wij zitten ook al met elkaar, met alle besturen, in een hele grote pool van leerkrachten. Het is absoluut niet zo, dat wij een kartelvorming voor staan, want ieder van ons kan een eigen school aanvragen met vrij grote kans, dat dat ook slaagt vanuit het ministerie. Waarom wij pleiten voor met zijn drieën, omdat wij hier eigenlijk kijken naar een heel innovatieve manier van samenwerken, dat we onze identiteit behouden, maar veel meer gebruik gaan maken van dat met elkaar samenwerken met maar één doel en dat is: oog voor dat kind, dat het kind zich goed kan ontwikkelen, dat dat kind goed in deze samenleving staat binnen die eigen omgeving. Daar zitten onze drijfveer. Samenwerken is iets wat heel moeilijk is, ook in het onderwijs, terwijl we allemaal leven van overheidsgeld. In de gemeente Lansingerland, dat hebben we niet in andere gemeenten, hebben wij een unieke samenwerking tussen protestant-christelijk en openbaar onderwijs en dat is goed voor de kinderen. Dat is dus de reden waarom we zeggen: wat zou het mooi zijn als wij met elkaar op één plek zouden kunnen zitten en daar laten zien, met behoud van onze eigen identiteit, want die vinden wij ook belangrijk, en ook met een goed en verschillend onderwijsconcept, want ook daar zullen we niet hetzelfde doen, maar in al dat extra wat nodig is, om dat met elkaar te benutten.

Mevrouw Van Hagen, WIJ: Bedankt aan de sprekers voor het mooie verhaal. Ik vind de samenwerking erg positief klinken. Ik ben zelf werkzaam als leerkracht, dus ik heb er van dichtbij mee te maken. Ik had een vraag t.a.v. de onderwijsconcepten Montessori of vrije school. Die zijn er op dit moment niet in Lansingerland en ik kan me zomaar voorstellen dat dat in Wilderszijde wellicht een kans gaat krijgen. Zo'n school gaat wellicht een regiofunctie vervullen. Ik ben benieuwd in hoeverre daar rekening mee gehouden wordt. Ten aanzien van die bijzonder onderwijsconcepten ben ik benieuwd hoe er gedacht wordt over de aantrekkende werking ten opzichte van andere scholen in Lansingerland. De heer Wiegeraad: De eerste vraag. Juist door ons voorstel om er dislocaties van te maken, waardoor we niet met een stichtingsnorm te maken hebben en dus kleiner kunnen blijven, geeft juist ruimte om ook een stroming als Montessori of vrije school kans van slagen te hebben in de wijk. Dus daar staan we zeer open voor, dat hebben we ook aangegeven. Binnen onze eigen scholen, we hebben onze eigen identiteit, maar identiteit is niet meer de enige richting die onze scholen geven. Het is onze basis, onze kern, maar de manier hoe wij het onderwijs vorm geven, daar kunnen we wel enorm verschillen. Dan hebben we het over unit-onderwijs, sommige scholen werken wel vanuit een klas, andere werken met wereldburgerschap. Zo heeft elke school binnen de besturen een eigen signatuur. We zullen zeker in Wilderszijde naar concepten toe gaan, die de meest moderne vorm van onderwijs zijn. Dan hebben we het over onderzoekend leren, ICT-vaardige leerlingen, burgerschapsvorming, dat een cruciale rol gaat krijgen in combinatie met zingeving, wat ook vanuit de verschillende identiteiten vorm gaat krijgen. Wij zeggen weleens in het modern onderwijs: Montessori is een schooltype dat al oud is, het Montessori onderwijs van nu is niet meer het Montessori onderwijs van 60 jaar geleden. Dat heeft zich ook doorontwikkeld. We willen juist ruimte geven aan ook andere scholen om de diversiteit in de wijk groter te maken.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Dank aan de sprekers. Leuk om de heer Wiegeraad weer even te zien als oud-directeur van de Wiekslag. Begrijp ik het nu goed, ik zit eigenlijk op dezelfde lijn als mevrouw Heijblom, moet ik eerlijk zeggen. Ik ben ook een beetje puzzeld. Is het nu zo, dat als je uitgaat van de dislocatievariant, dat je dan eigenlijk de ruimte voor een nieuwe school verkleint? Het aantal leerlingen blijft 1.000. Er is gezegd: 6 of 7 scholen. Maar dat kan natuurlijk nooit waar zijn, dat de gemeente toestemming gaat geven voor 7 scholen, dat lijkt me een utopie. Ik heb de indruk, dat als je kiest voor een dislocatie, dan maak je de taart wat kleiner voor nieuwe scholen. Heb ik dat goed begrepen of niet? De heer Wiegeraad: Het is juist het tegenovergestelde. De nieuwe wetgeving geeft aan: bij 120 belangstellenden kun je al een school stichten; vanuit verschillende hoeken binnen een cirkel van 6km om Wilderszijde heen, dus dat betekent dat belangstelling ook in Pijnacker opgehaald kan worden, in Hillegersberg, een hele grote regio. Om belangstelling te krijgen, dat gaat redelijk snel. 120, het zou zomaar kunnen dat als 7 scholen dit gaan vragen, dat er dus 7 aanvragen komen, die allemaal wel voldoende belangstelling aan de oorsprong hebben. Als het rijk, als OCW het toekent, dan heb je als gemeente de plicht om in ieder geval voor huisvesting te zorgen. Het klinkt even hard: de gemeente gaat niet over het stichten van scholen, alleen maar in het voorzien van huisvesting. De voorzitter: Ik moet u onderbreken, want we moeten echt voort, we hebben een lange agenda. Met onderwijsmensen is het

altijd zo: die mensen zijn zo gepassioneerd, dat zit in het bloed, dat merk ik aan alles. Maar we moeten echt verder.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik probeer nog één dingetje te begrijpen. Dat gaat over dat samenwerken. Met passie worden die drie onderwijsconcepten geduid, dat er toch wel verschillen zijn. Maar nu proefde ik toch, dat een protestant-christelijke docent in het kader van de problemen van de bezetting ook bij het openbaar onderwijs voor de klas kan gaan staan. Begrijp ik dat nou goed? Of begrijp ik dat verkeerd? Mevrouw Van Vuuren: Bij het openbaar onderwijs kan sowieso iedereen, wat voor gezindte dan ook, voor de klas staan. Bij ons geldt er maar één ding en dat is het respecteren van ieders mening en daar goed mee om kunnen gaan. Dat is wat wij onze kinderen leren. Waar verhalen samen komen. Niemand is openbaar, iedereen is iets, iedereen is bij ons welkom. Als je kijkt naar de katholieke en de christelijke, die zijn ook algemeen toegankelijk. Zij kunnen beter voor zich spreken, maar er is geen probleem als iemand veel in het openbaar onderwijs staat als het vervanging betreft.

Mevrouw Bouman, CDA: Ik had even wat technische problemen. Het is zeer zelden dat dat bij mij gebeurt, maar ik ben er weer met hulp van derden. Ik heb een deel van de toelichting van de dame en heren gemist. Maar mijn vraag t.a.v. Montessori en de vrije school, want dat is ook een onderwijsconcept dat nieuw is, is in de tussentijd beantwoord. Ik begrijp dat deze drie schoolbesturen de handdoek met elkaar in de ring gegooit hebben en zeggen: we willen met de samenwerking verder gaan t.a.v. het stichten van een school in Wilderszijde. Heb ik dat goed begrepen? Mevrouw Van Vuuren: Wij hebben wel het voornemen om drie aparte scholen te zijn, als dat uw vraag is. Mevrouw Bouman: Dus drie aparte scholen met ieder een eigen concept. Oké, dat is helder. Mevrouw Van Vuuren: Het zou zelfs Montessori kunnen zijn, bij wijze van spreken.

De voorzitter: Ik wil u alle drie hartelijk danken. U bent welkom om in de stream te blijven hangen. Dit onderwerp is straks snel aan de beurt, dus voor u hoeft het geen nachtwerk te worden. Ik hoop eigenlijk voor de rest van de commissie ook niet. Ik doe een beroep op u om vanavond de vaart erin te houden. We hebben best een volle agenda.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 11 maart 2021

De voorzitter: Daar zijn geen verzoeken op binnen gekomen. Is er iemand die daar iets op te zeggen heeft? Nee. Dan stel ik het verslag van de vorige vergadering vast.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Is er iemand die daar een verzoek heeft? De heer Kampinga: We hebben op de valreep nog een brief gekregen over informatie die 11 maart niet behandeld kon worden? Is er nog gelegenheid op enig moment om daar een korte vraag over te stellen? De voorzitter: Ik stel voor, dat we dat even doen bij de actualiteiten uit de commissie. Dat is de plek, want het zijn ook actualiteiten uit de commissie, alleen iets minder actueel inmiddels.

Inventarisatie rondvragen:

De voorzitter: Er is een vraag binnen gekomen van meneer Hoek over jongeren met ernstig psychische problemen. Heb ik iemand gemist? Nee.

5. Besprekpunten:

5.a Selectie onderwijs Wilderszijde

De voorzitter: De wethouder heeft gevraagd een inleiding te geven. Wethouder Van Tatenhove: Wat mij betreft hoeft het niet. Ik denk dat de aanleiding duidelijk is. De wet is veranderd, of: er is een nieuwe wet aangekondigd, die zijn intrede doet in 2021. Dat betekent dat de besluitvorming over het stichten van nieuwe scholen bij OCW ligt en niet langer bij de gemeente. U heeft bij de insprekers gehoord hoe dat in zijn werk gaat. Wij krijgen als gemeente de gelegenheid om daar een zienswijze op in te dienen. Om te voorkomen, dat die heel subjectief is, leek het ons goed om daar uitgangspunten voor vast te stellen, zodat we aan de hand van die uitgangspunten echt een objectieve zienswijze kunnen inleveren bij het ministerie. Het leek mij heel goed om dat met u te bespreken. Temeer om waar net aan werd gerefereerd bij de behandeling destijds van de onderwijsvisie, er zijn grote verwachtingen opgenomen ten aanzien van de schoolconcepten in Wilderszijde en de vernieuwing die we daar zouden willen. Daarom denk ik dat het goed is, dat de commissie zich uitspreekt over de uitgangspunten, zodat we straks als college een goede zienswijze kunnen geven op het moment, dat de aanvragen worden ingediend. De voorzitter: Dank u wel voor de improvisatie. Ik denk dat de agendacommissie het een goed idee vond, dat u een inleiding gaf. Wethouder Van Tatenhove: Ik vind het een prima idee om het zo te doen, want anders ben je aan de achterkant aan het repareren qua beeldvorming. Ik vind het een goed voorstel.

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Ik ben de gelukkige en dan heeft u de rest van de avond geen last meer van mij. Ik moet eerlijk zeggen, dat mijn voorbereiding wezenlijk anders was, want ik ben eigenlijk een beetje puzzeld n.a.v. de insprekers. Niet puzzeld door het voorwoord van de wethouder. Zij zegt: de uitgangspunten zijn bedoeld om subjectiviteit te voorkomen en we hadden hoge verwachtingen m.b.t. die onderwijsconcepten. Als het nou om die uitgangspunten sec gaat, kon ik daar overal wel mee leven, ware het niet dat ik wel wat twijfels had over het uitgangspunt wijknetwerken, want die hebben we net weg bezuinigd. Dat is deel 2 waar de wethouder het over had, maar ook de insprekers: over het onderwijsconcept. Ik merk bij mezelf, dat ik heel verward ben wat nu een onderwijsconcept aan het worden is en wat het uiteindelijk is. Ik had mijn huiswerk gedaan en heb één van de drie insprekers gesproken. Die zei: Montessori zit in dezelfde slipstream als Dalton en Jena en die Rudolf Steinerversie is wezenlijk wat anders. Ik ben vandaag, zoals u mij kent (.....). Wat moet ik hier nou mee? Ik zou eigenlijk willen pleiten voor een extra benen-op-tafel over die onderwijsconcepten en misschien wel de puzzeling die mevrouw Heijblom had, om daar nog een keer goed bij stil te staan. Wat wordt hier nou vanavond eigenlijk gezegd en wat betekent het nou eigenlijk? Wij als L3B hebben niet zo heel erg enthousiast gereageerd op de onderwijsvisie, zoals u weet. Die onderwijsconcepten, volgens mij zitten we echt niet op een vrije school te wachten. Maar als er echt aangetoond kan worden, dat er een behoefte is, wie ben ik dan, of wij als L3B, om te zeggen: die school mag er niet komen. Maar we hebben er wel heel slechte ervaringen mee, als we kijken naar de Kleine Kapitein. En als meneer Wiegeraad zegt: er dreigen 6 of 7 scholen op ons af te komen. 7 maal 120 is 840, dan ben ik al bijna bij die 1.000. Dat vind ik wel een beeld waarvan ik denk: moeten we dat in die uitgangspunten op één of andere manier de nek omdraaien voor zover dat kan. Ik zou in de uitgangspunten willen zeggen: er komen max 3 scholen of 4, maakt niet uit. Dat is waar ik nu een beetje naar op zoek ben. Even snel de uitgangspunten. Onderwijsaanbod: prima. Onderwijsconcepten: ben ik verward. Verbinding met de wijk: vind ik een lastige, omdat we daar op aan het bezuinigen zijn. Samen met de VVD hebben we daar altijd onze twijfels over gehad. Ook aan de knoppen-stukken die we gehad hebben, gaat ook de combinatiefunctionaris mogelijkerwijs bezuinigd worden. Dan zou dat weg kunnen vallen. Clustering met kinderopvang: prima. Stimuleren spelen en bewegen: ook prima. Maar daarbij wel de winstwaarschuwing, dat we geen herhaling willen van het gedoe, dat we nu bij de school bij het Mozaïekgebouw hebben, het schoolplein aan de Oudelandsehof, waarbij inwoners extreem veel last hebben van overlast van jeugd. De duurzame schoolomgeving: dat lijkt me alleszins redelijk om uit te gaan van 1-methode, ondanks dat BENG natuurlijk wel goedkoper is, maar volgens mij is dat niet verstandig, want dan gaat het t.z.t. toch naar die ENG toe, dus doe het dan maar in één keer goed. Ik heb het wel in de stukken zien staan, maar ik zou bij de uitgangspunten toch wel een knipoog willen hebben naar de frisse scholen als beleidsaccent, omdat daar vooral aandacht wordt besteed aan de binnen kwaliteit. Met corona is dat volgens mij helemaal hot geworden. Waar mevrouw Gabin he terecht over had, is dat we zeker moeten voorkomen, dat bestaande scholen worden leeg getrokken. Dat hoorde ik haar ook zeggen, dat ze daar zorgen over had. Dat ben ik wel met haar eens. Als afsluiting: ik denk dat we met dat bewegen zouden moeten pleiten, niet voor een gymzaal, maar voor een sportzaal. Dat zeg ik even n.a.v. de beeldvorming rondom sportaccommodaties, waarbij sporthallen kennelijk zo populair zijn, dat ze vol raken qua bezettingsgraad en bij de gymzalen was de bezettingsgraad zorgelijk. En toch nog als laatste die vrije school, stel dat die er zou komen: trekken we dan niet heel veel leerlingen van buiten aan? Dat we dan hetzelfde ongelijke gevoel krijgen als bij het voortgezet onderwijs, dat wij dat allemaal moeten betalen, terwijl de scholieren van Pijnacker-Nootdorp en Rotterdam dan allemaal deze kant op komen. Dus daar maak ik me wel zorgen over. Dit is in eerste instantie mijn bijdrage. Dank u wel, want ik heb iets meer tijd gekregen dan mij is toegestaan, dank.

De heer Pat El, VVD: Ik denk dat het ermee te maken heeft met wat de heer Hoppenbrouwer zei: dat we ons als commissie moeten afvragen of we dit allemaal in één avond bolwerken of moeten we toch niet eens een ronde verder doen? Laat ik even bij het begin beginnen. Wat wij als VVD begrepen hebben, is: er is gekeken naar de behoefte van ouders of toekomstige bewoners in Lansingerland. En er is gezegd, dat er behoefte is aan o.a. een aantal nieuwe onderwijsconcepten. Wat de VVD betreft, is iedereen vrij om hier een school te vestigen als daar genoeg animo voor is. Dus wij snappen jullie initiatieven, ik kijk even naar de schoolbesturen, alleen, wij willen daar niet een uitzonderingspositie voor creëren, want ons uitgangspunt is: iedereen die een goed concept heeft en kan aantonen, dat ze voldoende achterban hebben en voor voldoende leerlingen kunnen zorgen, die moeten gewoon een eerlijke kans krijgen. Dan even naar de heer Hoppenbrouwer, die iets zei over onderwijsconcepten als de Kleine Kapitein. We hebben daar het risico dat we onderwijsconcepten en hoe goed een school bestuurd wordt door elkaar gaan halen, maar misschien dat de wethouder er iets over kan zeggen. Dan wilde ik naar het document, dat de uitgangspunten bevat, waarbij de wethouder aangaf: we willen heldere uitgangspunten. Het document heeft een aantal heel heldere uitgangspunten, laat ik dat zeggen. Er staat iets over verkeersveiligheid bijvoorbeeld. Het is heel helder. Het staat helaas ook vol met onheldere en wat de VVD betreft onwenselijke zaken. Ik moet daar toch een paar voorbeelden van geven, waar wij problemen mee hebben. Er staat bijvoorbeeld in, dat de scholen een duurzame leefomgeving met inspirerende

binnen- en buitenruimten moet hebben. Ik zou de wethouder willen vragen of dat criteria zijn, inspirerend, want criteria zijn helder en eenduidig. Zo niet, dan denk ik dat we dit soort zaken uit het document moeten halen. Er staat bijvoorbeeld ook in, op blz.7, beeldkwaliteit: de scholen maken bij bewoners deel uit van de mental map. Ik weet niet wat een mental map is en volgens mij voegt dat ook niet zoveel toe aan het vinden van juiste, goede scholen voor Wilderszijde. Wat ons betreft, moeten we dat er gewoon niet in zetten. Ik heb nog een kort voorbeeld, dat ook belangrijk is. Het staat op blz.8. Een groenblauw schoolplein draagt actief bij aan het onderwijs in het bewustzijn van kinderen over het klimaat. Het is volgens mij niet aan ons als gemeente om kinderen duidelijk te maken hoe belangrijk het klimaat is. Dat is wat ons betreft aan de school en aan de ouders, wij moeten als gemeente niet in dat verhaal mee gaan, door het als criterium mee te nemen in een dergelijk document. Dan heb ik nog een heel belangrijk punt. In het document staat, en de heer Hoppenbrouwer noemde dat, maar daar verschillen wij, denk ik, van mening, dat nieuwe scholen niet het effect moeten hebben, dat ze bestaande scholen leeg trekken. Dat kan je interpreteren als: een nieuwe school mag zeker niet beter zijn dan de scholen die we al hebben. Want ja, een hele goede school, die nog beter is dan de goede scholen die we al hebben in Lansingerland, ja, je hebt kans dat die heel veel animo krijgen en dat ouders besluiten hun kinderen van de scholen, die er nu zijn, af te halen en op de nieuwe school te zetten. Soms ook gewoon uit praktische overwegingen. Ze willen bijvoorbeeld een nieuw concept, ze zetten daar hun oudste of jongste kind op en een kind die al op een andere school zit, wordt mee genomen. Wat ons betreft moet dit niet in dit document staan. We moeten er gewoon voor zorgen, dat er goede scholen komen. Als er betere scholen komen, zal dat effect hebben op de andere scholen, maar volgens mij moeten we niet als een scheidsrechter willen op die stoel te gaan zitten. Wij begrijpen, dat er al een aantal aanmeldingen is van geïnteresseerde scholen. Vandaag hebben we drie schoolbesturen gehoord, maar er zijn meer scholen. Kan de wethouder een toelichting geven hoe dat proces gaat lopen, omdat we die aanmeldingen al binnen hebben, maar we zijn nog de criteria aan het bespreken. Dat was het voor de eerste termijn.

Mevrouw Bouman, CDA: Wat ik al zei: ik heb een deel gemist. Maar ik geloof, dat ik toch enigszins begrijp wat er allemaal naar voren gekomen is. De wethouder heeft al aangegeven wat de wijziging is per juni 2021 en dat nu leidend is het aantal belangstellenden, ouders, kinderen, die aangeven, dat zij misschien wel voor een nieuw schoolconcept willen gaan. Het schoolconcept is misschien zeer divers en daar zouden we ons misschien nog een keer over kunnen buigen of horen wat dat allemaal met zich mee brengt. Ik hoorde vanavond allerlei terminologieën over me heen komen, waarvan ik denk: dat heb ik in mijn tijd niet gehoord, dat is allemaal nieuw. Wat het punt is, we hebben het over Wilderszijde en het toekomstige Wilderszijde wordt gekenmerkt door het landschap van ontmoetingen. Dat zie ik toch wel terug komen in de uitgangspunten, zoals de verbinding met de wijk, de clustering van voorzieningen. Dat vind ik allemaal wel prachtig, dat dat daar naar voren gebracht is, ook o.a. het uitgangspunt: stimuleren van spelen en schoolpleinen. Ik hoor iemand zeggen: zou je niet naar de gymzaal moeten kijken i.p.v. de sporthal. Ik denk dat het goed is, want sporthallen hebben we in mijn optiek wel voldoende. Maar dat is misschien verdere uitwerking. Ik heb ook de inleiders gehoord over hun zienswijze t.a.v. de samenwerking, prachtig, maar toch met een eigen concept. Ik beluisterde ook, dat als je 120 handtekeningen hebt of belangstellende hebt, die iets zouden willen, dat dat dan toch in aanmerking zou kunnen komen voor een bepaalde invulling van een school in misschien wel Wilderszijde. Waar ik met al die uitgangspunten toch wel een probleem had, dat was het uitgangspunt diversiteit, vandaar dat ik het al aangaf t.a.v. Montessori en de vrije school. Ik heb er iets over gehoord, maar wat mij wel even bezig houdt, en ik heb het ook van sommigen gehoord, dat is de leegloop bij bestaande scholen. Als je een hele nieuwe school sticht daar, dan is het prima als dat niet ten koste gaat van leerlingen van andere scholen. Maar het kan toch niet zo zijn, dat hier misschien wel van concurrentie zou kunnen gaan spreken als er dus kinderen van een bepaalde school afgehaald worden en dan naar zo'n nieuwe school met misschien een nieuw schoolconcept daar in Wilderszijde terecht komen. Dan is er een school die achterblijft met een aantal leerlingen. Dan hoor ik over de vestigingsnorm, dat je een bepaald aantal leerlingen moet hebben om een school nog in stand te kunnen blijven houden. Het zal toch niet zo zijn, dat we daar op termijn X tegenaan gaan lopen. Met andere woorden: concurrentie ligt dan toch op de loer. Ik heb gehoord, dat er al belangstelling is vanuit bepaalde scholen om toch een hand op te steken voor Wilderszijde. Mijn vraag is: is er al belangstelling bekend van buiten Lansingerland? Er zijn natuurlijk ook nog de nodige scholen, die buiten Lansingerland misschien wel hier ook nog het e.e.a. willen doen, wat dan misschien weleens ten koste zou kunnen gaan van bestaande scholen. Dat is even een vraag aan de wethouder. En of zij ook rekening houdt met de hele leegloop. Ik hoop niet dat dat gaat gebeuren. Hoe gaan we daar dan mee om, met dat soort items? Dan heb ik nog een andere vraag. Misschien heb ik iets over het hoofd gezien of niet gelezen of is het al behandeld. In de stukken lees ik, dat de onderwijsvisie Wilderszijde nog door de raad vast gesteld moet worden. Ik was even het spoor bijster. Krijgen we dat nog? Of is dit de aanleiding tot? Hebben we dat misschien bij de onderwijsvisie gehad? Dat zou ik wel graag willen weten. Maar de leegloop bij bestaande scholen, daar hebben we toch wel de nodige zorgen over. Dat mag in onze optiek niet aan de orde zijn. Bij deze, in de eerste termijn.

Mevrouw Van Hagen, WIJ: Wij maken ons wel zorgen over hoe nou precies die behoefte gepeild wordt bij ouders. Ouders kiezen voor een school op basis van veiligheid, nabijheid en ontwikkelingsgericht onderwijs. Het is ons nog niet duidelijk hoe nu precies die behoefte gepeild wordt. Ik heb nog steeds een beetje het gevoel, dat eerst de scholen worden neergezet en daarna komen pas de huizen. Hoe wordt die behoefte nu precies gepeild? Daarnaast wil ik nog een keer aanstippen, dat de aantrekkende werking van bijvoorbeeld een Montessori school of een vrije school ten opzichte van andere scholen in Lansingerland, dat vind ik ook een punt van aandacht. Daarnaast, als ik zo de stukken lees, dan wordt er gesproken over groenblauwe schoolpleinen, dat kinderen zich bewust worden van klimaatontwikkeling. Als ik dan naar andere scholen in Lansingerland kijk, dan vind ik het contrast heel groot. Daar maak ik me wel zorgen over. Ik ben benieuwd hoe daar met die aantrekkende werking wordt omgegaan. Dank u wel. De voorzitter: Gefeliciteerd met uw eerste bijdrage. Mevrouw Van Hagen: Dank u.

De heer Lieverse, CU: Wij zijn blij met het stuk, dat we gekregen hebben, om daar onze visie op te kunnen geven. Ook om te kunnen reageren op de insprekers, in tweede instantie. Ik hoor het al een beetje via de whatsapp langs komen: het is best een complex iets wat deze besturen naar voren brachten, maar op zich wel fijn, want in de uitgangspunten lezen we ook, dat een tijdige uitvraag bij de schoolbesturen onderdeel is van wat er gebeuren moet. En als schoolbesturen ook ons als commissie benaderen, is het alleen maar welkom. Wat mevrouw Van Hagen zojuist ook al noemde: waaraan is behoefte? Ik heb terug gekeken naar een artikel in de Heraut, dat verscheen n.a.v. een vraag van de week, nog maar 2 maanden geleden n.a.v. onze bespreking over de onderwijsvisie-evaluatie. Daar kwam een aantal dingen uit naar voren, die best interessant zijn voor ons. Het blijkt namelijk dat 49% van degenen, die het ingevuld hebben, dat kan best een kleine groep geweest zijn, kiest voor een school met een denominatie. 26% kiest voor goed traditioneel onderwijs. En vervolgens wordt gekozen voor scholen dicht bij huis, modern schoolgebouw, gezonde leeromgeving en pas heel laag, 7%, komen zaken als Montessori, Steve Jobs, gepersoniseerd leren enzovoorts. Ofwel: ik denk toch dat veel mensen, die nu in Lansingerland wonen, we weten natuurlijk niet wie er straks in de nieuwe wijk gaan wonen, kiezen voor scholen, zoals wij die nu hebben. Dat betekent dat ik de inbreng van de 3 schoolbesturen, die proberen samen te werken, wel een heel aantrekkelijk idee vind hebben. Een aantal opmerkingen zal ik puntsgewijs doen. We zouden aan willen dringen op ENG normen bij de bouw van de scholen. We zouden willen benadrukken het belang van ruimte en ventilatie, niet alleen om het corona van nu, want ik hoop dat dat voorbij is straks, maar ook om de onderwijskundige aspecten, het omgaan met kinderen met autisme, met ADHD, die vereisen dit soort zaken. Tot zover onze bijdrage.

De heer Jonker, D66: Allereerst in relatie tot de insprekers: ik wil het niet helemaal bespreken in extenso, het was best een compleet verhaal, zoals ook door de heer Lieverse opgemerkt. Maar het was een beetje dubbel. Aan de ene kant vinden wij innovatie heel goed in het onderwijs, om in samenwerking en in nieuwe vormen te denken. Tegelijkertijd werd door mijn collega terecht aangegeven, dat je moet oppassen dat je die diversiteit concurrentie inhoudt. Ik denk dat het goed is om op een later moment dit nog eens te bespreken, want ik heb me daar nu niet op voorbereid, om dat in extenso te reflecteren. Wel nog een paar kleine punten t.a.v. de documenten, die nu geagendeerd zijn, waar we het in hoofdlijnen mee eens zijn. Ik denk dat het goed is, dat we ons allemaal moeten realiseren, dat we alleen maar input leveren en dat OCW uiteindelijk beslist. Onze polsstok heeft wel een bepaalde lengte in dit kader. Maar dan toch even naar de teksten. Het eerste wat ons opviel was het woordje 'adequate onderwijshuisvesting'. Ik weet dat dat een juridische term is, maar als je zo'n tekst leest, dan klinkt het als sober, net voldoende. Het heeft niet een bepaalde uitstraling met een wervende werking. Misschien is daar niets aan te doen. We ondersteunen de genoemde uitgangspunten uit de IHP, die herkennen we ook. Overigens lijkt het, zoals ook door de heer Hoppenbrouwer genoemd, wel verstandig om de lessen van corona mee te nemen in de nieuwe huisvesting. Welke huisvestingsconcepten passen nu het beste bij de situatie, dat we meer afstand moeten houden, dat we moeten ventileren. Ik hoop, dat dat allemaal onder het woordje 'adequaat' valt. Daar wil ik graag een reactie van de wethouder. Onder punt 2.6 duurzame schoolomgeving staat de zin: we geven het goede voorbeeld en kiezen voor duurzaam waar het kan. Ik zou zeggen: laten we de woorden 'waar het kan' schrappen. We hebben zowel nationaal als lokaal een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. Als het niet kan, dan kan het niet, dus dan hoeven we dat ook niet te vermelden. Anders gaan we bij voorbaat onze ambitie nuanceren of verkleinen. Dan het laatste punt, dat ook door de VVD is geadresseerd. Ik was er eerst wat genuanceerder over, maar het punt 'bestaande scholen niet leeg trekken' vinden wij ook wel problematisch. Het suggereert inderdaad, dat het zo moet zijn dat de nieuwe school vooral niet beter mag zijn dan andere scholen, want dan is het gevaar dat het andere scholen leeg trekt. Het kan natuurlijk zijn, dat de meest briljante school van de regio straks in Wilderszijde land en dat iedereen in Lansingerland naar die school wil. Ja, dat hoort er dan ook bij. Ik zeg niet, dat we daar blij mee moeten zijn, maar dat kan gebeuren. Dan is leegtrekken het gevolg van de enorme kwaliteit van die school. Daar moet je niet per definitie een belemmering voor opwerpen. Ik kan ook uit ervaring spreken als ouder. Wij

hebben ook niet gekeken naar de wijk. Wij gingen gewoon alle scholen langs en hebben gekeken wat we het beste pakket als geheel vonden. Daar hebben we geprobeerd ons kind aangemeld te krijgen. Tenslotte een klein puntje. Het gaat nergens over, maar we zitten nu ook weer via een digitale lijn te vergaderen. De onderliggende digitale infrastructuur wordt nu nergens genoemd. Misschien past het wel helemaal niet bij deze uitgangspunten en is dat allemaal al lang heel goed verwerkt in onderliggende of zelfs andere plannen, maar ik denk wel dat we ervoor moeten zorgen, dat die digitale infrastructuur voor de scholen, wat het ook wordt en waar ze ook komen, dat die goed wordt geregeld. Dat was al belangrijk, maar het wordt alleen maar belangrijker, ook in dit soort tijden. Daar wilde ik het voor nu even bij laten.

Mevrouw Gabin, GL: In de grondwet staat, dat de gemeenten dienen te zorgen voor voldoende openbaar onderwijs binnen haar grenzen. Kinderen dienen overal in Nederland naar school te kunnen gaan en dat niemand genooddaakt is om onderwijs te volgen dat uitgaat van een specifieke godsdienst of levensbeschouwing. Uit onderzoek van 2017 blijkt dat ouders in Lansingerland met name een onderwijsconcept als Montessori en vrije school missen. Wij vragen ons af of er nog een vervolgonderzoek over de actuele behoefte komt. Het is natuurlijk moeilijk om te peilen wat voor soort school er nou specifiek moet komen, want de inwoners van Wilderszijde zijn natuurlijk nog niet bekend. Om dit verder te onderzoeken vinden wij wel heel belangrijk, want wij vinden dat er echt wel een nieuw onderwijsconcept zonder denominatie de kans moet krijgen om zich te vestigen. De uitgangspunten zien er op zich goed uit. Toch spreekt het hier en daar weinig van urgentie en is het af en toe vaag. Bij het punt 'voldoende openbaar onderwijs' zou wat meer geschreven kunnen worden over de huidige status, namelijk dat er een tekort is aan openbaar onderwijs en innovatieve onderwijsconcepten. Het is nu nog algemeen van aard, vinden wij. Het liefst hebben wij hier een percentage staan. Verder hopen wij dat de wethouder constant haar best doet om daadwerkelijk nieuwe schoolbesturen te benaderen. Kan de wethouder hier meer inzicht in geven?

De heer Xhemaili, PvdA: Gezien de leerlingenprognoses en de schaal van scholen in Lansingerland is het in Wilderszijde mogelijk om 2 tot 3 nieuwe basisscholen te stichten. Hier hebben we gelijk een vraag over aan de wethouder: hoe en wanneer wordt de behoefte in kaart gebracht, wat ouders voor onderwijs willen in Wilderszijde? Het is al een paar keer genoemd, dat we nog niet aan het bouwen zijn. Hoe ga je sec de behoefte in Wilderszijde meten, als daar nog niets op de planning staat qua huizenbouw? Wat voor mijn fractie belangrijk is, is dat er een goede spreiding is van het onderwijs in Lansingerland, dus ook in Wilderszijde. Genoeg diversiteit in onderwijs, dus ook voldoende aanbod voor openbaar onderwijs en andere soorten onderwijs, die nu niet worden genoemd in de memo's en in het raadsvoorstel. Ik kan me wel vinden in het voorstel van mevrouw Gabin, om daar een extra onderzoek voor in te lassen, om te kijken wat de Lansingerlandse bevolking nou wil, wat voor onderwijs in Wilderszijde. Een zorg voor ons is wel, dat bestaande scholen leeg kunnen trekken door de komst van nieuwe scholen. Die zorg werd ook door andere fracties benadrukt. We moeten voorkomen, dat door de komst van nieuwe scholen er kannibalisme ontstaat in de wijde omgeving van Lansingerland. In de uitgangspunten staat ook, dat duurzaamheid in acht wordt genomen. Dat vinden wij ook belangrijk. We hebben een maatschappelijke opgave om energieneutraal te zijn binnen nu en 10, 20, 30 jaar. Wat mijn fractie betreft moeten scholen niet an sich duurzaam maar puur duurzaam zijn en energieneutraal. Verder is natuurlijk veiligheid belangrijk. Voor een basisschool is het belangrijk, dat de locatie makkelijk toegankelijk is, te voet, met de fiets en met de auto. Scholieren moeten zelfstandig naar school kunnen gaan. In de stukken staat verder dat er 2 tot 3 scholen komen. Ik heb een aantal vragen aan de wethouder daarover. Betekent het, dat als er 3 scholen komen, dat op 1 locatie 2 scholen komen en bij die andere locatie 1 school? Dus 2 kleine scholen en 1 school? Hoe moet ik dat zien? Kan de wethouder dat toelichten? Wat voor invloed heeft de gemeente in de keuze voor de scholen? Uit de stukken begrijp ik, dat alles eigenlijk qua keuze bij OCW ligt. Maar kan de gemeente daar nog iets in sturen? Kan de wethouder dat toelichten? Ik merk dat er bij de sprekers heel veel energie zit om samen te werken. Dat doet mij deugd om te horen. Dat ze ook voor innovatie willen kiezen hoe wij tot een nieuwe school kunnen komen. Dus ik ben benieuwd naar de reactie van de wethouder, wat de sturingsmogelijkheden zijn richting OCW hierin. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove: Er zijn in elk geval behoorlijk veel aandachtspunten en een aantal vragen. Ik zal proberen zoveel mogelijk te beantwoorden en anders komt er in de tweede termijn vast nog wel iets terug. Ik begin even bij het document, want ik kreeg o.a. van de VVD wat vragen over de stedenbouwkundige uitgangspunten, die genoemd staan op blz. 7 en 8 van het document. Dat is niet specifiek een uitgangspunt voor de scholen, want dat waren de stedenbouwkundige uitgangspunten, die horen bij de wijk Wilderszijde. Ik ga hier in elk geval niet vragen om die term aan te passen. Ik denk dat dat in een bespreking rond Wilderszijde hoort, want hier hebben we het over de uitgangspunten voor de nieuwe scholen. Wij hebben bij de bespreking in Wilderszijde aangegeven, dat er qua leerlingental en

qua profiel van Lansingerland ruimte zou zijn voor 3 scholen. Met ongeveer 1.000 leerlingen komen we aan de Lansingerlandse norm, als ze ongeveer 300 leerlingen per school gaan tellen. Daarmee hebben we in Wilderszijde ook aangegeven, dat we niet kiezen voor 1 school, die 1.000 leerlingen heeft, maar dat we bij de Lansingerlandse manier blijven. Dat zou dan gerealiseerd kunnen worden op 1 of 2 locaties. Hoe die verdeling is, meneer Xhemaili, dat wordt t.z.t. bekend. Of dat 1 school is op 1 locatie en 2 op een andere. Stel, dat het concept dat net besproken is, landt en het 3 scholen op 1 locatie wordt en 1 school op 1 locatie. Of dat het er 3 worden en die kiezen voor 1 en we hebben maar 1 plek voor onderwijs in Wilderszijde, dat is allemaal nog mogelijk. In de vierkante meters hebben we er rekening mee gehouden, dat het op 2 locaties zou kunnen in Wilderszijde. Dan zitten we dus met de nieuwe wet, die zijn intrede doet in dit jaar en die dingen verandert, waarmee OCW de beslissing neemt of een nieuwe school zich mag vestigen. Onze situatie is natuurlijk uniek, omdat we met een blanco lap grond beginnen en daar woningen op gaan bouwen en dat dit dus een ander proces is dan de vorige keer. Bij dit proces ligt het initiatief ook niet bij de gemeente om een onderzoek uit te voeren wat er wenselijk is in die wijk, maar moeten de schoolbesturen aangeven, dat er voldoende belangstelling is voor hun concept. Wij kunnen een zienswijze waarin we aangeven wat wij vinden van dat concept, dat op die plek zou landen. Vandaar dat we deze uitgangspunten hebben gedefinieerd, die nu voor liggen. Als een school aangeeft dat er voldoende belangstelling is en dat het de verwachting is, dat het op die stichtingsnorm komt, dan is het aan OCW om te beoordelen of ze daarmee zeggen dat die school een plekje zou kunnen krijgen in Wilderszijde. We hebben de huidige schoolbesturen, zoals ze vanavond hebben ingesproken: zij hebben belangstelling voor Wilderszijde. Ik heb gesprekken gehad met 2 besturen van vrije scholen, dat is een jaar geleden. En inmiddels hebben we ook belangstelling en ook gesprekken gehad met schoolbesturen die meer Montessori-achtig onderwijs zouden willen starten in Lansingerland. We weten dat er belangstelling is om een ander concept te realiseren. Maar wat de besturen net al aangaven: ook de scholen, die we op dit moment in Lansingerland kennen, zowel openbaar als protestant-christelijk als rooms-katholiek, werken niet alleen vanuit hun denominatie, maar ook vanuit hun onderwijsconcepten. Dat het dan 1.000 is, dat heb ik ook wel, dat gevoel, van hoeveel concepten zijn er eigenlijk? Als je het hebt over onderwijsconcepten, dan doemde bij mij ook in eerste instantie de bekende op als de vrije school, Montessori, Jenplan en Dalton. Maar inmiddels is er dus veel meer aan onderwijsconcepten. Daarom is ook elk onderwijsconcept, dat door de bestaande schoolbesturen gerealiseerd zou worden, een toevoeging op wat er al is. Ik deel met een aantal van u, en ik herken het ook als ouder, dat je kiest voor een school en een concept en een denominatie die past bij jouw kind of bij je eigen overtuigingen. En dat het dus niet automatisch is, dat je kiest voor de school die om de hoek staat. Ik denk dat we dat ook nooit zullen voorkomen en dat ook niet moeten willen voorkomen. Ouders moeten kunnen kiezen voor het schoolconcept, dat bij hun past. Maar het moet ook niet zo zijn, dat we straks met leegstand zitten in bestaande wijken en dat we moeten bijbouwen in nieuwbouwwijken. Dat hebben we eerder bij het IHP ook genoemd. Dus we zullen blijven rekenen met die afstandscriteria voor uitbreiding en voor dislocaties. Daarom is het op zich ook wel een te overwegen punt, dat de schoolbesturen hebben ingebracht. Als je start vanuit een dislocatie, en dan is er binnen de nieuwe wet de mogelijkheid om t.z.t. dat te veranderen in een zelfstandige school, maar als je start vanuit een dislocatie, dan kun je op een andere manier starten vanuit je relatie met een bestaande school. Dan heeft u wat gezegd over de duurzaamheid. Ik hoor een pleidooi voor de ENG normen en dat sluit aan bij wat we eerder in het IHP hebben afgesproken, dus dat is hartstikke mooi. Eén van u deed het voorstel, volgens mij was dat meneer Jonker, om 'waar het kan' te schrappen. Ik denk dat dat heel goed is, want we hebben als uitgangspunt om te kiezen voor duurzaamheid en 'waar dat kan' breekt dat eerder af, terwijl dat niet het uitgangspunt is. Dus die kunnen uit het uitgangspunt schrappen. Frisse school, daar hebben we bij het IHP met de schoolbesturen ook uitgebreid over gesproken. Dat hoort er wat ons betreft qua duurzaamheid gewoon bij. Als we het hebben over adequate huisvesting, dan hoort de ventilatie daar ook zeker bij. Dat was natuurlijk altijd al een aandachtspunt en het is op een aantal van onze redelijk nieuwe scholen een issue geweest, dus daar hebben we zeker van geleerd. Corona onderstreept dat nog: als de ventilatie niet goed is, dan moet je gewoon met je winterjas in een lokaal gaan zitten waar de ramen open staan. Ik denk dat die met stip bovenaan is komen te staan. Hetzelfde geldt voor een digitale infrastructuur. Zonder digitale infrastructuur kan een school niet meer functioneren. Dat heeft corona alleen maar onderstreept, dus dat hoort er ook bij. Daar hebben we bij het IHP over gesproken. Even kijken welke punten we nog hebben. Mevrouw Gabin vroeg nog aandacht voor het openbaar onderwijs. Ik herhaal maar weer wat ik bij het IHP ook een aantal keer heb gezegd: wij hebben geen voorkeur voor welke denominatie of welk onderwijsconcept ook. Dat onderbouwen de schoolbesturen zelf, ook in de nieuwe situatie. We hebben als gemeente wel een plicht om ervoor te zorgen, dat er voldoende openbaar onderwijs beschikbaar is. En dat is er op dit moment ook. Ze zijn mij allemaal even lief. Ook de relatie met de schoolbesturen, die wij hebben als gemeente, is gewoon goed. Ik denk dat u dat ook heeft gezien aan de inspraak net. Er is op dit moment ook geen tekort aan openbaar onderwijs. Ik weet niet waarom u dat veronderstelt, mevrouw Gabin, maar dat is op het moment echt niet zo. Ouders kunnen kiezen waar ze hun kinderen naartoe sturen. We hebben met schoolbesturen afspraken gemaakt, wat ook al werd gezegd door mevrouw Van Vuuren, dat de kinderen welkom zijn op elke school en dat ouders de keuze

hebben waar ze de kinderen naartoe sturen. Ook in de wijk Wilderszijde is wat ons betreft voor alle denominaties en voor alle schoolbesturen, die met een ander concept willen komen en willen starten, is daar ruimte voor. Juist daarom willen we kiezen voor die objectieve criteria. Dan nog een puntje over de gymzaal of de sportzaal of sporthal. In Wilderszijde kiezen we voor de bouw van een sporthal, omdat er voor het onderwijs ruimte nodig is om te sporten. Maar uit het onderzoek voor de sportaccommodaties is gebleken dat we met het toevoegen van een sporthal in Wilderszijde ook kunnen voorzien in de groei en in de behoefte die er is voor het gebruik van de sporthallen voor de verenigingen. Dus er komt geen gymzaal. De bedoeling is, dat er een sporthal wordt gerealiseerd. En het advies om bewegen te stimuleren, groenblauwe schoolpleinen, dat het goed gepositioneerd wordt ten opzichte van de bewoonde wereld, dat advies nemen wij ook mee. Want de ervaring die we hebben bij Mozaïek, het Baken komt ook regelmatig langs, maar in elk geval in de buurt van de Oudelandselaan, ik denk dat we daarvan hebben geleerd, dat we daar heel kritisch naar moeten kijken, wat wel en niet wenselijk is. Volgens mij heb ik dan een heleboel behandeld en ik ga ervan uit, dat dat voldoende is.

De voorzitter: Ik verzoek de commissieleden, dat als ze al een tweede termijn willen, dat ook heel kort te doen, want we hebben nog meer.

Tweede termijn

De heer Hoppenbrouwer, L3B: Wethouder, dank voor uw opmerkingen en beantwoording van mijn vragen. Dat was in mijn geval opvallend. Ik heb een pleidooi gedaan om toch nog eens even goed naar die onderwijsconcepten te kijken. Ik weet eerlijk gezegd niet hoe we dat aan het vorkje prikken. Ik hoor dat bijvoorbeeld Dalton, Jena en Montessori, dat dat wel een onderwijsconcept is, maar ik denk dat in de onderwijsvisie is bedoeld, nogmaals ik was er niet echt voor, dat het daar om wezenlijk iets anders ging, zoals een vrije school en Steve Jobs. Dat is volgens mij echt onderscheidend. Ik heb nu het idee, dat het dan toch een beetje een mix wordt. Ik ben daar eerlijk gezegd nog niet uit. Twee is: ik zou toch nog aan de wethouder willen vragen of zij nog een keer die hele uitdaging m.b.t. die dislocatie, wat betekent de impact van het voorstel van de 3 schoolbesturen? Ik neem aan, dat u wel begrijpt, waar ik naar op zoek ben. Ik probeer eigenlijk een soort slotanalyse te maken van wat dit nou eigenlijk betekent. Worden we er inderdaad wijzer van? Ik gaf als voorbeeld: wordt de grootte van de taart daardoor kleiner? Meneer Wiegaraad zei dat het niet zo was. Ik zou toch nog wel van u willen weten, als het kan in een brief, dat ik even tot me kan indringen. Verder ga ik toch nog even terug naar D66 en de VVD, en ze met alle plezier even verwijzen naar het antwoord van de wethouder, waar ik het helemaal mee eens was. Het kan natuurlijk niet zo zijn, dat er straks doordat twee partijen vinden dat het mogelijk moet zijn om scholen leeg te laten lopen, dat we straks leegstand hebben in wijk A en dat we bij gaan bouwen in B. Dat lijkt me echt verre van zinvol. De onderwijsuitgaven lopen al aardig uit de klauwen, dus laten we dat nou wel in controle houden. De heer Jonker: Ik deel uw schets van mijn bijdrage niet helemaal of helemaal niet, dat D66 het wil laten leeglopen. Ik zei alleen, dat wij voor vrije keuze zijn van scholen, de ouders. Dat kan betekenen, dat als je een excellente school op een bepaalde plek hebt, dat het leidt tot een vertrek van leerlingen bij andere scholen. En ja, tenzij u tegen vrije schoolkeuze bent door ouders, dat kan, dat dat de mening is van L3B, maar zal u mij weer verwijten, dat ik u verkeerd paraphraseer. Laten we het genuanceerd houden. De heer Pat El: Ik had dezelfde opmerking. Ik zou de heer Hoppenbrouwer willen vragen hoe hij dat dan denkt te bewerkstelligen. De heer Hoppenbrouwer: Hoe ik dat ga bewerkstelligen, dat weet ik niet. Ik wil alleen voorkomen, met macrowaarneming, en meneer Jonker heeft natuurlijk een terecht punt, ik kan natuurlijk moeilijk aan de vrije keuze van mensen zitten, maar we een list moeten verzinnen om te voorkomen, dat we straks scholen moeten afbouwen omdat ze leeg staan en dat we elders bij moeten bouwen. Dat is kapitaalvernietiging van de grootste orde. Dus dat willen we echt voorkomen. Voor de rest ben ik wel nieuwsgierig: en hoe nu verder? Het is verre van transparant, nou ja, het is wel transparant, maar niet helemaal duidelijk welke koers we nu gaan varen en welke rol wij hebben. Ik vond het een beetje verwarrend: de wethouder had een keurig stappenplan aangegeven en nu beginnen de scholen al ergens bij stap 4, want zij moeten een zienswijze hebben. Ik had de indruk, dat de schoolbesturen iets van ons verwachtten. Daar zou ik met de wethouder een regieafpraak willen maken. Dank u wel.

De heer Pat El, VVD: Om met het eerste te beginnen: als het zo is, dat er andere scholen komen in Lansingerland en scholen lopen daardoor voor een deel leeg: het is niet anders. We kunnen moeilijk scholen die achter blijven, het is ook allemaal speculeren wat we nu doen, maar stel, dat zou zo zijn, dan kunnen we moeilijk scholen die eigenlijk niet goed genoeg meer zijn in de hedendaagse maatschappij overleiden proberen te houden, omdat we anders met een leeg gebouw zitten. Ja, het is vervelend, maar het is niet anders. Ik hoop, dat u me nog kan horen, want ik zet even mijn beeld uit. Daarnaast begreep ik het antwoord van de wethouder compleet niet. Dat ging erom, dat de wethouder aangaf, toen ik vroeg over voorwaarden die in het document staan, over mental map, over het bewustzijn creëren bij leerlingen over het klimaat, toen kreeg ik als antwoord: dat heeft met de

gebouwen te maken, dat heeft niets met de discussie vandaag te maken. Ten eerste staan deze voorwaarden gewoon in het document, die de criteria heeft, die wij zouden moeten hebben voor scholen. Dus als die daar niets mee te maken hebben, dan moeten ze volgens mij niet in het document staan. Maar wat schetst mijn verbazing, vervolgens zegt de wethouder: ik hoor steun voor de ENG normen. Die hebben wij als VVD nooit gegeven, want wij willen daar dan wel eerst de implicaties van zien, de kosten implicaties. Maar daar zegt de wethouder enthousiast: ja, dan passen wij daar wel even de tekst aan. Voor de VVD is het of deze zaken, die ik in de eerste termijn besproken heb, daar waar het gaat over mental map, waar het gaat over kinderen bewust maken van het klimaat, maken wel onderdeel uit van het plan. Dan moeten ze wat ons betreft aangepast worden. Of ze maken niet onderdeel uit van het plan of onze zienswijze, ik zeg plan, maar ik moet zienswijze zeggen, maar dan moeten ze ook niet in het document staan. Want anders vind ik het een hele verwarrende discussie worden. De wethouder gaf zelf aan. De heer Hoppenbrouwer: Ik heb een beetje moeite met de bijdrage van de heer Pat El. U gaat eigenlijk bestaande beslissingen, die wij het afgelopen jaar hebben genomen, die gaat u weer ter discussie stellen. Ik kon het nu niet zo snel vinden, maar er is een motie dan wel amendement geweest over de groenblauwe schoolpleinen. Daar gaat u nu ineens weer afstand van nemen. Dus dat vind ik lastig. Het tweede is. Wij hebben in de onderwijsvisie, meen ik, uitgesproken, dat wij gaan voor ENG, dat is een kostbare versie m.b.t. duurzaamheid. Je kan ook naar BENG gaan, maar je moet in een X-aantal jaar, in 2040 meen ik, dan moeten we aan ENG voldoen, gewoon de wettelijke eis. Volgens mij geïnitieerd door de VVD Tweede Kamerfractie. Ik vind het lastig dat alle beslissingen die we genomen hebben, willens en wetens met een meerderheid van de raad, dat het nu weer ter discussie wordt gesteld. Dus dat zou ik aan meneer Pat El mee willen geven. De heer Pat El: Laat ik dan heel helder zijn. Ik weet van de groenblauwe zones, maar hier staat dat kinderen bewust moeten worden gemaakt van een duurzame leefomgeving. Dat is iets anders dan dat je zegt: richt het in. Nee, ik maak mijn doel ook duidelijk. Daarmee impliceer je ook, dat een nieuwe school daaraan moet voldoen. Die moet niet alleen maar zo ingericht zijn, maar die moet ook daadwerkelijk de kinderen daarop sturen, want anders zet je het niet in een document. Die mindmap bijvoorbeeld, ik zou niet weten waar wij dat als raad besloten hebben. Dus mijn advies zou zijn: mocht dit allemaal terug grijpen naar besluiten, dan vind ik ook dat het duidelijk in het document gezet moet worden, want anders is het bijna niet mogelijk om met dit document te werken. De heer Xhemaili: Het zijn woorden in de strekking van de heer Hoppenbrouwer. Volgens mij maakt de heer Pat El een denkfout. Je moet weldegelijk in de toekomst ENG zijn, ENG en BENG, in 2040 of 2050 zelfs. Het lijkt me juist zeer verstandig dat als je nu iets nieuws gaat optuigen, dat je gelijk aan de juiste normen en wetten voldoet. Dan hoeft je niet achteraf te gaan repareren. Daarnaast ben ik het niet met u eens als u zegt: school moet niet bezig zijn met duurzaamheid en dat aan leerlingen mee geven. Het lijkt me juist wel verstandig als een school daar juist wel aandacht aan besteed op een jonge leeftijd, zodat men bewust wordt van duurzaamheid en daarmee om te gaan. Ik denk dat dat een heel mooie bijdrage is van een school in een onderwijsconcept, of het nou Montessori is of openbaar, katholiek of christelijk, het moet een standaard goed worden, vind ik. De heer Pat El: Volgens mij heeft meneer Xhemaili helaas niet geluisterd naar waarom ik deze punten naar voren bracht. Dat geldt ook voor de heer Hoppenbrouwer. Ik zeg helemaal niet, dat wij tegen ENG zijn. Ik geef aan, dat de wethouder op mijn opmerkingen, dat we criteria neerzetten naar nieuwe scholen, u geeft zelf het voorbeeld van klimaatbewust maken van leerlingen, dat is een criterium. Wij zijn het daar als VVD niet mee eens, u misschien wel. Dat kan. Ik geef aan, dat dat een criterium is. De wethouder zegt vervolgens: nee, dat is geen criterium, dat heeft er niets mee te maken. En ik geef aan, dat het daarmee heel onduidelijk wordt. Ik ga graag met u het debat aan, met iedereen, of dat een criterium zou moeten zijn of niet, maar nu vind ik het onduidelijk. De wethouder geeft aan: nee, het is geen criterium. Wij als VVD lezen: het is wel een criterium. Dan zijn we het er niet mee eens. Of het moet niet in het document staan, want het gaat over een heel ander onderwerp. Maar nu vinden wij het zeer verwarrend. Dat is eigenlijk de enige opmerking, die ik maakte. Mijn laatste punt, want daar is de wethouder niet op ingegaan, of misschien heb ik dat niet gehoord. Dat ging over de discussie die wij hebben over het leegrekken van de scholen. In de eerste termijn hebben wij daar onze mening over gegeven. Wij vinden dat dat geen criterium moet zijn, maar we willen graag ook de reactie van de wethouder daarop hebben. Dank u wel. De heer Hoppenbrouwer: Ik heb nog een interruptie om meneer Pat El. Wat ik wilde zeggen met die leegloop is, en ik kan me niet voorstellen dat de VVD daar niet voor is, dat je leegstand voorkomt, dat je dat als een desinvestering terug krijgt en dat je nieuw gaat bouwen. Dat is het principe waar ik op doel. Die mental mapping, dat staat inderdaad nergens. Maar ik heb ook de indruk, dat u twee brieven door elkaar haalt, want het gaat over de uitgangspunten. U begon in uw betoog over verkeersveiligheid, maar die staan echt niet in de uitgangspunten. Het gaat ons nu om de uitgangspunten. Het woord criterium is niet aan de orde.

Mevrouw Bouman, CDA: Een heleboel terminologieën, die volgens mij op een gegeven moment terug komen als een school gebouwd gaat worden. Daar hebben we in het verleden regelmatig mee te maken gehad. Over duurzaamheid, over frisse lucht enzovoorts. Ik vind dat soort items voor vanavond niet ter zake doende. We hebben het hier over de uitgangspunten. Waar ik grote problemen mee heb, is de

leegloop die e.e.a. met zich mee zou kunnen brengen. Dat mis ik in het hele verhaal bij de uitgangspunten, hoe het college daarmee denkt om te gaan. Dat blijft een zorg van mij. Het kan best zijn, dat er scholen een aantal leerlingen hebben, dat kan in Bleiswijk zijn, en dat leerlingen vanuit Bleiswijk dan toch naar Wilderszijde gaan. Dan denk ik: wat doe je dan met zo'n pand enzovoorts? Ook gelet op het feit, dat wij toch over niet al te lange tijd met nieuwbouw ook in Bleiswijk weer geconfronteerd gaan worden. Dus dat vind ik wel even een item, dat daar nog even goed over nagedacht moet worden, want het kan toch niet zo zijn, dat je bij de een wat gaat toestoppen en bij de ander loopt het leeg. Wat gaan we dan doen? Dan hebben we een gigantisch groot probleem. Ik heb nog niets gehoord van de wethouder over wat ik vroeg over de onderwijsvisie Wilderszijde. Ik zei: heb ik dat verkeerd gelezen? Hebben we dat gehad? Of moet het nog aan de raad voorgelegd worden? Daar ben ik toch zeer benieuwd naar. Ik heb de wethouder wel iets horen zeggen, dat zij een jaar geleden gesproken heeft met twee scholen, die een bepaald concept hadden, en ook over Montessori. Het ging over de twee vrije scholen. Mijn vraag is: zijn dat scholen die van buiten komen? Er staat in de stukken dat er iets op antroposofisch gebied er de nodige scholen zijn, die buiten Lansingerland hun vestiging hebben en misschien toch ook wel belangstelling hebben. Vandaar mijn vraag: is daar ook belangstelling, vanuit buiten Lansingerland, om hier wat te willen vestigen. Daar ben ik benieuwd naar.

Mevrouw Van Hagen, WIJ: Dank u. Nee, ik heb niets toe te voegen. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Ik heb weinig toe te voegen. Ik ben blij met een aantal bijdragen, met name van L3B, die een aantal punten duidelijk formuleerde, waar wij erg mee ingenomen zijn. Ik was even benauwd, dat de VVD ons klimaatgekkies zou gaan noemen, bij wat we in deze uitgangspunten hebben geformuleerd, maar ik hoop dat dat voorbij waait.

Mevrouw Gabin, GL: Wanneer er 4 van de 22 basisscholen openbaar zijn in heel Lansingerland, dan wil ik dat niet bestempelen als voldoende aanbod, ervan uitgaande dat ouders genoeg keuze willen hebben, zoals de wethouder dat wel stelt. Ik ben daadwerkelijk benaderd door ouders, die beperkt zijn in het onderbrengen van hun kinderen. Zij moeten verplicht uitwijken naar omringende gemeenten zoals Zoetermeer, Pijnacker en Rotterdam. Dat ouders zich erbij neergelegd hebben en zijn uitgeweken is geen legitimatie om het openbaar onderwijs niet uit te breiden. Daar verschillen wij van mening, dat kan, maar vooralsnog wijst het onderzoek uit 2017 uit, dat ouders weldegelijk behoefte hebben daaraan. De heer Hoppenbrouwer: Begrijp ik nu, dat er mensen vanuit Lansingerland, die naar een openbare school willen en daar niet terecht kunnen? Is dat nu uw boodschap? Waar wijken ze naar uit? Of is het per ongeluk speciaal onderwijs? Want dat hebben we inderdaad niet. Ik ben even nieuwsgierig: wat voor mensen zijn dat dan? Mevrouw Gabin: Mensen, die interesse hebben in alternatieve onderwijsconcepten, zoals Montessori, zoals de vrije school, en die heb je hier niet in Lansingerland en in Zoetermeer toevallig wel. Die moeten uitwijken naar Zoetermeer. Dat was mijn bijdrage.

De heer Xhemaili, PvdA: Voor de PvdA fractie is een aantal dingen belangrijk: goede spreiding van onderwijs, genoeg diversiteit in onderwijs, dus ook genoeg openbare basisscholen en bestaande scholen mogen geen kannibalisme zijn voor de omliggende scholen. Ik heb nog 2 vragen tegoe. Eentje sluit aan bij de woorden van mevrouw Gabin, over de behoefte voor scholen. Wanneer wordt de behoefte in kaart gebracht, welk onderwijs ouders in Wilderszijde willen? Dat is nog niet door de wethouder beantwoord. Mijn tweede vraag, die niet is beantwoord: wat voor invloed heeft de gemeente in de keuze van de scholen? Aangezien OCW nu de touwtjes in handen heeft bij de keuze daarvan.

Wethouder Van Tatenhove: Ik ga eerst even in op de opmerking van mevrouw Gabin over dat er onvoldoende openbaar onderwijs is in Lansingerland. Volgens mij is dat niet het geval. In elke kern is openbaar onderwijs en er is ook voldoende ruimte om kinderen daar aan te melden. Wat u met uw toelichting op de vraag of op de interruptie van meneer Hoppenbrouwer aanduidt, dat snap ik wel. Dat is niet een vraag naar openbaar onderwijs, dat is de vraag naar een onderwijsconcept, dat in Lansingerland niet voorhanden is. Dat sluit dus aan bij wat er in de onderwijsvisie is gezegd. Dat noemen we dan niet openbaar onderwijs, maar dat is dan algemeen bijzonder onderwijs. Maar openbaar onderwijs hebben we in alle drie de kernen en in alle drie de kernen is er ook ruimte voor kinderen, waarvan de ouders graag willen dat ze naar openbaar onderwijs gaan. Want we zijn voor die diversiteit en dat zijn we altijd al geweest en daarom is er ook in alle wijken ruimte voor de verschillende denominaties en waar het kan ook voor verschillende onderwijsconcepten, maar het is aan de besturen zelf om te kiezen voor een onderwijsconcept. Waar ouders dan behoefte aan hebben, meneer Xhemaili, hebben wij geïnventariseerd toen we bezig waren met die onderwijsvisie. Maar het is nu de opdracht aan de schoolbesturen om bij hun aanvraag het ministerie ervan te overtuigen dat er voldoende belangstelling is voor het onderwijsconcept, dat zij willen aanbieden. De schoolbesturen die mee willen dingen naar een plekje in Wilderszijde zullen zelf in beeld moeten brengen middels een marktonderzoek of middels die handtekeningen, waar het vanavond al over ging, dat er voldoende belangstelling is voor het concept dat

zij willen realiseren. Dan kom ik gelijk bij mevrouw Bouman. De besturen, die we hebben gesproken, die vrije scholen vorig jaar en onlangs, dat zijn schoolbesturen die nu nog niet in Lansingerland zijn gevestigd. Dus er is belangstelling van buiten Lansingerland om in Wilderszijde wellicht met een school te starten. Die opdracht ligt dan ook bij die schoolbesturen om dat marktonderzoek te doen om te laten zien dat er belangstelling is voor hun concept. De heer Xhemaili: Ik vind het nog best wel lastig. Als nu die onderzoeken worden gedaan door de schoolbesturen, die vinden in 2021 of 2022 plaats. Wilderszijde is, ik hoop zo snel mogelijk, maar zeker de komende 5 of 6 jaar zeker niet af. In de tussentijd kan de behoefte veranderen in soorten basisscholen in Wilderszijde. Hoe wordt daarmee omgegaan? Als er nu besloten wordt voor een openbare, christelijke en katholieke, terwijl voor 5, 6 tot 8 jaar wordt besloten voor een andere soort school. Wethouder Van Tatenhove: Dat is precies het punt, dat de drie schoolbesturen vanavond aangaven en waar we ervaring mee hebben. Volgens mij refereerde een aantal van u daar ook al eerder aan. We hebben die ervaring met de Kleine Kapitein. De schoolbesturen zullen moeten aantonen, dat er voldoende belangstelling is om te starten, maar ze zullen ook een doorkijkje moeten doen naar hoe levensvatbaar hun schoolconcept is in de toekomst. Als zij onder die norm blijven, onder die stichtingsnorm, dan betekent dat ook het einde van de school, tenzij je met die school onderdeel bent van een groter geheel. Dat is wat die 3 schoolbesturen aangaven. Als een dislocatie in Wilderszijde blijft steken op 200 leerlingen en de norm is 280, maar die dislocatie is onderdeel van stichting Spectrum en met het gemiddelde kan die school wel blijven bestaan, dan is er meer zekerheid, dan wanneer je een eenpitter hebt, zoals we in het verleden met de Kleine Kapitein hebben gehad. Maar die garantie kan ik aan de voorkant natuurlijk ook niet geven. De populariteit hangt af van het concept, soms ook gewoon van de directeur en het team, dat een school laat floreren. Sommige ouders kiezen nog wel specifiek voor een denominatie en minder voor een concept. Dus hoe beter een school een goede positie heeft, hoe meer keuze er is voor de ouders en voor de leerlingen. Wat de 3 bestuurders aangaven: als je combineert onder één dak, en die ervaring hebben we inmiddels in Lansingerland, dan kan een lokaal van kleur verschieten. Dan is het het ene jaar een lokaal voor het openbaar onderwijs en het volgende jaar heeft het openbaar onderwijs minder leerlingen en geen recht op dat ene lokaal, maar dan kan het makkelijk worden toegeschoven aan een ander schoolbestuur, die op dat moment die leerlingen heeft. Dat is het voordeel van op één campus gaan zitten. Dat is wat de schoolbesturen vanavond ook aangaven. De heer Pat El: In het verlengde van het antwoord van de wethouder, dat proces: gaan de aanvragen onder de nieuwe wet hetzelfde proces doorlopen? Of gaan ze onder het oude proces verlopen? Wethouder Van Tatenhove: Aanvragen die onder de oude wet worden ingediend en gehandhaafd, worden onder het oude regime behandeld. En aanvragen die worden ingediend onder de nieuwe wet, die lopen het spoor via OCW met een zienswijze vanuit de gemeente. De heer Hoppenbrouwer: Nog even een vraagje. Door het Spectrum werd verteld, dat er 3 onderwijsconcepten waren, tussen die 3 scholen. Is het nu niet zo, dat we het risico lopen dat als iemand zegt: we doen alles met natuurlijk leren, ik noem maar even een dwarsstraat en het openbaar onderwijs doet dan traditioneel, dat dan de klaslokalen aangepast moeten worden? Zit daar niet een zorg? Ik heb het idee, dat we dan een probleem aan het creëren zijn. U lacht erom, dus u herkent het waarschijnlijk. Wethouder Van Tatenhove: Ja, ik herken het. Ik heb het toevallig vanmiddag nog genoemd in het gesprek met een ander bestuur, want die hadden we inderdaad bij de kwestie de Kleine Kapitein. Toen die stopte bleek het gebouw aangepast te zijn op hun schooltype en schoolconcept. Dat is voor ons wel een les, maar dat is niet eentje die nu in deze uitgangspunten staat. Dat hoort bij het bouwen van een flexibel pand, noem ik het maar even. Maar dat is wel een aandachtspunt waar we van geleerd hebben, van de Kleine Kapitein, dat een gebouw door een ander gebruikt moet kunnen worden. Mevrouw Bouman: Ik weet niet of de wethouder al klaar is met haar beantwoording, want ik had nog een vraag over de onderwijsvisie Wilderszijde. Wethouder Van Tatenhove: Daar ga ik dan maar gelijk op in. De onderwijsvisie hebben we geëvalueerd, dat hebben we met de schoolbesturen gedaan, daar komen wij nog op terug met een brief. Maar ik weet niet precies wat u met een onderwijsvisie voor Wilderszijde bedoelt. Wat we nu in elk geval nodig hebben zijn de uitgangspunten om straks een objectieve zienswijze te kunnen geven aan het ministerie op het moment dat zij ons vragen wat wij vinden van de aanvraag van een schoolbestuur. Dat is wat vanavond voor ligt. Mevrouw Bouman: Ik herhaal even wat in de stukken staat: de onderwijsvisie Wilderszijde moet nog worden vastgesteld door de raad. Het staat met deze woorden in de stukken. Als dat niet zo is, moet dat even bijgesteld worden, want dit geeft verwarring. Wethouder Van Tatenhove: Dan gaan we daar even de juiste formulering aanpassen. U gaf ook nog aandacht aan de leegloop en dat de VVD ook. Wat buiten kijf staat, is dat elke ouder moet kunnen kiezen voor het onderwijsconcept waarvan hij of zij overtuigd is dat het het beste is voor het kind. Wat we niet willen, en dat is ook al door een aantal van u aangegeven, is dat er scholen leeg staan. Dat hebben we ook in het IHP uitgebreid besproken met de schoolbesturen, dat hebben we ook bediscussieerd in de commissie. We hebben afstandscriteria geformuleerd. Ook al is een schoolconcept heel populair, dat wil niet zeggen dat we in locatie A gaan bijbouwen en in locatie B leegstand accepteren. Dat betekent dat er dislocaties komen en dat we heen en weer rijden, zoals we dat nu ook doen. Dan vroeg de VVD nog aandacht voor de mental map en het klimaat bewust zijn, wat op blz. 7 en 8 wordt genoemd van het document dat u hebt gekregen als memo 2, uitgangspunten. Ik wijs u er toch maar even op, dat dat een bijlage is. Het is weliswaar een bijlage bij het document over de

uitgangspunten, maar dit is een bijlage over de stedenbouwkundige nota van uitgangspunten voor het bouwen van onderwijsgebouwen in Wilderszijde. Wat mij betreft, laten we hem even links liggen voor vanavond, want vanavond gaat de bespreking alleen over de uitgangspunten voor het onderwijs en het onderwijsconcept en hoe we daarop reageren. Hoe die scholen er straks uit komen te zien en wat de algemene uitgangspunten zijn voor Wilderszijde, voor die wijk, over duurzaamheid en hoe we om gaan met de bouw, dat zou ik even willen parkeren voor een ander moment, want daar gaat het nu vanavond niet perse over. Dan de vraag van L3B hoe we nu verder gaan en dat vooral n.a.v. de inspraak van vanavond. Ik ga maar even een vraag bij u terug leggen en dan moet de voorzitter maar even kijken hoe we die oppakken. Ik hoorde de schoolbesturen vragen om een reactie naar hun, een zienswijze. En ik hoor o.a. meneer Hoppenbrouwer ook vragen: wat vindt het college van de suggestie van de scholen om met een dislocatie te gaan werken. Ik wil voorstellen om in overweging te nemen om dan over dit punt misschien in de commissie van mei nog een besprekingspunt toe te voegen, waarbij ik dan aan de voorkant in ieder geval iets op papier zou kunnen zetten hoe wij er tegenaan kijken, tegen het starten in Wilderszijde vanuit dislocaties vanuit de 3 bestaande besturen, maar dan wel in een samenwerking, zodat er ruimte over blijft voor een ander bestuur en een ander concept.

De voorzitter: Dat zou aan de hand van een brief zijn? Wethouder Van Tatenhove: Dan lijkt het mij wijs, dat ik in elk geval in een brief aangeef hoe wij tegen het voorstel van die schoolbesturen aankijken vanuit het college, omdat het iets anders is dan waar we tot nu toe van uit gingen. Zij zouden dan willen starten vanuit dislocaties. De heer Pat El: Omdat we toch een nieuw proces in gaan nu. Gaan die aanvragen van de scholen die nu al lopen ergens nog dit nieuwe proces raken? Dat is voor mij als commissielid niet helemaal duidelijk. We zijn nu criteria aan het opstellen. Gaan die aanvragen ook in het nieuwe systeem draaien? Of wordt dat een soort parallel aanvraagproces? Ik zie niet in hoe dat samen gaat vallen. Wethouder Van Tatenhove: De aanvragen, die nu ingediend worden, en we weten nog niet zeker of ze definitief blijven, moeten onder het oude regime worden behandeld. Die gaan dan over de vraag of er nu iets kan worden toegevoegd aan het huidige onderwijs, dus daar beslissen we dan over zoals dat in het verleden ook deden. Dat moet met goedkeuring en instemming van de andere schoolbesturen en dat gaat dus niet specifiek over Wilderszijde. Eén van de schoolbesturen heeft ook expliciet aangegeven, dat ze zouden willen starten in Westpolder. De heer Hoppenbrouwer: Ik ben blij met de suggestie van de wethouder met daarbij een kleine aanvulling als het kan omdat het ook een beetje een noviteit is, proef ik een beetje als ik insprekers mag geloven, of er ook de mogelijkheid is om bij het ministerie al de temperatuur van het badwater te voelen, of zij die flexibiliteit die wij betrachten doordat ze met zijn drieën iets gaan doen of daar bij OCW ruimte voor is, of dat zij zeggen: je kan hoog of laag springen, maar we willen 3 afzonderlijke aanvragen. De voorzitter: Kunt u dat navragen, wethouder? Wethouder Van Tatenhove: Ja, er staat een gesprek gepland, volgens mij volgende week, met het ministerie, dus het lijkt me heel goed om deze kwestie expliciet aan de orde te stellen.

De voorzitter: Dan noteren we voor de vergadering van mei, dat u voor die tijd met een brief komt, waarin u een reactie geeft op wat er vanavond besproken is en dan kan dat in mei nogmaals geagendeerd worden. Zeg ik dat goed? Wethouder Van Tatenhove: Van die uitgangspunten, daar kom ik dan wel op terug, maar de uitgangspunten zoals we die nu hebben gedefinieerd, daar wil ik dan niet al teveel meer op in gaan. Meer over het proces met de initiatieven die nu ingediend zijn. De voorzitter: Hoe scherper u uw brief afbakt, hoe meer ter zake de discussie kan zijn, denk ik dan. Mevrouw Verhoef: Dat was ook mijn verzoek. De brief moet scherp zijn, maar het moet ook duidelijk zijn waar de commissie het dan precies over moet hebben, waar nog antwoorden op nodig zijn of reacties, omdat het vandaag best wel langs elkaar heen leek te gaan. Hopelijk kan het in mei wat strakker gaan. De voorzitter: Dat vind ik ook, dank u wel. Aan de andere kant: het is een mooie Nederlandse traditie om enorm lang en diepgaand te praten over onderwijsvormen in denominaties. Dat doen we volgens mij al 150 jaar als het niet langer is. Hartelijk dank. Dan is dat het besprekingspunt.

De heer Xhemali: Ik had nog één vraag: de invloed van de gemeente op de keuze van de scholen. Of heb ik dat gemist bij de uitleg van de wethouder. Wethouder Van Tatenhove: Volgens mij kunnen wij op dit moment alleen maar een zienswijze indienen en moeten schoolbesturen aangeven middels marktonderzoek of middels handtekeningen hoeveel belangstelling er is voor hun concept. Dat heb ik als eerste aangegeven, toen u als laatste het woord had gekregen in de tweede termijn.

De voorzitter: Dan zijn we nu klaar met onderwijs Wilderszijde. Ik kijk even naar de klok: het is tien uur geweest. Laten we er geen nachtwerk van maken. We hebben nog twee punten, we hebben nog een rondvraag, nog actualiteiten. Tenzij u er wel nachtwerk van wilt maken, ga ik er toch een beetje de vaart in zetten.

6. Stukken ter advisering aan de raad

6.a Regiovisie Jeugdregio Rijnmond

De voorzitter: Hier hebben we al uitgebreid beeldvorming over gehad, dus het zou zomaar kunnen dat u zich in uw bijdrage heel erg gaat beperken. Ik verspring een stapje in de partij die het woord krijgt, ik begin nu met de VVD.

Mevrouw Draak, VVD: Dat ben ik dan. Voor wat betreft de regiovisie: ik wil eigenlijk een compliment geven aan de schrijver van het stuk. Ik had er een beetje tegenop gezien, maar het was verrassend kort en to the point, goed leesbaar. Wat ik fijn vind, is dat de wens van de gemeente Lansingerland om zoveel mogelijk lokaal te doen waar mogelijk is, nu voor de hele regio als ambitie is neergelegd. Dat spreekt de VVD erg aan. Eigenlijk zijn we gewoon heel benieuwd hoe dit nu in de toekomst gaat uitpakken, of het nou echt een verschil gaat maken of niet. Ik zou haast willen zeggen: we nemen het voor kennisgeving aan. Ik heb alleen nog een drietal vragen voor de wethouder hierover. Specialistische jeugdhulp, waaronder dus jeugd GGZ, blijft regionaal ingekocht worden. Vorige week is uitvoerig in het nieuws gekomen, dat de wachtlijsten hier echt totaal de pan uit rijzen en onacceptabel zijn, dat complexe hulpvragen worden doorgeschoven tot ze uiteindelijk weer terug bij de huisarts op het bordje liggen. Ik heb de wethouder onlangs een podcast doorgestuurd van het NOC, waar een dag de spoedpoli van Youzin de Capelle aan de IJssel werd gevolgd. Het beeld dat daar wordt geschetst over het aantal kinderen, dat met spoed hulp nodig heeft het gewoon niet kan krijgen omdat alles volgepland is, daar schrok ik enorm van. Tegelijkertijd lees ik, dat het college aan het ASD antwoord op een advies van hun: dat crisiscare en spoedzorg bij ons goed gaat, dus altijd binnen 24 uur crisiscare of binnen 5 dagen spoedzorg. Dat is met elkaar in tegenspraak. Ik wil heel graag van de wethouder weten hoe het nu met de wachttijden voor dit soort complexe zorg bij onze Lansingerlandse jongeren zit. In hetzelfde kader wil ik nog toevoegen dat ik deze regiovisie niets heb gelezen over de vrij gevestigde hulpverleners. Ik denk dat die juist kunnen helpen in de wachtlijsten terugdringen en ook in snellere hulp. Kan de wethouder mij vertellen hoe wij in Lansingerland en in de gemeenschappelijke regeling daar tegenaan kijken? Ik vond het echt een omissie. Als laatste wil ik toch nog graag iets weten over de 3 gemeenten, Maassluis, Vlaardingen en Schiedam, zij zouden bij de gemeenschappelijke regeling blijven, dat is ook gebeurd, maar nu gaan ze toch een aparte positie innemen: ze gaan hun eigen inkoopmodel hanteren voor specialistische jeugdhulp. Dit werd eigenlijk als een feit gepresenteerd, maar er wordt niet vermeld wat wij met hun ervaringen gaan doen. Ik was daar toch een beetje over in verwarring. Ik zou daar graag wat meer uitleg over willen hebben van de wethouder. Dat waren mijn 3 punten.

De voorzitter: Ik weet niet of ik als voorzitter een punt van orde kan maken, maar dat doe ik dan toch. Ik hoor u hetzelfde vragen als wat meneer Hoek straks in zijn rondvraag gaat vragen. Ik wil aan meneer Hoek vragen en ook aan de wethouder of zij dan niet gelijk ook die rondvraag kunnen meenemen, namelijk wat de Lansingerlandse situatie is in de verhalen die we horen.

De heer Buijs, CDA: Het CDA Lansingerland is al langere tijd bezorgd over de jeugdhulp in Lansingerland. We hebben rond de beeldvorming van het najaar nog geïnformeerd bij de wethouder over de impact van de Covid-19 pandemie op de ambities. Die waren op dat moment nog niet meegenomen. Ook nu weer zien wij de regiovisie als weinig concreet op dat punt. Wat nu wel duidelijk is geworden uit het laatste concept, is dat de gemeenten Maassluis, Vlaardingen en Schiedam nu toch wel degelijk uit die gemeenschappelijke regeling stappen met specialistische jeugdhulp. Vandaar onze vraag, gezien ook onze onzekere financiële toekomst, wat nu de budgettaire implicaties voor Lansingerland zullen zijn van die regiovisie in het algemeen en van die move van die MVS gemeenten, dus Maassluis, Vlaardingen en Schiedam, in het bijzonder bij die specialistische jeugdhulp. Ten tweede: het CDA Lansingerland heeft al diverse keren bepleit, dat grip op jeugdzorg niet alleen gaat over kosten, volumes en uitvoering, maar dat er ook aandacht moet zijn voor aanbodssturing. Het CDA Lansingerland ziet nog altijd weinig beweging op dat punt bij het college. Wel hebben we uiteraard de brief van het college gezien van 19 maart, waarin het college, en daar zijn we blij mee, de discussie opwerkt over wat het gewenste voorzieningenniveau in Lansingerland zou moeten zijn. Dat krijgt echter in de regiovisie nog weinig vorm. Je zou toch zeggen: het aantal aanbieders, welke zorg ze leveren en hoe de kwaliteit hiervan geëvalueerd wordt, dat is allemaal mooi meegenomen om niet in de uitvoeringsfase tot allerlei problematische situaties te komen. Dus vandaar onze tweede vraag aan de wethouder: heeft zij weet van de problematiek van het ondeugdelijk aanbod en de beperkte taakopvatting van gemeenten en gemeenschappelijke regeling als het gaat om aanbodssturing en hoe ziet zij de beste weg voorwaarts in dit kader? Dat was de bijdrage van ons in de eerste termijn.

De voorzitter: Meneer Hoek, vindt u het goed om uw rondvraag mee te nemen in uw bijdrage?

De heer Hoek, WIJ: Dat zal ik doen. Mevrouw Draak begon haar woorden met te zeggen, dat ze het een prettig leesbaar stuk vond. Ik vond het echt een bijzonder vervelend stuk om te lezen. Het is een brei aan woorden. Er worden heel veel mogelijkheden gepresenteerd, maar weinig concreets. Dat heeft ook

alles te maken, en dat begrijp ik natuurlijk, met het feit dat we gaan werken aan een visie. Het is nog geen visie, we gaan eraan werken. We moeten een nieuwe visie presenteren en een aanpak. Dan zijn er 3 onderdelen, die bijzonder belangrijk zijn. Sterk lokale infrastructuur, daar gaan we aan werken, een aansluitende regionale infrastructuur en 'samen gaan we leren wat werkt'. Dat zorgt er ook een beetje voor dat het niet van A tot Z concreet kan zijn. Met name de lokale infrastructuur, daar ben ik nieuwsgierig naar. Onlangs hebben we onze 10 beleidsaccenten soort weg bezuinigd, waarbij ik denk, dat daar bijzonder waardevolle zaken in zaten, die prima 1 op 1 passen in die lokale infrastructuur waar hier over gesproken wordt. Dan denk ik aan 'de leraar trekt aan de bel', de problematiek van jongeren met financiën, dat soort zaken. Dan denk ik: dat hebben we dan tijdens de begrotingsbehandeling on hold gezet, terwijl ik denk: daar zitten echt bestanddelen in, die we 1 op 1 kunnen gaan aanwenden om onze jeugd beter te bedienen. De regiovisie moet uiteindelijk antwoord gaan geven op een aantal zaken, maar er moet vooral een regioagenda komen en verder gaat het erom, en dat is het hoofddoel, dat er hulp aan kwetsbare kinderen en gezinnen verder versterkt gaat worden. Dat moeten we natuurlijk nooit uit het oog verliezen, want experimenten mogen nooit ten koste gaan van dit doel. Dus ik zie dit hele verhaal als een werkdocument en ik ga ervan uit, dat het hier nog veelvuldig terug zal komen. Dat weten we. We hebben Berenschot gehad, die al een aantal schoten voor de boeg heeft gegeven. Inderdaad, laten we samen leren wat beter kan. Dan, en dat sluit aan op de vraag die mevrouw Draak stelde, en dat is ook mijn rondvraag, omdat er op teletekst de afgelopen week de volgende tekst stond: de zorg voor jongeren met ernstige psychische problemen is vast gelopen. Kinderen vanaf een jaar of 12 met ziektebeelden als suïcidaliteit, depressie of eetstoornissen krijgen niet de hulp die ze nodig hebben. De wachtlijsten kunnen oplopen tot een jaar, zegt de inspectie gezondheidszorg en jeugd. Duizenden kinderen staan erop. Corona heeft de problematiek die er al was verder vergroot, zegt de IGJ. Volgens de IGJ is er ook sprake van een uitputtingsslag onder personeel, omdat mensen wel zorg willen leveren, maar dat niet kunnen door personeelstekorten. Dan vraag ik me af, want ik lees ook de coronabrieven van de gemeente: eigenlijk constateer ik dat in die brieven menigmaal gesteld wordt, dat het met onze jeugd heel redelijk gaat. Dat zou betekenen, dat Lansingerland een positieve uitzondering zou zijn op de rest van het land, dat zou ik bijzonder prettig vinden, maar ik denk dat dat niet het geval is. Mijn vraag is: hoe wordt dit geïnventariseerd door de gemeente, deze psychische problematiek? Hebben we een vangnet op de een of andere manier klaar liggen om deze jongeren op het juiste tijdstip te helpen? Ik denk het haast niet, gezien het feit dat ze nergens terecht kunnen. Graag antwoord op de vraag m.b.t. onze wachtlijsten en hoe wij deze problematieken binnen onze gemeentegrenzen inventariseren. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: Ik sluit heel graag aan bij wat meneer Hoek zojuist vertelde, want een aantal punten komt zeer overeen met wat ik naar voren wil brengen. Over het stuk wil ik wel opmerken, dat de adviesraad sociaal domein zich wel weer van de goede kant heeft laten zien, want ze hadden heel belangrijke aanmerkingen. Ook de reactie van de gemeente daarop vind ik correct. De inschatting die WIJ naar voren brengt, dat er toch wel wat over de problematiek heen gepraat wordt met een brei aan beleidsmatige opmerkingen, terwijl we om ons heen zien hoe groot de problemen zijn. Met 'om ons heen' bedoel ik wat er over geschreven wordt in o.a. het NRC. Terecht ook dat gezegd wordt dat de midterm review nog moet gaan plaatsvinden door ons. Dat betekent ook, dat we kritisch moeten gaan kijken of er wel of niet bezuinigd kan worden op deze punten, terwijl we zien dat juist op dit terrein zulke grote problemen aan het ontstaan zijn en alleen maar toenemen. Niet alleen aan de financiële kant. We praten regelmatig in deze commissie over het uit de pas lopen bij de rijksbijdrage, dat wij teveel uitgeven aan jeugdzorg en dergelijke. Ik denk aan de problematiek, die er echt is, waar het om gaat. Ik had een rondvraag ingediend, die ik weer terug getrokken heb. De reden is, die komt namelijk heel erg overeen met wat meneer Hoek zojuist naar voren bracht: eigenlijk zou ik het liever als een besprekingspunt voor de komende vergadering indienen, omdat een aantal zaken die ik tegen gekomen ben in die artikelen, waar ik net heel vluchtig naar verwees, geven een aantal handvatten, die ook gaan over de zorgaanbieders. Mevrouw Draak zegt toch wel even vrij makkelijk: de vrijgevestigde aanbieders zouden een rol kunnen spelen. Terwijl juist uit die stukken blijkt, dat daar heel veel kritiek op mogelijk is. Vaak wordt ondermaats gewerkt door deze kleine partijen. Maar ook de gemeente: hoe houdt de gemeente toezicht op deze zorgaanbieders? Wat doet de inspectie, behalve vaststellen dat de wachttijden uit de pas lopen. Ofwel: ik wil vast aankondigen dat er een besprekingspunt dan ingediend wordt via de agendacommissie voor de komende keer. Maar ik wil het wel zodanig tijdig doen, vraag ik aan de wethouder, dat ook de wethouder daar dan ook van tevoren op kan reageren door misschien op die vragen te reflecteren. Met nadruk wil ik naar voren brengen, dat dit besprekingspunt niet is om het college de les te lezen, maar om samen in de commissie met de wethouder te kijken hoe we hier verder mee kunnen komen. Ik heb één vraag rond de regiovisie aan de wethouder, als het nu beantwoord kan worden. Het is n.a.v. het vragenuurtje afgelopen dinsdag. Ik hoorde staatssecretaris Blokhuis een aantal dingen zeggen over de regio's die er zijn, maar ook had hij het over bovenregionale ondersteuningsteams om iets te doen aan de problematiek waar meneer Hoek het net ook al over had. Zijn die er al? Of is het alleen maar een soort van gedachtenspinsel? Wat kunnen we hiervan verwachten? Dank u.

Mevrouw Heijblom, D66: D66 wil de wethouder bedanken voor deze regiovisie Jeugd in regio Rijnmond. De consultatieronde en het advies van de ASD heeft goede antwoorden en meegevers aan de GRJR opgeleverd, maar we willen toch nog aandacht vragen voor 2 punten. Dat komt ook bij de voorgaande sprekers veel terug. Dat zijn die wachtlijsten. In de visie krijgen de wachtlijsten beperkt aandacht. Hierin staat: om effectieve maatregelen te nemen is het van belang om een goed en gedeeld beeld te hebben van de oorzaak en oplossing van de wachtlijsten op verschillende plekken in het systeem. In dit kader wordt ook de monitor 'kind in de keten' verder ontwikkeld. In de reactie op de brief van de ASD, waarin de ASD vraagt de wachtlijstproblematiek als centraal onderdeel van de regiovisie op te pakken, wordt aangegeven dat de wachtlijstproblematiek de aandacht heeft van zowel de gemeente Lansingerland als de GRJR. Echter, er wordt gesproken over werkgroepen als wachtlijstscreening, zorg(.)teams en het verlichten van administratieve lasten, zodat er meer tijd naar zorg kan. Maar uit deze oplossingen en de reactie op de brief van de ASD spreekt wat D66 betreft te weinig urgentie. Dit is wel zorgelijk, want wel zeer noodzakelijk, gezien de soms schrijnende problematiek. De oplossing lijken in dit stuk vooral gevonden te worden in systeemoplossingen, terwijl het over de juiste en tijdige zorg voor de jeugd gaat. Dan zijn andere meer pragmatischer en cliëntgerichtere maatregelen nodig. Wij adviseren de wethouder met klem de wachtlijstproblematiek daarom centraal op te nemen in de regiovisie.

Mevrouw Gabin, GL: Ik zal mijn bijdrage even verkorten omwille van de tijd. Binnen de regio en de regiovisie wordt gevraagd om na te denken over een governance, over de manier waarop we juridisch vorm gaan geven hoe de samenwerking tot stand komt en de landelijke trends gaan meer in de richting van regionale samenwerking. Kan de wethouder daar meer uitleg over geven? Wat wij missen in de regiovisie is hoe we kijken tegen de toekomstgerichte opgaven, die we hebben in het sociaal domein. Maar ook hoe zien we (...). Iemand heeft zijn microfoon aan staan. Maar ook hoe we het zorglandschap zien de komende in de samenwerking met de zorgaanbieders en dus ook de ketenpartners. Wij willen de ASD bedanken voor het advies, dat is uitgebracht en we willen graag dat de op- en aanmerkingen overgenomen worden, in het bijzonder die van de wachtlijsten, daar moet afzonderlijk aandacht aan worden besteed. Tot slot willen wij nogmaals het belang van het goed organiseren van de toegang en de marktwerking benadrukken. Er zijn bureaus en professionals die met elkaar aan het concurreren zijn. Een kind krijgt al snel een label om daar winst uit te halen. De marktwerking moet er echt wel uit. Maak professionals verantwoordelijk voor de inhoud, maar ook voor de schaarste, zouden wij zeggen.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Ook van onze kant dank aan de wethouder en alle anderen, die hebben meegewerkt hieraan, dat de regiovisie nu bijna klaar is. We zijn het erover eens, dat ieder kind dat in de knel komt het verdient om samen met zijn ouders en eventuele broers en zusjes zo goed mogelijk hulp te krijgen via de jeugdhulp, maar de wachttijden zijn veel te lang, dat is al gezegd. De kosten zijn te hoog en niet altijd krijgt het kind de passende hulp, die nodig is. Dat moet anders en de visie stipt een aantal belangrijke punten aan, die kan daarin een versterking zijn van de jeugdhulp in onze regio en dat is goed. Wij hebben de indruk ook uit de beeldvorming die is geweest, dat goed de tijd is genomen om deze visie zo goed passend mogelijk te maken met input uit allerlei relevante hoeken. De uitgangspunten zijn in grote lijnen goed. Die sterke lokale infrastructuur, dat hebben anderen ook al genoemd, is heel belangrijk. Maar ook het afstemmen van regionale en lokale infrastructuur op elkaar. Die verandering van opdrachtgeverschap klinkt wat formeel, maar dat wordt wel goed toegelicht. Echt een omdraai daarin maken. Dus de uitgangspunten zijn goed. Wat wij prettig vonden was te zien, dat er aandacht is voor passend onderwijs en preventie. Met name die preventie, daar hebben we al een aantal keer op gehamerd, ook samen met andere fracties. Er is één punt, waar we nog aandacht voor willen vragen, dat is punt 3, wat ook in het consultatiedocument wordt genoemd: grip en sturing. Wij en ook andere fracties hebben vaak zorgen geuit over het gebrek aan grip en grip krijgen op en sturing kunnen geven aan die grote gemeenschappelijke regeling met als doel zo goed mogelijk en tijdig zorg bij de kinderen te krijgen. Daar wordt nu wel het e.e.a. uitgelegd. Er wordt gezegd: gemeente en zorgaanbieders gaan samenwerken. Er wordt samen geleerd en ontwikkeld, samen leren wat werkt. Maar dan worden er vervolgens termen gebruikt als 'het wordt vast gelegd in contracten'. Dat klinkt abstract en juridisch. Hoe zit het met vertrouwen in elkaar? Elkaars cultuur en waarden begrijpen, dat soort termen missen we eigenlijk. Dan komen ook weer de experimenten om de hoek. We zijn niet zo van de pilots. De belangenbehartiging blijkt nog veel sterker te moeten, maar waarom was dat dan nog niet op orde? We hebben bijvoorbeeld richting zorgverzekeraars. Dus de vraag aan de wethouder is eigenlijk: hoe kijkt zij hier tegen aan? Heeft ze het gevoel dat we op het onderdeel meer grip en sturing krijgen, ook echt een stap vooruit kunnen maken met deze visie? Dat is een vraag aan de wethouder. Verder wil ik nog een aantal opmerkingen maken over de dingen die zijn gezegd. De wachttijden verkorten. Echt de wachttijden die urgentie geven en centraal stellen, wat mevrouw Heijblom zei en mevrouw Draak had het daar ook over. Ik denk dat dat heel belangrijk is, dus dat willen we graag ondersteunen. De vrij gevestigde hulp, dat noemde mevrouw Draak als een eventuele oplossing, maar ook wij hebben daar

stukken over gelezen, zoals de heer Lieverse ook aangaf, dat dit niet altijd een oplossing is. Het gaat vaak om heel lichte gevallen, die daar misschien bij gebaat zijn, maar echte problematiek lijkt daar niet direct mee opgelost te zijn. De heer Buijs stelde ook een aantal goede vragen o.a. het vertrek van die 3 gemeenten, wat is daarvan de impact op de gemeenschappelijke regeling financieel? En natuurlijk de vraag van de heer Hoek: hoe staat het hier nou met de lange wachtlijsten waarover gerapporteerd wordt? Wat betekent dat voor de kinderen? Hele goede vragen. Tot slot, het lijkt lang, maar ik reageer meteen op alle fracties, het bespreekpunt van de heer Lieverse. Ik denk dat dat zeker zeer zinvol is om samen met elkaar, maar ook met de wethouder, te kijken: hoe kunnen we hier nu echt op korte termijn handen en voeten geven aan die visie en de problemen die we met zijn allen zien? Dank u wel.

De heer Erwich, L3B: Ik ga even in op de visie van de regio jeugdhulp, welke nu in een nieuwe vorm is opgesteld. Het zijn in mijn ogen mooie en veelbelovende woorden, maar ondanks dat hebben we toch wel een paar vragen. Ik sluit even een paar dingen uit, die ik al van meneer Hoek als rondvraag heb gehoord en van mevrouw Heijblom, die daar op gewezen heeft, dus ik sla even een stukje over, want ik neem aan dat die beantwoording wel goed komt. Wat wordt nu voor Lansingerland het verschil tussen wat we nu doen in de gemeenschappelijke regeling jeugd en de nu voorliggende nieuwe regiovisie? Wat is nu de meerwaarde van deze regiovisie voor Lansingerland? Ook hebben we nog een vraag over de praktijkondersteuner. Deze moet ervoor gaan zorgen dat de zorg wordt afgeschaald, zonder dat het kind daar de dupe van wordt. Dat is mooi. Maar wat wordt daarbij de definitie van passende zorg? Er wordt ook gesproken over zwaardere hulp afbouwen. Is het nu zwaardere hulp afbouwen of te zware hulp afbouwen? Op 23 april 2020 is ons amendement over veranderopgaven jeugdhulp aangenomen. Hierin zijn 4 punten omschreven, waaronder of het wenselijk is om te monitoren of de maatregelen van de veranderopgave effect hebben. Het leek verstandig om een knip te maken in 2021. Dus onze vraag was wel een beetje: wanneer verwacht de wethouder de resultaten van de inzet van onze praktijkondersteuner? Is daar al iets van bekend? Een ander aspect, dat ik eigenlijk mis en wat niet is meegenomen in de visie, en L3B heeft daar al meerdere keren aandacht voor gevraagd, voor de versoepeling van AVG. Graag zouden we hierbij opnemen, dat bij de intake gesprekken toestemming of mandaat wordt gevraagd om de info te delen met hulporganisaties die dat nodig achten in een vervolgtrajec. In onze beleving kan het veel tijd, geld en wachtlijsten schelen, die we beter aan de zorg kunnen besteden. Dus L3B ziet het graag opgenomen. Bovendien verzoeken wij u dit onderdeel ook mee te nemen in de aanpak van die wachtlijstproblematiek, want daar kan ook een aandachtspuntje in meegenomen worden. Daar sluiten we gelijk aan bij mevrouw Heijblom, die dat zo keurig netjes formuleerde als een prominentere plek in de regiovisie. Daar staan wij helemaal achter. Ik vroeg me nog even af in verband met die AVG: over hoeveel organisaties praten we nou eigenlijk in Lansingerland, die daar eventueel in mee zouden moeten gaan? Dan had ik nog wel een vraag over de pleegzorg. Die zijn heel schaars en het uitgangspunt moet toch zijn, dat iedereen op een goede manier kan worden opgevangen? Is het dan niet beter om ook de focus op een sterke thuisbasis te gaan leggen? Veel problemen horen ook gewoon bij de ontwikkeling van een kind en kunnen prima worden opgelost binnen een eigen familie- of vriendenkring. Hierdoor houden gezinnen beter grip op hun eigen leven? Hoe lossen we het tekort aan pleeggezinnen op? Daar heb ik eigenlijk nog helemaal niets van gehoord. Ik sla even de dingen, die meneer Hoek in zijn rondvraag heeft gesteld, over. Die had ik hier ook in mijn vragenlijstje staan. Als laatste zou ik eigenlijk willen pleiten voor een jip-en-janneke versie van deze visie voor de jeugdhulp voor de kinderen waar eigenlijk deze visie over gaat. Tot nu toe is dit mijn bijdrage, dank u wel.

De voorzitter: Ik wil even 5 minuten schorsen, want ik ben ook maar een mens.

Schorsing

De voorzitter: Beste commissieleden, ik heropen de vergadering en we gaan voor de beantwoording van uw eerste termijn naar de wethouder.

Beantwoording college

Wethouder Van Tatenhove: Ik begin met de regiovisie, want er zijn veel inhoudelijke vragen gesteld o.a. naar aanleiding van de rondvraag over de wachtlijsten, maar ik begin met de regiovisie. De regiovisie, zoals die nu op de agenda staat, is voor de tweede keer geagendeerd. Het is in eerste instantie geagendeerd om aanvullingen en zienswijzen op te halen, die mee te nemen vanuit de 15 gemeenten en een aangepast regiovisie ter besluitvorming voor te leggen aan de 15 raden. Dus dat is wat hier nu ligt. Daar is inderdaad ook de ASD in gekend. De opmerkingen zijn zoveel mogelijk verwerkt in deze versie. Wij werken als regio Rotterdam Rijnmond met zijn vijftien al een tijdje samen. Het rijk vindt dat dat eigenlijk in heel Nederland zou moeten. Dat die samenwerking wat inniger moet dan het in de meeste regio's is, maar bij ons is die al helemaal geformaliseerd in een gemeenschappelijke regeling. Voor ons is

dus de regiovisie wel nieuw, maar we waren er al wel over aan het nadenken om dat te doen. Dat heeft o.a. te maken met het feit, dat we bezig zijn met voorbereiding van een nieuw inkoopproces. Dan is het heel goed om met zijn vijftien te doordenken of je dat doet vanuit regionaal en lokaal waar het moet, of dat je zegt: lokaal waar het kan en regionaal waar het moet. Dat laatste is inderdaad het uitgangspunt geworden. We kiezen voor lokaal waar het kan en regionaal waar het moet. Het vertrekpunt is dus lokaal. Dat geldt dus voor 15 gemeenten. De zorgaanbieders vinden dat overigens af en toe wel jammer, want voor hen is het natuurlijk makkelijker als 15 gemeenten vanuit een regionale visie zouden werken en uniforme werkwijze hanteren. Nu is dat dus niet zo. We kiezen voor lokaal en 15 gemeenten zijn verschillend georganiseerd. In het proces rond het schrijven van die regiovisie en het nadenken over de volgende inkoopperiode hebben we met MVS een bijzonder traject gehad. Met eerst een kennisgeving dat ze het voornemen hadden om uit te treden. Uiteindelijk heeft MVS besloten om binnen de GR te blijven, maar voor een deel van de regionaal ingekochte zorg dat in subregionaal verband te doen. Dus we krijgen inderdaad straks een groep van 12 en een groepje van 3 gemeenten, maar ze blijven gelukkig wel onderdeel van de GRJR. Dus we kunnen in die zin ook straks van elkaar leren als zij dingen anders inkopen dan dat de rest van de 12 gemeenten doen, dan kunnen we over een aantal jaar bekijken wat er nou beter is, voor de kinderen of voor het systeem, en dan kunnen we dat vergelijken. Wat de effecten voor ons als gemeente zijn, dat kan ik nu eigenlijk nog niet zeggen. Daar kunnen we misschien iets over vertellen op het moment, dat die inkoopprocessen doorlopen zijn. Maar de verwachting is dat we met zijn twaalf voldoende massa hebben om goed te kunnen onderhandelen met de zorgaanbieders over het zorglandschap, dat we willen hebben in de toekomst of dat we in stand willen houden, omdat het nu goed functioneert. Dat is rond de regiovisie. In deze regiovisie, geeft het CDA aan, is niets meegenomen over het Covid-effect. Dat hebben we wel gedaan bij de kadernota. Ik denk dat uw opmerking bij de kadernota is geplaatst en dat is ook waar die hoort, want de kadernota kijkt vooruit naar het volgende jaar en hoe we de zorg moeten gaan begroten. Daar is het effect van Covid heel belangrijk. De regiovisie vertelt meer hoe we samen willen werken en de kadernota kijkt vooruit naar de begroting en welke effecten we daarin mee moeten nemen. Daar staat die weldegelijk in n.a.v. de zienswijze, die wij als gemeente Lansingerland hebben ingebracht bij de kadernota. Wat bij de regiovisie natuurlijk ook hoort is: hoe houd je elkaar vast en hoe zorgen we ervoor dat we krijgen wat we nodig hebben en dat we geen wachtlijsten hebben en dat het betaalbaar blijft. Daar zit een spanning op. Zonder wachtlijsten is op dit moment bijna niet mogelijk in het hele land. In het hele land zijn op dit moment wachtlijsten. Dat is deels een kwestie van extra geld. Deels heeft het ook te maken met personeelsproblematiek en met wat we dan heel knullig noemen: verstopping in de keten. Dat is echt systeemtaal. Soms blijft een kind op een plekje zitten, omdat het volgende plekje nog niet beschikbaar is. Dat is dan een verstopping in de keten. Per saldo heeft het waarschijnlijk te maken met gebrek aan personeel of gebrek aan budget om het personeel in dienst te nemen. In het algemeen is gebrek aan budget het probleem. Daarom zijn we ook als VNG op de stoep gaan staan bij het ministerie. Daarom loopt er nu arbitrage, omdat het ministerie nog niet heeft gezegd, dat dat bedrag aan de gemeente zal worden uitgekeerd, wat AEF onafhankelijk heeft becijferd. Dus daar loopt een discussie, maar dat is iets wat in de regiovisie niet zo expliciet benoemd hoeft te worden, omdat dat iets is wat je juist in je kadernotaproces wilt benoemen omdat dat gaat over de alledaagse praktijk waar je tegenaan loopt en waar je het anders wilt doen. Wat wel goed is om inderdaad te benoemen en aandacht te geven, is dat je daar als regio op in moet zetten, dat die contacten met die partijen ook in het kader van de monitoring goed zijn en stevig zijn. Dat vraagt een adequate inrichting van de uitvoeringsorganisatie, die aan die 15 gemeenten gekoppeld is. Die is beter op orde en beter op sterkte dan dat die een paar jaar geleden was. Ik moet zeggen, dat ik daar echt de resultaten van zie. Er is veel meer aan data beschikbaar. Als je data hebt, kun je trends en ontwikkelingen zien en zie je de knelpunten eerder. De eindverwachtingen zijn er eerder en zijn realistischer. Zorgaanbieders, maar ook de 15 gemeenten, worden eerder aangesproken op het aanleveren van de cijfers, ook wanneer ze achter blijven. Dus daar is in de bedrijfsvoering echt veel verbeterd. Dat levert daardoor dus ook meer en bruikbaarere informatie op. Het kan natuurlijk nog beter, maar daar worden in elk geval goede stappen gezet. Dan een paar concrete dingen rond de problematiek die er nu is. Ik ga gelijk mee met het verzoek van meneer Lieveerse om daar tijdens een volgende commissie wat uitgebreider bij stil te staan, want er zijn in de afgelopen periode zoveel rapporten verschenen, dat het goed is om daar in elk geval iets over te vertellen, waarbij het AEF rapport heel belangrijk is, omdat het heeft aangegeven, dat de gemeenten in Nederland structureel geld tekort komen en dat er niet zoveel mogelijkheden zijn om dat als gemeente individueel in te lopen, dus dat er ook echt een probleem ligt bij het rijk. Dat Covid, naar het zich nu laat aanzien, voor de komende jaren een extra vraag op specialistische jeugdzorg zal laten zien. Ook die zien we in heel Nederland. Die zien we dus ook in Rotterdam Rijnmond. In onze regio is er een signaal uitgegaan richting het ministerie, dat het bij ons heel lastig is om de kinderen, die met spoed behandeld moeten worden, nog een plekje te geven, omdat onze zorgaanbieders vol zitten en er zonder geld ook geen extra personeel ingezet kan worden. Nou hebben wij in onze contracten vanuit de regio met de zorgaanbieders afgesproken, dat kinderen voor een spoedbehandeling nooit op een wachtlijst mogen komen, omdat het een spoedkind is. Dus we hebben inmiddels in de GR afgesproken, dat er een extra budget beschikbaar moet worden gesteld. Dat betekent

dat er een vraag komt naar alle gemeenten om de bijdrage incidenteel te verhogen, omdat we vinden dat die spoed geleverd moet kunnen worden. We hebben daarnaast een brief gestuurd naar het ministerie van: dit is de situatie in onze regio. Wij zijn de grootste regio in Nederland, dus bij ons is het probleem ook iets groter. Dus we zitten op dit moment aan tafel met het ministerie om die cijfers goed te doorgronden, hoe dat in elkaar steekt. We hebben al gezegd, dat we de spoedkinderen zeker niet voor de deur laten staan. Daar was het ministerie heel blij mee, maar we hebben wel wachtlijsten. In reactie op de vraag van meneer Lieverse, die zei dat er gesproken wordt over ondersteuningsteam. Ook die zit bij ons aan tafel om te zoeken naar mogelijkheden, hetzij bij de zorgaanbieders, hetzij bij de gemeenten om iets te doen wat wij misschien over het hoofd hebben gezien. Of dat tot inzicht komt, weten wij nog niet, maar feit is wel dat de GRJR samen met de zorgaanbieders de reguliere wachtlijsten vanuit een team bekijkt en kijkt bij welke zorgaanbieder een kind het beste geholpen zou kunnen worden. Dat kan eventueel ook een lokaal team zijn. Dat hebben wij als gemeenten niet altijd in beeld, dat een kind op een wachtlijst staat, omdat heel veel kinderen voor specialistische zorg door iemand anders worden gestuurd, hetzij door een huisarts, hetzij door een medisch specialist, hetzij vanuit de jeugdbescherming. Dan is bij ons niet bekend, dat een kind vanuit onze gemeente op die wachtlijst staat. Daarom hebben we n.a.v. de wachtlijstproblematiek afgesproken met de zorgaanbieders, dat de wachtlijstproblematiek hun gezamenlijke probleem is en niet het probleem van een individuele zorgaanbieder, waar het kind op de wachtlijst staat. En dat ze dat gezamenlijke probleem analyseren om te kijken waar het kind zo snel mogelijk het beste geholpen kan worden. Dus daar zijn we al mee bezig. Dan kom ik ook bij het punt waar mevrouw Draak aandacht voor vroeg. We hebben wachtlijsten en we hebben zorgaanbieders. We hebben in de GRJR 15 gecontracteerde partners. We lopen richting een nieuwe aanbestedingsprocedure en daarbij denken we er wel over na of we iets anders moeten doen met deze ervaring om ervoor te zorgen dat je kunt interveniëren op het moment dat de zorgaanbieders vol zitten. Maar met vrij gevestigde aanbieders werken voor specialistische jeugdzorg kan niet, gewoon contractueel niet. Maar het is ook het punt, dat ook door een aantal aangestipt is: specialistische kinderen hebben vaak complexe problematiek en die complexe problematiek kan bijna altijd eigenlijk alleen maar door die wat grotere organisaties worden behandeld, omdat het zo complex is. Daar zijn gevestigde aanbieders meer lokaal verbonden met de wat eenduidigere problematiek. Het lijkt me goed om daar in een volgend overleg nog wat meer bespreking aan te wijden n.a.v. de onderzoeken die er zijn geweest. De brief, die dan waarschijnlijk vooraf nog wordt gestuurd, maar ik denk dat het goed is om dit alvast te benoemen: dat er bij ons geen spoedkinderen op de wachtlijst staan, dat de wachtlijsten het gezamenlijke probleem zijn van de aanbieders en dat we alles proberen te doen wat kan om die wachtlijsten te verkorten, dat er een ondersteuningsteam voor de jeugd betrokken is bij de gesprekken bij de GRJR en het ministerie over onze knelpunten en dat we ook open staan voor onorthodoxe maatregelen, maar dat we soms ook echt wel gebonden zijn aan de aanbestedingsafspraken, die we hebben gemaakt. Dan het laatste punt, dat ik een goede suggestie vond van meneer Erwich, om te kijken of deze visie ook in jip-en-janneketaal gevat zou kunnen worden. Ik denk dat dat heel interessant is, om te kijken of we zo'n versie op de website kunnen opnemen, die dan gewoon in oer-Rotterdams, want die regio zijn we uiteindelijk, vertelt wat ouders en kinderen van ons mogen verwachten. Het uitgangspunt is bij ons in de hele regio: doe het zo lokaal mogelijk. Maar een kind dat thuis kan blijven, blijft thuis. Zo thuis mogelijk is het uitgangspunt. Pleegzorg is de volgende stap, maar er zijn totaal te weinig pleegouders. Het is lastig om pleegouders te vinden en vast te houden, maar het is wel een belangrijk aandachtspunt omdat het dichterbij is dan andere vormen van opvang. Dus als het kan, proberen we pleegzorg in te zetten. Ik denk dat ik de grote lijnen wel heb gehad, het gaat tenslotte om het vast stellen van de regiovisie.

De voorzitter: Meneer Lieverse, u wilt er voor de volgende vergadering een bespreekpunt van maken. Kunt u nog even omschrijven wat u dan ter sprake zou willen brengen? Dat betekent misschien dat bijdragen in de tweede termijn misschien kunnen wachten. De heer Lieverse: Een aantal thema's is aan bod gekomen vandaag, maar om daar verder mee te komen van hoe de gemeente bijvoorbeeld toezicht kan houden op de kwaliteit van zorgaanbieders, daar zou ik graag over door willen praten. Hoe te voorkomen dat zorgaanbieders aan de haal gaan met geld, waardoor de kosten onnodig omhoog gaan door te selecteren op de minst complexe zorg en daarbij de wachtlijsten juist te verergeren. Dat soort problematiek zou ik graag aan bod willen laten komen. De voorzitter: Met dat in het achterhoofd, dat we dat een volgende maand gaan bespreken, gaan we de tweede termijn in.

De heer Erwich, L3B: Ik heb nog geen antwoord gehad op mijn vraag. Die wil ik nog behandeld hebben als het kan. Dat gaat over de praktijkondersteuner en over de versoepeling van de AVG. Daar zou ik toch wel antwoord op willen hebben. Wethouder Van Tatenhove: Het hoort iets minder bij de regiovisie, iets meer bij een jaarrapportage of een besprek. Maar de praktijkondersteuners bij de huisarts zijn in september begonnen, dus heel veel resultaten heb ik nu nog niet op mijn netvlies. Wel dat ze gewaardeerd worden door de huisartsen en dat er echt al een flinke groei is van het aantal huisartspraktijken, dat ermee wil gaan werken, ook op basis van de positieve ervaringen van collega's. En de versoepeling van de AVG:

voor zover ik weet stellen we die vraag op het moment dat we een gesprek doen, maar dat ga ik nog even voor u navragen. Ik veronderstel dat we dat al vragen, omdat dat het een stuk makkelijker maakt, maar ik weet het niet 100% zeker. De heer Erwich: Ik heb alles in de visie bekeken, maar er staat verder niets in. Misschien wordt de vraag wel gesteld, maar ik zou dit graag opgenomen zien in die regiovisie dan, dat het in ieder geval een must is, dat dat gevraagd wordt. Wethouder Van Tatenhove: Dat is een lokale vraag. Ik neem hem mee.

Tweede termijn

Mevrouw Draak, VVD: Ik ben blij met de suggestie van meneer Lieverse voor het besprekspunt. Eigenlijk doordat het eerste agendapunt een beetje erg veel tijd heeft gekost, heb ik mijn bijdrage hierover een beetje ingekort. Vervolgens blijkt dat ook uit de reactie van de commissieleden. Dus inhoudelijk ga ik er dan verder niet helemaal op in, want dat besprekspunt gaat ons daar meer ruimte voor bieden. Ik wil twee dingen graag nog even toelichten dan wel rechtzetten. De reden dat ik de regiovisie heel goed leesbaar vond, was waarschijnlijk dat ik niet echt had verwacht dat er hele concrete dingen in zouden staan. Juist omdat we al wisten, dat we in Lansingerland naar lokale aanpak toegaan waar het kan. Eigenlijk moeten al onze gesprekken en discussies over concrete punten niet in de regiovisie besproken worden. Dus dat was misschien een andere invalshoek van mij. Even over de vrij gevestigde: ik herken veel over de problemen met vrij gevestigde en dat zij inderdaad niet echt geschikt zijn voor complexe zorg. De reden dat ik het noemde als mogelijke oplossing voor sommige situaties, is dat juist de grote aanbieders degene zijn die erom bekend staat dat ze kijken of het pakketje dat ze aangeleverd krijgen wel makkelijk genoeg is. Als dat niet lukt, dan schuiven ze het door, waarmee dus niet naar het kind of het probleem wordt gekeken en ook geen maatwerk wordt geleverd. Dat is juist wat we nu veel terug horen over de grotere aanbieders. Dat was even het licht waarin ik dit wilde zeggen. Daar wilde ik het even bij laten.

De voorzitter: Dan gaan we naar de man die volgens mij in deze problematiek fantastisch werk levert, privé.

De heer Buijs, CDA: Ik zou van dat laatste van alles kunnen zeggen, maar dat ga ik nu even niet doen. Bedankt, wethouder, voor de beantwoording in de eerste termijn. Ik heb daar een vraag over. Volgens mij was het CDA Lansingerland vrij helder over twee zaken, namelijk de financiële kant en de aanbodssturing. Mijn mede fractiegenoot heeft de wethouder nog terug gehoord over die aanbodssturing. Of bedoelde de wethouder misschien te zeggen dat ze iets had begrepen van onze vraag toen ze het had over complexe materie en eenvoudige problematiek. Ik hoor nu ook net mevrouw Draak daar nog even over. Ik denk dat het belangrijk is, mevrouw de wethouder, om te kijken hoe we aan de aanbodzijde deze jeugdzorg zo efficiënt en zo effectief mogelijk maken. Daarmee wil het CDA Lansingerland niet zeggen, dat wij kinderen en hun ouders in de kou willen laten staan, maar het gaat er vooral om, dat er nog zoveel mis is in aanbod, waar nog zoveel kan worden geoptimaliseerd. Ik zie mevrouw Draak ook al schudden met haar hoofd. Het andere punt, dat wij hebben aangebracht, over de financiën: u noemde zelf de kadernota, maar die vinden wij financieel nog steeds niet super helder. De impact van wat er nu gaande is met de pandemie en met die 3 gemeenten, misschien wilt u ons permitteren om er toch nog iets verder op in te gaan, want dat is voor ons als CDA Lansingerland wel belangrijk. Dank u wel.

De heer Hoek, WIJ: Er wordt steeds over een visie gesproken, maar ik vind het helemaal geen visie. Ik vind het een werkdocument. We gaan experimenteren, we gaan kijken wat werkt. Een visie vind ik toch een meer afgebakend document, waarin staat wat we gaan doen. De wachten, als ik de wethouder goed begrijp dan is dat moeilijk aan te geven te reflecteren op de Lansingerlandse situatie omdat dat bij de aanbieders ligt. Het zou toch in de toekomst wel prettig zijn als we daar meer beeld en geluid bij zouden krijgen, juist omdat we op lokaal niveau invulling moeten gaan geven aan die jeugdhulp. Wellicht kan dat in de toekomst dan wat meer inzichtelijker gemaakt worden. Ja, weet je, jip-en-janneketaal vind ik prima, alleen, ik denk niet dat het hele stuk er duidelijker op wordt. Ik vind het eigenlijk vis noch vlees, waarin heel veel open eindjes worden gelaten. Ik heb moeite met dit stuk, eerlijkheidshalve. Dank u wel.

Mevrouw Heijblom, D66: Ik snap die moeite wel een beetje van meneer Hoek, want het is een beetje een processtuk. Heel veel proces en niet zoveel inhoud. Dan weet je eigenlijk niet zo goed wat er daadwerkelijk van terecht gaat komen of wat beoogd is, dus daar kan ik wel een beetje in mee gaan. Maar goed, er is blijkbaar voor deze manier gekozen. M.b.t. het CDA, die aanbodzijde, ik denk dat dat een hele goede vraag is, dat de wethouder daar echt nog even op terug moet komen. Ik merk dat de wethouder m.b.t. dit onderwerp heel geëngageerd is. Ik merk: het gaat u echt aan het hart. Ik vraag me wel een beetje af, ook uw reactie waar het gaat over die wachtlijsten en de financiële problematiek: voelt u zich nou ook een beetje klem zitten? Ook met die corona, die er nu aan komt en die wachtlijst, die waarschijnlijk langer gaat worden. Stevenen we nou een beetje af op een kleine ramp? Of voel ik dat

niet goed aan? Het is een beetje naast die visie, maar daar kom ik een beetje op als gevolg van uw reactie. De voorzitter: Een onheimisch gevoel, dat hebben we volgens mij allemaal.

Mevrouw Gabin, GL: Ik heb even gemist of de wethouder is ingegaan op de verplichte regionale samenwerking. Indien ze dat niet heeft genoemd, zou ze daar dan nog even kort op in kunnen gaan? Wij stemmen in met de suggestie van de heer Lieverse om dit op een later tijdstip nog even rustig te bespreken met elkaar.

Mevrouw Verhoef, PvdA: Dank voor de beantwoording door de wethouder. Ik heb nog niet een heel duidelijk antwoord gekregen op de vraag van: krijgt u nou het gevoel dat er meer grip en sturing mogelijk is met deze visie? Ik weet niet of dat mee genomen kan worden in het bespreekstuk dat eraan komt, maar als u daar nog kort een antwoord op heeft, wat zegt uw intuïtie op basis van de ervaringen, die u tot nu toe heeft en wat hier nu in het visiestuk staat. Biedt dat meer kansen? De heer Hoek ziet in een visie iets heel anders dan ik. Een visie is van: waar wil je naar toe? Dan zou je het dus hebben over doelen. Zoals ik het stuk lees, en dat zegt de wethouder ook, gaat het veel meer over: hoe gaan we dat samen doen? Hoe gaan we samenwerken? Dat zijn inderdaad wel heel verschillende dingen. In die zin begrijp ik dat de heer Hoek er ook mee worstelt. De heer Hoek: Ik worstel en kom boven, mevrouw Verhoef, maar dat terzijde. U had het net over het bespreekstuk van de heer Lieverse, daar ben ik het volledig mee eens. Alleen, dit is wel het moment dat we aan deze knoppen kunnen zitten, daar waar het gaat om de regiovisie. Het wordt een beetje mosterd na de maaltijd. Want stel je voor, dat daar nou briljante ideeën uit voort komen, dan hebben we toch een beetje het nakijken. Bent u het dat met mij eens? Mijn vraag aan u is, en meneer Lieverse kan niet reageren, maar hoe we daar dan mee om moeten gaan, of we het mogelijk nog op een andere manier kunnen aanvliegen. Mevrouw Verhoef: Ik kreeg van meneer Lieverse de indruk, dat hij met name een aantal recente rapporten en ontwikkelingen gezamenlijk wil duiden en ook wil kijken: wat betekent dat dan voor de uitvoering, voor onze positie hier in Lansingerland. Dat is nooit mosterd na de maaltijd, want vanuit een visie ga je het natuurlijk gewoon doen en bijstellen als dat nodig is. Dat kan altijd nog. Dat is eigenlijk mijn antwoord op uw vraag. Die visie geeft volgens mij een aantal uitgangspunten van hoe we het willen doen, namelijk lokaal versterken, regionaal en lokaal aan elkaar koppelen, daar kan ik niet tegen zijn. Ik denk dat er een aantal goede uitgangspunten in zitten. In die zin ben ik niet bang om de visie vast te stellen. Ik maak me veel meer zorgen over: gaat die uitvoering goed, hoe houden we daar grip op, begrijpen de verschillende partijen elkaar echt goed, hoe gaat die samenwerking nou echt vorm krijgen? Maar dat is nu niet aan de orde, denk ik. De heer Lieverse: Mevrouw Verhoef raadt het heel goed. Ik had inderdaad de bedoeling met het bespreekpunt aan te kaarten hoe wij beter grip krijgen, niet zozeer op de uitgaven, want wij praten meestal over de uit de pas lopende financiën, maar: hoe krijgen we zicht op de uitvoering? Kan de gemeente dat wel? Of, als de gemeente dat niet kan: wat is er voor nodig om er wel grip op te gaan krijgen? De heer Hoek: De heer Lieverse heeft het zojuist beantwoord, dank u wel. De voorzitter: Was dat uw bijdrage? Mevrouw Verhoef: Jazeker.

De heer Erwich, L3B: Ik heb toch nog wel n.a.v. de beantwoording een paar vragen, want ik ben eigenlijk geschrokken van het antwoord waar de wethouder mee kwam. Dat een team bekijkt de wachtlijsten van de gemeente, nee, een team bekijkt de wachtlijsten en de gemeente heeft het niet in beeld. Dan denk ik: hoe kan je dat nou vertalen naar de duizenden wachtende kinderen? Ik had het overgeslagen, omdat ik dacht: dat komt dadelijk wel in beeld n.a.v. de vragen van meneer Hoek. Er zijn ernstige zorgen in die psychiatrische inrichtingen met duizenden wachten, tot een jaar, lees ik hier. Hoe kan het dan zijn, dat we dat als gemeente niet in beeld hebben? Dat vind ik toch een beetje raar. Daar zou ik dan toch wel een beetje antwoord op willen hebben. Hoe gaan we dat dan aanpakken, als we niets in beeld hebben daarvan? Meneer Lieverse, het is een hartstikke fijn voorstel, we zijn er blij mee. We gaan zien wat het ons brengt. Ik had nog wel een vraag over lokaal waar het kan. Hoe mooi dat uitgangspunt ook is: hoe gaan we daar nou technisch mee om? Stel nou eens, dat wij een hele ommezwaai maken en regionaal centraal zetten i.p.v. lokaal. Zou dat dan niet goedkoper zijn zonder dat daar een kind de dupe van is? Dat zou ik nog wel interessant vinden om te weten. Voor de rest, ja, de grootste puzzel in mijn hoofd was dat het team van de gemeente eigenlijk geen kijk heeft op de wachtlijsten. Dat was mijn grootste (...).

Wethouder Van Tatenhove: Ik begin eerst met de zorg van meneer Erwich. De gezinnen of de jongeren of de kinderen, die bekend zijn en zich aanmelden bij onze eigen balies of bij het CJG of bij Welzijn Lansingerland of bij Kwadraat, die hebben wij in beeld. Maar de kinderen die op de wachtlijst staan van de specialistische jeugdzorg, die komen niet altijd en misschien zelfs meestal niet via onze lokale consulenten, maar die komen meestal via de route van huisarts of van een medisch specialist of vanuit de jeugdbescherming. Daarom hebben wij geen zicht op die wachtlijsten, van die specialistische jeugdhulpaanbieders, omdat die kinderen niet via onze toegang daar gekomen zijn. Die specialistische jeugdhulpaanbieders hadden tot voor kort hun eigen wachtlijsten en daarvan hebben we als 15

wethouder gezegd: dat willen wij niet. Wij willen dat dat één wachtlijst wordt van de specialistische jeugdhulpverleners gezamenlijk en dat jullie die wachtlijst bekijken welke kind door wie het beste geholpen kan worden, want het kan best zijn, dat een kind op de wachtlijst staat van aanbieder P maar dat die door aanbieder J ook geholpen zou kunnen worden, waar de wachtlijst korter heeft of waar een plekje is voor het kind. De heer Erwich: Ik wil even duidelijkheid over wat u net zei. U zegt: we hebben daar geen kijk op. Ik weet niet wat er precies bedoeld wordt met die wachtlijsten, waarvan u zegt: wij hebben dat in beeld. Prima. Maar er zijn ook Lansingerlandse kinderen, die kennelijk ergens anders op een wachtlijst staan. Zij hebben dan misschien verkeerd voorgesorteerd en daardoor komen ze op een wachtlijst. Maar u moet toch gewoon kunnen opvragen: hoe zit het met de kinderen in Lansingerland, hoe zit het met de wachtlijst hier? Want dan kan je sturen. Als je niets weet en alleen maar het kleine stukje, dat je toevallig zelf in de grip hebt, dan kan je wel foute conclusies trekken en denken: nou, Lansingerland, het gaat wel goed. Want die 200, die op andere wachtlijsten staan, die zien we niet. Dat kan ik niet rijmen, sorry. Wethouder Van Tatenhove: Hoe kan ik dat beter uitleggen? De kinderen, die via onze eigen toegang komen, die hebben we in beeld. Daar weten we maten en rugnummers van, om het maar even plat te zeggen. Maar de kinderen die via een ander spoor niet bij een lokaal team komen, dus niet bij onze consulenten, maar die doorgestuurd worden door bijvoorbeeld de huisarts naar een specialistische GGZ aanbieder, om dat voorbeeld maar even te noemen, dat kind zien wij niet. Dat weten wij pas op het moment dat het kind in zorg komt, dat het een kind is van Lansingerland. Op het moment dat wij akkoord moeten geven, dat het kind daar in zorg komt. Dus zolang dat kind op die wachtlijst staat, weten wij dat in principe niet totdat we zeggen tegen die aanbieders: we willen dat jullie samen die wachtlijst weg gaan werken en ons vertellen welke kinderen dat zijn omdat we dan kunnen kijken of sommige kinderen dan lokaal geholpen kunnen worden. Daar sturen we dus nu strakker op, omdat dat een probleem is dat wij ons als wethouders aantrekken en wat u zich ook aantrekt, hoor ik. De heer Jonker: Even over de wachtlijsten. Ik hoop dat toegevoegd kan worden aan de sessie, die de heer Lieveerse aan het organiseren is voor dit onderwerp, want er is genoeg over te bespreken. Mijn beeld is ook, dat het team jeugd geen inzicht heeft in detail van de wachtlijsten per aanbieder van specialistische jeugd GGZ. Klopt dat? Wethouder Van Tatenhove: Ja, dat klopt. De heer Jonker: Dat is ook lastig, want je weet niet hoe lang een wachtlijst is bij verschillende aanbieders. Daar moet je vaak zelf achteraan. Wethouder Van Tatenhove: Dat hebben we in het verleden al geprobeerd om het via een website wel inzichtelijk te maken, maar dat is heel lastig, omdat het snel achterhaald is op het moment dat je überhaupt schaarste hebt. Daar hebben we mee gestoeid, om dat te doen, maar dat bleek heel lastig om die actueel te houden. De heer Jonker: Ik bewaar verder punten tot de discussie die we later organiseren. Wethouder Van Tatenhove: Overigens weten onze consulenten natuurlijk wel welke aanbieders er regionaal gecontracteerd zijn, die die zorg kunnen aanbieden en waar een huisarts heel vaak kiest voor een specifieke aanbieder. Onze consulenten hebben wel meer beeld wie het zou kunnen doen. De heer Buijs: We proberen u niet op een woordje te vangen, maar even voor de duidelijkheid. In de eerste termijn gaf u toch aan, dat spoedkinderen niet op de wachtlijst staan. In uw beantwoording aan de heer Erwich kwam toch weer dat vermoeden terug, dat er weldegelijk spoedkinderen op de wachtlijst staan. Of hebben we dat verkeerd begrepen? Ik hoop het laatste. Wethouder Van Tatenhove: Ja, u heeft gelijk, het is het laatste wat u zei. Spoedkinderen, daarvan hebben we gezegd dat die nooit op een wachtlijst mogen staan en daarom hebben we daar nu ook extra budget voor beschikbaar gesteld, waarvan de rekening volgens de gewone verdeelsleutel naar de gemeente gaat. De heer Buijs: Omdat u even daarvoor zei: er waren meerdere wachtlijsten en die heeft u nu ineens geschoven. Dat is natuurlijk een positieve ontwikkeling. Wethouder Van Tatenhove: Dan loop ik vast vooruit op de bespreking van de volgende keer. Wat we zien en waar we weleens buikpijn van krijgen, ik ook, is dat kinderen zo lang op de wachtlijst staan, dat ze uiteindelijk met een spoedding wel ineens in de spoedketen terecht komen en dan geholpen moeten worden. Ik zie meerdere raadsleden knikken. Dat is wat we niet willen, dat is ook de reden dat we vanuit onze regio naast de VNG een brief hebben gestuurd naar VWS: er is hier echt een knelpunt. Dat lossen we niet op door het zwembad te sluiten in 15 gemeenten of de bieb dicht te doen. Er moet echt iets gebeuren, want er is gewoon geld tekort. De heer Buijs: Ik wil ook geloven in uw goede intenties, maar het punt van de spoedkinderen en al die onduidelijke lijsten, dat is door deze interventie weg genomen. Dat is heel positief. Dank u wel. Wethouder Van Tatenhove: Ik ga afronden met de suggestie om alle inhoudelijke punten, die er nog genoemd zijn, mee te nemen in de bespreking van de volgende keer omdat het agendapunt dat vandaag geagendeerd is vooral het instemmen met de regiovisie, die is aangevuld en aangepast n.a.v. de opmerkingen die u eerder heeft gemaakt. Dus een vraag over een grote aanbieder, schuiven die nou wel of niet makkelijk door, hoe zit het in onze regio, hoe krijgen we sturen en hebben we ook meer sturing dan dat we in het verleden hadden, ik denk dat we dat nog een keer moeten bespreken n.a.v. de rapporten, waar meneer Lieveerse het over had. Als u dat goed vindt. De voorzitter: Ik ga daar niet over, dus ik kijk even rond. Intussen is het de vraag of het een hamerstuk of een besprekingsstuk wordt voor de raad. De heer Erwich: Mag ik nog een vraag stellen. Ik heb nu twee keer gevraagd over die AVG, maar ik heb hem toch een beetje gemist, denk ik, misschien wel door mijn onrust over de wachtlijsten en het team. De voorzitter: Volgens mij hadden we toegezegd daar in een brief op terug te komen. De heer Erwich: Prima, dus dat is een toezegging. Dank u wel.

De voorzitter: Zijn er raadsleden, die hier een bespreekpunt van willen maken? U weet hoe het werkt. De heer Buijs: Ja. We kunnen hier nu als CDA Lansingerland nog geen beslissing over nemen, dus we willen het graag nog een keer bespreken. De voorzitter: Ik heb het over de raad. In de raad is het in principe de bedoeling, dat u het amendeert of met een motie komt en niet om deze hele discussie nog een keer over te doen. Maar als u dat wilt, maken we er een bespreekpunt van. De heer Buijs: Dank u wel. Wethouder Van Tatenhove: Mag ik nog iets vragen aan meneer Buijs? Wat voor het CDA het eventuele bespreekpunt is of waar u een amendement of motie zou overwegen. Dit is de visie, die al eerder is besproken en aangepast en in 15 gemeenten wordt besproken. En het is een visiedocument. Er komt nog een regionale agenda. De drie uitgangspunten zijn het belangrijkste: hoe vinden wij elkaar met zijn vijftien? De heer Buijs: We hebben de vrijheid om er nog even op terug te komen. We willen nog even bezien op welk item, maar ik kan me voorstellen dat we op aanbodsturing en op de financiële impact nog het e.e.a. willen amenderen. De voorzitter: Kan dat, wethouder? Het is een stuk van 15 gemeenten. Wethouder Van Tatenhove: Als er een amendement komt, neem ik dat mee naar de regio en dat moeten we in de regio kijken wat we daarmee doen, met het amendement. Het ligt er ook een beetje aan wat de tekst is of de opgave van het amendement. De voorzitter: Een bespreekpunt op verzoek van het CDA vanwege het mogelijk indienen van een amendement. De heer Erwich: Ik had nog een vraag gesteld: stel dat we nou een ommezwaai gaan maken. Maar over een ommezwaai heb ik niets meer gehoord. Wethouder Van Tatenhove: Klopt, want we hebben juist niet een ommezwaai gemaakt. We hebben juist gekozen voor lokaal waar het kan, met zijn vijftien, en regionaal waar het moet of meerwaarde heeft. De heer Erwich: Maar stel dat we nou wel een ommezwaai maken. De voorzitter: Nee, nu grijp ik even in. Het is kwart over elf, we hebben nog een flink agendapunt. Ik vind dit niet meer handig om dat soort filosofische beschouwingen te plaatsen. Dan wil ik u uitnodigen om daar in de raad nog iets over te zeggen, die vrijheid heeft u uiteraard. Dan maken we een uitglijder aan het eind van deze beraadslaging, laten we dat niet doen. Ik sluit de beraadslaging over dit punt.

6.b Beleidsplan Wet inburgering

Mevrouw Bouman, CDA: Het is oktober 2020 dat wij een keurige toelichting gekregen hebben op de wet inburgering ingaande per 1-1-2021. Helaas ging dat niet door vanwege allerlei vragen o.a. t.a.v. de financiële stroom naar de gemeente. Ik heb in de tussentijd gezien, dat de ASD advies gegeven heeft over dit beleidsplan. Ik heb ook gelezen, dat de adviezen van de ASD overgenomen zijn door de wethouder o.a. over de contractafspraken aangaande de inkoop van de leertrajecten. Hierbij ook dank aan de ASD. Ik sla een heleboel dingen. De teneur van het hele verhaal is, dat daar waar de statushouder eerst geacht werd zelf een heleboel te moeten gaan regelen, komt nu de regie bij de gemeente te liggen. Ja, regie op diverse items. Dan heb ik het over inburgering. Dan sla ik weer een aantal dingen over. Dan wordt er gesproken over een integrale aanpak gecombineerd met items uit het sociaal domein als participatie en de WMO en misschien nog wat over de 10 beleidsaccenten. Ik mag hopen, dat we daar niet de nodige strepen door gaan zetten, want dat zou consequenties voor onze inburgeraars kunnen gaan krijgen. Het uitgangspunt voor het beleidsplan: snel, direct aan de slag. Duurzaam maatwerk en reguliere samenwerking met derden indien niet lokaal het e.e.a. geregeld kan worden dan wel regionaal. Dus inkoop, dat we dat op leertrajecten gaan doen: prima. Dan de nodige aandacht voor thema's als budgetbeheer ter voorkoming van schulden en gezondheid en welzijn. Allemaal toch items, die ik in het sociaal domein tegen kom. De items, die door het college aangegeven worden, die kunnen we onderschrijven. Maar ik heb toch nog wel een vraag. Zijn de verwachtingen niet wat al te hoog gespannen? Als ik lees dat het hebben van 1/3 van de bijstandsuitkeringen, dat deze naar de doelgroep statushouders gaat? Dat is erg veel, dat komt tegen de 200 aan, volgens mij. Wat is er afgelopen jaren gedaan? Zeker in het kader van veerkracht, om die te versterken, op het gebied van participatie, schuldhulpverlening, zelfredzaamheid. Dat is ook allemaal te herleiden tot het sociaal domein. En niet te vergeten het begeleiden van het aan het werk krijgen van onze statushouders. Ik realiseer me, dat je voor werk afhankelijk bent van werkgevers, maar toch: hebben wij wel voldoende inspanningen gepleegd om deze statushouders aan het werk te krijgen? Los van de argumenten: ja, ze hebben nog geen Nederlands enzovoorts. Dan nog even over financiën. Dat is nu wel duidelijk geworden, hoe de financiële stromen gaan lopen. We krijgen een voorschot en na afloop een verrekening. Daarbij zeg ik dat het zeer belangrijk is hoeveel inburgeraars daadwerkelijk begeleid worden. Met andere woorden: er wordt een forse inspanningsverplichting toch wel van deze en gene verwacht. Wat hebben we daarvoor nodig? Effectief maatwerk. Naar de doelgroep een strikte regie. Een team bij de gemeente. Specifieke kennis en handelingsvrijheid. Verwachtingsmanagement, dat aan de voorkant zit ten opzichte van de inzet van leren van de participatie. En niet te vergeten de monitoring van de resultaten op de inkooptrajecten en de effecten t.a.v. de participatie. De financiële uitnutting moet toch ook wel duidelijk en goed naar voren komen. Dan is mijn vraag: zijn wij hier klaar voor? Dank u. Eerste termijn.

De heer Hoek, WIJ: Ik mag hopen, dat we er klaar voor zijn, want het is al een jaar uitgesteld, dus ik ga er van uit, dat we er klaar voor zijn. Als je het nou hebt over een goed stuk, dan vond ik dit een

bijzonder prettig leesbaar stuk, waar ik zeer tevreden over ben. Ik ben blij, dat het hele traject weer terug gaat naar de gemeente. Ik denk dat wij dat veel beter kunnen dan wanneer je het aan de mensen zelf overlaat. Er waren toch wel wat commerciële partijen, die iets andere redenen hadden dan op een goede, adequate manier onze asielgerechtigde medemens te helpen. Ik vind het bijzonder prettig, dat er een passende leerroute komt, dat er ingezet wordt op werk en dat er een stukje financiële ontzorging in het gehele plan zit. Goed ook, dat er ruimte is voor maatwerk, want dat is met name met deze doelgroep natuurlijk een must. Er komen mensen uit oorlogsgebieden, die echt wel iets anders aan hun hoofd hebben aanvankelijk, het verwerken van trauma's voordat zij verder kunnen met hun leven. Dus ik vind dat het een goed gebalanceerd plan is, waar ik zeer tevreden over ben. Ik ben het wel eens met mevrouw Bouman, die stelt: het gaat ook om werk. Ja, daar gaat het ook om. Mijn perceptie is altijd geweest, dat de gemiddelde statushouder maar wat graag wilde werken, maar dat de wet- en regelgeving op onderdelen hem in de weg zat. Ik wil dan ook vragen of de gemeente al contact heeft gehad met stakeholders hier in de regio. We krijgen steeds meer grote bedrijven, waar mensen prima aan de slag kunnen. Ik zou ook willen vragen: hoe gaan we nou om met het gegeven, dat iemand uit Syrië komt, opticien is en vervolgens we hem een schoffel in zijn handen duwen en zeggen: kijk eens, fijn hè, je mag gaan werken. Er moet ook een optimale inspanning gepleegd worden om deze mensen, die over het algemeen bijzonder deskundig zijn en een prima opleiding hebben gehad in het land van herkomst, om te bekijken hoe we deze op een adequate manier weer terug kunnen krijgen in hun oude beroep, want daar doe je echt recht aan. Ik vind dat dat ook een inspanning moet zijn. Die zie ik niet in het stuk terug, maar ik zou er wel voor willen pleiten. Dank u wel.

De heer Lieverse, CU: De CU is heel blij met deze nieuwe wet. We hopen ook, dat het nu wel ingevoerd gaat worden, komende 1 januari. We vinden ook het plan heel goed, wat er tot nu toe voor geregeld is. We hebben 2 punten van zorg. Er wordt rekening gehouden met de traumatische situatie waarin de persoon verkeert of waaruit hij vandaan gekomen is. Wat wordt er bedoeld met rekening houden met die situatie? Betekent dat dat er minder hoge eisen gesteld worden bij de inburgering of bij de taalvaardigheidseisen? Hoe gaat het in grote lijnen? Of wordt er bemiddeld bij het zoeken naar hulp? Wat betekent precies de zorgtaak voor de gemeente in zo'n traject? Het tweede punt is de datum van invoering. Hoe loopt het traject wat betreft de inkoopprocedures? Ook het traject om de eigen medewerkers op tijd klaar te hebben, medewerkers in dienst van de gemeente. Of de applicaties, die daarvoor nodig zijn. Dat zijn de twee punten van zorg. Ik beperk me in mijn spreektijd gezien de klok.

Mevrouw Heijblom, D66: D66 bedankt de wethouder voor dit beleidsplan wet inburgering. D66 heeft op verschillende manieren wat moeite met de toon van dit stuk. Niet perse met wat erin staat, want dat is best aardig, maar we missen wel de waardenverbinding, met cultuursensitief te werk gaan en de menselijke maat in dit stuk. Op zich, tegen de uitgangspunten en de werkwijze die in het stuk staan, daar kan niemand tegen zijn, maar de behoefte om uit te gaan van het individu en de menselijke maat is wat anders dan duurzaam maatwerk, zoals beschreven staat. Daarnaast valt regelmatig de betuttelende toon in het document op en daar krijg ik echt een beetje pijn in mijn buik van, om heel eerlijk te zijn. Ik zal het even illustreren, onder uitgangspunt 2, direct aan de slag, staat genoemd: zodra een inburgeringsplichtige statushouder in de gemeente woont, kennen we direct een participatieplek, startplek, toe. Hierdoor ontstaat direct een regulier week- en dagstructuur. Dan denk ik: wat is dat in deze 24-uurs economie? Hiermee zorgen we ervoor dat de inburgeringsplichtigen op een actieve manier beginnen aan een leven in Lansingerland. Een duidelijke structuur met activiteiten zorgt voor een gezonde instelling. Oh ja? Volgens mij is dat nogal persoonlijk. De vraag is of het gezond is. Gaat de gemeente over een gezonde instelling? Dat vraag ik me af. Van waaruit alle aspecten van het leven kunnen worden geadresseerd en daarnaast draagt een actieve houding eraan bij om te kunnen doorgroeien naar een betaalde baan. Om heel eerlijk te zijn: ik ken genoeg mensen met een baan zonder actieve houding. Ik zou het toch wel fijn vinden als de wethouder daar nog een keer dit stuk op laat screenen. Ook een beetje in lijn met wat meneer Hoek zegt over die werkgevers. Ik mis in het rijtje van ondernemers, onder duurzaam maatwerk, bedrijven zoals Wageningen Universiteit in Bleiswijk en Koppert. Zo kan ik er nog wel een aantal verzinnen, waar ook WO'ers aan de slag kunnen. Want behalve die opticien zitten er ook genoeg WO'ers tussen, die deze kant op gaan. Ja, meneer Kampinga, ik zie u schudden, maar het is echt waar. Daar moeten we oog voor hebben. Tot zover.

Mevrouw Gabin, GL: De fractie van GL betreurt ook het uitstellen van de invoering van de nieuwe wet inburgering. Het bleek een verkeerde keuze te zijn geweest om inburgeraars zelf de volledige verantwoordelijkheid te geven voor het behalen van het inburgeringsexamen waaronder de inkoop van scholing. Met de nieuwe wet krijgen de gemeenten de spilfunctie, een rolverdeling die vergelijkbaar is met decentralisatie in het sociaal domein en de zorg, maar met helaas wisselend succes. We zijn erg benieuwd naar hoe er gereageerd wordt als de wet niet werkt, zoals beoogd wordt door het rijk. We hebben 2 grote zorgpunten, namelijk de taaleis, die gesteld wordt, die gaat fors omhoog van A2 basisgebruiker naar B1 onafhankelijk gebruiker. We begrijpen de inhoudelijke ambitie, maar is het een

haalbare en realistische eis? Wat gaat de wethouder doen als de B1 taaleis te hoog blijkt te zijn en in de praktijk blijkt, dat veel inburgeraars die niet gaan halen? Wat zijn de consequenties daarvan? Daar zijn wij heel erg benieuwd naar. Het volgende punt waarover wij ons zorgen maken is de positie van mensen, die voor gezinshereniging naar Nederland komen. Gezinsmigranten moeten het namelijk op eigen kracht doen. Zij moeten hun eigen inburgeringstraject bekostigen met een lening van DUO en moeten voor hun eigen taalonderwijs blijven zorgen. Het oude systeem blijkt nou juist niet gewerkt te hebben, zoals ik had beschreven in mijn inleiding, ook voor deze groep. Is de wethouder bereid om maatwerk te leveren voor deze groep mensen, ook als er geen financiële middelen daarvoor beschikbaar worden gesteld vanuit het rijk? Om in te haken op de heer Hoek en mevrouw Heijblom. De heer Hoek sprak over de inspanning die geleverd moet worden om passend werk naar opleidingsniveau te zoeken voor de inburgeraars. Daar staan wij helemaal achter. We zien dat ook graag terug in het beleid. Ook wij beamen de toon van het stuk, waar mevrouw Heijblom het over had. Dat vonden wij ook op bepaalde momenten niet correct geformuleerd.

De heer Xhemaili, PvdA: De PvdA-fractie is super blij met dit raadsvoorstel en ik ga toelichten waarom. Veel migranten / statushouders zijn inburgeringsplichtig. Al in 2017 heeft de PvdA-fractie namelijk raadvragen gesteld over de inburgering in Lansingerland. Ook hebben we toen een besprekingspunt gemaakt in de commissie samenleving n.a.v. het rekenkameronderzoek. Uit dit rapport bleek dat maar 33% van de statushouders de inburgering haalde. Daarnaast vonden we de regie van de gemeente veel te klein. De PvdA-fractie bleef hameren op meer regie in dit traject om juist de inburgeringscowboys te stoppen en de inburgeraars te helpen met goed onderwijs. Onze zorg was terecht, want nu grijpt de rijksoverheid in met een nieuwe wet. Tot op heden zag men veel misstanden en fraudegevallen door deze inburgeringscowboys. Misstanden en fraude bij inburgering zijn schadelijk voornamelijk voor de inburgeraars. Daarnaast ontstaat er oneerlijke concurrentie met bureaus, die wel bonafide zijn. Ineffectieve inburgering in de Nederlandse maatschappij en misbruik van een kwetsbare groep mensen. Echter, de marktwerking bij de inburgering heeft laten zien dat er veel perverse effecten ontstaan. Oplichting en fraude komen te vaak voor bij malafide bureaus. Door deze nieuwe wet inburgering komt daar gelukkig een einde aan en dat doet mij deugd. Want zoals benoemd zijn juist de meest kwetsbaren de dupe. Zij komen flink in de financiële problemen en halen niet eens de inburgeringstoets. Stel je voor, je ontvlucht een oorlogsgebied vol ellende en je komt te wonen in het veilige Nederland. Je denkt een normaal leven te kunnen starten ondanks alles wat je hebt meegemaakt. Hier kom je er achter, dat je gelijk met een schuld van € 10.000 in je nieuwe leven begint met alle ellende van dien. De immigrant / statushouder begint gelijk met een 0-2 achterstand in de Nederlandse maatschappij. Wat mij en de fractie van de PvdA echt aanspreekt, is dat de gemeente verantwoordelijk is voor de maatschappelijke begeleiding en financiële ontzorging van de inburgeringsplichtige statushouders in de eerste 6 maanden als nieuwe Lansingerlander. Hierdoor kunnen statushouders wennen aan hun nieuwe leven en met beide voeten in rustiger vaarwater terecht komen. De gemeente Lansingerland levert maatwerk, waardoor de inburgeraar niet de markt op hoeft met veel perverse prikkels, om te zoeken naar een cursus die goed is. Het inburgeringsonderwijs moet gewoon goed zijn en daar zorgt nu gelukkig de gemeente voor. Een ander voordeel van deze nieuwe wet, is dat de gemeente dankzij deze regierol eindelijk de inburgering kan combineren met toeleiding tot arbeid. De collega's Heijblom, Hoek en Gabin hebben daar ook even over gesproken. Wij vinden het ook heel erg belangrijk, dat ook daarop maatwerk wordt geleverd om te kijken hoe per niveau het beste maatwerk geleverd kan worden om naar arbeid toe te leiden. Zo worden statushouders sneller financieel onafhankelijk. Deze integrale aanpak spreekt ons zeer aan, in combinatie met maatwerk via de verschillende leerroutes. Hierdoor kan men snel volwaardig meedoen aan de Nederlandse maatschappij. Voor iedereen een win/win. We zorgen ervoor, dat inburgeraars van een 0-2 achterstand naar 2-2 gaan en daarna winnen in de maatschappij met 4-2. Ik heb nog wel een aantal vragen aan de wethouder. Zijn er al gesprekken gevoerd met werkgevers over startersplekken voor inburgeraars, zodat zij snel kunnen doorstromen naar een regulier en passend werk? In het raadsvoorstel lees ik, dat de kostendekking al geregeld is. Dat is fijn. De helft van de kosten is gemerkt en de andere helft niet. Ik stel mij voor, dat de tweede helft van de gelden ook gemerkt wordt voor de inburgering. Kan de wethouder dat toelichten? De laatste vraag, die ik heb, gaat over de huisvesting van extra statushouders in Lansingerland. Dit jaar en volgend jaar moet de gemeente Lansingerland meer statushouders vestigen. De vragen, die ik aan de wethouder heb, zijn: hoe wordt in dit raadsvoorstel rekening gehouden met de extra vestiging van statushouders? Is er genoeg capaciteit hiervoor aan personeel om deze extra statushouders te begeleiden bij hun inburgering? Indien dat niet het geval is: wat gaat de wethouder doen om dat wel te regelen en daarmee rekening te houden? Al met al zien wij dit als een heel mooi beleidsstuk en goed raadsvoorstel. Dank u wel.

De heer Crielgaard, L3B: De heer Hoek noemde het net ook al even: wij vinden het ook een erg prettig en leesbaar stuk. Dus daarvoor van mij de complimenten. De Lansingerlandse hoofddoelstelling voor het inburgeringsstelsel kan L3B van harte onderschrijven. Wij denken dat binnen de maximale eigen draagkracht participeren in de Lansingerlandse samenleving het beste is voor de inburgering. We denken

dat de subdoelen mooi aansluiten op de hoofddoelstelling. Mevrouw Gabin had het over de zorg omtrent de taaleis, of het niet te ambitieus is. Ik begrijp de zorg, dat Nederlands voor een nieuwkomer niet een makkelijke taal is. Tegelijkertijd zijn wij als L3B juist hartstikke blij met het maatwerk, dat geboden wordt, die verschillende leerroutes. De statushouders die niveau B1 aankunnen, wij denken dat ze daar echt heel veel voordeel uit halen, omdat het ook goed is voor de doorstroming naar werk. Dan de uitgangspunten, die zijn naar onze mening goed uitgewerkt. We zijn blij, dat aansluiting wordt gezocht bij het sociaal domein en de handreiking van Divosa. Dan nog een vraag t.a.v. het derde uitgangspunt. Het college geeft in het beleidsplan aan met zoveel mogelijk lokale partijen te willen samenwerken, dat er een beroep wordt gedaan op ondernemers in onze belangrijkste economische sectoren. Dat is een mooi streven, maar zoals ook in het plan aangegeven is, is afhankelijkheid van externe partners kwetsbaar. Daar sluit ik me aan bij een vraag, die ook al door de PvdA en WIJ is gesteld. Kan de wethouder toelichten hoe gezorgd wordt voor een (...) en betrokkenheid van samenwerkingspartners. Het is belangrijk dat zij goed op de hoogte zijn van het plan inburgeringsparticipatie van de inburgeraar. Zoals aangegeven bij de uitgangspunten wordt er flink geïnvesteerd in de inburgeraars. In dat licht begrijp ik een vraag, die eerder gesteld is in de behandeling in november door de heer Bergwerff. Hij vroeg naar handhavingsmogelijkheden als een inburgeraar weigert of niet meewerkt. Zoals de heren Barendregt en Lieveerse toen ook terecht opmerkten, kunnen sancties ook voor financiële problemen zorgen. Ik heb de afgelopen maanden de kans gehad om daar nog even te reflecteren op die discussie. Ik zou de wethouder daarom willen vragen: wat wordt er gedaan in het kader van preventie? Wat kunnen we überhaupt doen om zulke situaties te voorkomen? De wethouder zoekt aansluiting op ons beleid sociaal domein, bijvoorbeeld de elementen t.a.v. preventie in de Lansingerlandse standaard. Dan ook nog een vraag betreffende monitoring. Het is goed dat de raad bij de jaarrapportage sociaal domein in 2021 geïnformeerd wordt over de inburgeringsresultaten. Een vraag, die wij hierover nog hebben is of het college bij het rapporteren van de resultaten ook voornemens is om voormalige inburgeringsplichtigen een huidige daarbij te betrekken. Mogelijk kan dit helpen bij het eventueel verbeteren van de kwaliteit van het aanbod. Dan wat betreft de financiën. Er is bij mij nog enige verwarring, die de wethouder hopelijk kan wegnemen. De resterende kosten voor de maatschappelijke begeleiding komt voor onze gemeente terecht op bijna € 100.000. Tegelijkertijd staat in het raadsvoorstel dat een zorgvuldige aanpak leidt tot minder uitgaven in het sociaal domein. Ik vroeg me af hoe ik dat dan moet duiden. Heb ik nou een ton extra lasten door die nieuwe wet? Of is het op termijn juist een besparing? Dat is voor mij nog niet helemaal duidelijk. Dan wil ik tot slot de ASD bedanken voor het uitgebrachte advies. Het is goed dat het college het advies onderschrijft om het mogelijk ook aan te passen in het beleidsplan. Het advies van de ASD om in een integrale aanpak ook extra aandacht te hebben voor veilige deelname aan het verkeer zet me aan het denken. In het rapport zwemveiligheid van nieuwkomers staat dat tussen 2004 en 2018 ruim drie keer zoveel mensen verdronken zijn van niet Westerse afkomst als mensen met een Westerse afkomst. De VNG stelt dat verschillende gemeenten zich actief inspannen om zwemvaardigheid bij statushouders te verbeteren. In dat verband vroeg ik me daarom af: wordt er bij de inkoop van aanbieders ook aandacht voor gevraagd? Tot zover mijn bijdrage.

Mevrouw Draak, VVD: Ik ga mijn best doen om niet teveel in herhaling te vallen. Ik vond het ook een heel goed stuk. Wat ik er vooral prettig aan vond, is dat de risico's eerlijk werden benoemd en dat er een heel goed inzicht wordt gegeven in wat er eigenlijk allemaal aan activiteiten nodig is voor het ambtelijk apparaat om deze nieuwe aanpak tot uitvoering te brengen. Dat vond ik heel veel inzicht geven. De VVD is heel erg blij, dat deze wet nu hopelijk dan eindelijk van start gaat, omdat de oude aanpak tot hele grote problemen leidt. Er werd veel te veel verantwoordelijkheid neergelegd bij de nieuwkomers. Normaal is de VVD natuurlijk erg voor eigen verantwoordelijkheid, maar op het moment dat blijkt dat mensen daar enorm van in de problemen komen, dan is het juist goed dat we de regie nu naar ons toe trekken, waardoor de nieuwkomers een veel betere start zullen maken en sneller echt deel uitmaken van onze samenleving. Wat me ook opviel, daar wil ik graag van de wethouder iets over horen, is dat wij gemiddeld 50 inburgeringsplichtigen per jaar gaan ontvangen in de komende 4 jaar. Ik dacht eigenlijk gehoord te hebben, dat dat er veel meer waren, maar misschien haal ik dan statushouders en inburgeringsplichtigen door elkaar. Misschien kan de wethouder daar iets meer over zeggen. Voor wat betreft de inburgering is 50 personen per jaar volgens mij een goed overzienbaar aantal, waar we het gewenste maatwerk op kunnen leveren. Over werk had ik ook een vraag. Meerderen hebben dat ook al gezegd. Ik vroeg me echt af of het nou realistisch is om te verwachten, dat iedereen direct aan de slag gaat. Er wordt wel een kleine reserve gemaakt voor mensen, die daar nog niet aan toe zijn, dat daar maatwerk voor wordt gemaakt. Maar dan nog steeds. Ik las in het antwoord aan ASD dat er voor 28 participatieplekken rekening is gehouden, maar in een zeer beperkt aantal sectoren. Dat hebben meerdere collega's van mij genoemd. Toch lang niet iedereen zal in de logistiek of in de tuinbouw willen werken, er zijn veel meer opties. Hoe wil de wethouder samen met het werkgeversservicepunt dan realiseren dat er echt maatwerk op werkkansen wordt gemaakt? Mijn laatste punt is eigenlijk: het verbaast me een heel klein beetje, dat niemand anders het nog heeft genoemd. Ik maak me juist heel veel zorgen over het financiële stuk. Er wordt gesteld, dat het rijk alle kosten voor de nieuwe wet

inburgering zal compenseren, maar als we kijken naar de effecten van decentralisaties op gemeentelijke budgetten in afgelopen jaren, dan ben ik daar toch niet zo gerust op. Het risico zit er volgens mij in, dat Lansingerland nu deze hele organisatie en activiteiten gaat optuigen conform de inschatting van wat het rijk denkt dat aan ons toegewezen zal worden aan inburgeringsplichtigen. Vervolgens krijgen we misschien toch minder mensen toegewezen en dan zitten wij dus met de financiële gebakken peren, omdat het rijk dan een lagere vergoeding gaat geven. Ik zou er echt op willen aandringen, dat de wethouder, dat de gemeente Lansingerland niet pas aan de bel gaat trekken bij het rijk en bij de raad op het moment dat het al te laat is. Ik zou echt graag willen weten hoe de wethouder zelf deze risico's ziet en wat ze van plan is te gaan doen om ervoor te zorgen dat deze decentralisatie nu eens niet gaat leiden tot een financieel debacle voor gemeenten. Daar wil ik het voor mijn eerste termijn even bij laten.

Beantwoording college

Wethouder Arends: Ik merk dat het laat op de avond is, dus iedereen ging steeds sneller praten en heel snel alle vragen stellen, dus ik hoop, dat ik u helemaal volledig kan voorzien, want het ging echt in een heel hoog tempo. Dus alvorens mijn excuses als ik in de eerste ronde niet alles heb kunnen opschrijven, maar dan verwacht ik dat u mij zeker in de tweede termijn opnieuw de vragen gaat stellen. Allereerst een algemene reactie. Wat ik hoor, is dat er een grote mate van tevredenheid is over het stuk en zeker over dat deze nieuwe wetgeving wordt ingevoerd. Ik ben het daar ook echt volledig mee eens. Ik ben zo blij, dat deze wet eraan komt. Volgens mij, ik hoorde meerdere fracties daar ook over, is het eigenlijk een teleurstelling, dat het werd uitgesteld. Die teleurstelling was ook bij mij, want volgens mij geeft dit echt een heel goede kans met de invoering van deze wetgeving om veel meer de ondersteuning, die het nodig heeft voor een inwoner die hier komt inburgeren om die naast te staan, zowel in maatschappelijke ondersteuning als ook in het participeren van onze samenleving. Om het niet te lang te maken, probeer ik alle vragen te beantwoorden en dan hoop ik dat het voorzien is. Ik begin met mevrouw Bouman van het CDA. Zij geeft aan: zijn de verwachtingen niet te hoog? Ze ziet nu het percentage in de bijstand, dat is ongeveer 30%. 1/3 betreft mensen met een asielachtergrond, statushouders, en dat is zeker een zorgpunt. Maar de verwachting is niet te hoog, want de nieuwe wet is heel anders ingericht. Dat geeft alle kansen om direct bij de start de participatie op te starten. Dat is echt een andere situatie dan de beperkte mogelijkheden die wij nu daarin hebben en ook de financiële beperkte mogelijkheden. De verwachting is wel hoog, dus we zien heel veel kansen. Uiteindelijk moet blijken hoe dat uitpakt, maar alle vertrouwen is daar wel. Ik denk dat mevrouw Bouman ook dat vertrouwen heeft, nu er een andere wetgeving is, dat het veel meer steun en begeleidingsmogelijkheden voor deze groep gaat krijgen. Ten aanzien van de financiën, meerdere partijen spraken daar over. Mevrouw Bouman vroeg ook: zijn we er nu wel klaar voor? Ja, alles is in het teken gesteld om de voorbereidingen te treffen. We hebben een langere periode gekregen voordat de wetgeving eraan komt. We hopen, dat die nu per januari in werking gaat treden. We hebben alle vertrouwen, want we zijn heel goed voorbereid, ook alle inkoop staat klaar om na deze bespreking vorm te gaan geven. Volgens mij gaat dat helemaal goed. De heer Hoek is ook heel positief te spreken over dit stuk, dat hoor ik graag natuurlijk, maar hij stelt ook heel goede vragen. Is er al contact met stakeholders? Hoe ziet dat eruit? Ook naar de werkgevers. Daar stelden meerdere fracties vragen over. Die stonden eigenlijk al in 2020 gepland, om met werkgevers actief de gesprekken aan te gaan. Door het uitstel van de wetgeving zijn ook die gesprekken opgeschort. Het WSP is ook helemaal voorbereid. Dus de gesprekken starten nu weer. Dan wordt er ook gewerkt aan de startplekken bij verschillende werkgevers. Ook terecht dat mevrouw Heijblom aangaf: we hebben toch ook statushouders met een hoog opleidingsniveau. Is Koppert dan ook een mooie werkgever. Ja, die horen er ook allemaal bij. Ik ben voor de coronatijd bij Koppert geweest om te zien hoe zij met statushouders werken en hoe hun loopbaan vorm gegeven werd binnen het bedrijf Koppert. Dus daar wordt heel breed naar gekeken. Je kan denken aan logistiek, techniek, zorg, maar zeker ook de innovatieve bedrijven, die wij in Lansingerland hebben. Al die voorbereidingen voor de startplekken gaan we organiseren. De afgelopen periode heb ik veel gesprekken gehad, dan wel digitaal, maar daarvoor veel werkbezoek. We hebben veel sociale ondernemers, dus ik verwacht ook dat dat een mooie aanvulling is juist om die plekken te realiseren. Meneer Hoek vroeg: doen we dat maatwerk en de juiste inspanning, als ze een oud beroep hebben gehad in land van herkomst, om dat te faciliteren. Ja, dat is juist goed. We zien ook veel potentieel, dat nodig is. Als dat bij de statushouders is, dan wil je juist die verbinding maken. Dan kan het ook nog zijn, dat ze een onderwijsroute ingaan, zodat ze middels het leren van de taal ook hier de opleidingen zijn, die vaak wel voorwaarde zijn voor een baan in wat hogere sectoren. De heer Lieverse geeft aan: goed plan, maar wel twee zorgen. Wordt er goed rekening gehouden met de situatie? Hoe wordt dat dan bedoeld? Juist in de beginfase wordt er heel veel geïnvesteerd om een goed beeld te krijgen van de statushouders. Er wordt ook gekeken wat deze statushouder nodig heeft en welke leerroute daar het beste bij past. Is dat de B1 route, is dat zelfredzaamheid of is dat de onderwijsroute? De ene inburgeraar is natuurlijk al verder dan de andere, dus daar moet inderdaad goed rekening gehouden worden met de hele context. Vandaar dat één van de uitgangspunten is: de integrale aanpak. Dat we niet alleen kijken in het proces van het inburgeren, maar ook op het gebied van gezondheid,

welzijn, gezinssituatie. U weet al hoe intensief de financiële ondersteuning wordt gegeven. Dus dat wordt integraal bekeken. U stelde ook goede vragen over de implementatie. In het stuk staat in algemene zin op blz. 17 en 18 de vormgeving van de implementatie. Maar zeker ons eigen personeel moet er goed op toegerust zijn. Dat is ook in volle gang, daar waar je een nieuwe wetgeving invoert of uitvoert, dan betekent dat ook dat je eigen personeel daarop toegerust moet zijn. Mevrouw Heijblom gaf ook nog terecht aan: de menselijke maat. Wordt er niet wat betuttelend gesproken? De voorbeelden en de wijze hoe dat is beschreven, dat is wel gebaseerd op de input van de uitvoering op dit moment en wat het nodig heeft. Dan kunt u zeggen: het is betuttelend beschreven. Maar het gaat er met name om dat we het juist heel serieus nemen en heel dichtbij willen zijn in elke stap die de inburgeraar gaat nemen, dat we dat op een heel zorgvuldige manier moeten doen. U stelde vragen: directe start, is dat een gezonde instelling en actieve houding? Ja, wat wij wel weten is als je meedoet, dus als je een dagritme hebt, dat je van waarde bent, dat er waarde aan je wordt gegeven, omdat je elke dag op je werk of op je stageplek komt, dat je die interactie met elkaar hebt, dat doet zoveel in het welbevinden en het goed voelen van elk mens. Dat betekent niet alleen iets voor iemand met een inburgering of statushouders in dit geval, maar ook andere mensen. Voor iedereen ongelooflijk belangrijk. Daarmee creëer je een actieve houding. Ik sprak vanmiddag nog iemand, die op het COA heeft gewerkt en die zei: hoe langer die periode duurt, je ziet gewoon iemand aftakelen in inspiratie, in welbevinden. Het is juist heel belangrijk om vooral in het begin direct ook aan de slag te gaan. Mevrouw Gabin gaf ook twee zorgpunten aan. Aan de ene kant de taaleis: is die niet te hoog, wordt het niet te sterk ingezet? Het is een taaleis vanuit het rijk. Dus dat zit in die wetgeving en wij voeren die uit. Het is niet zo, dat elke statushouder ook op dat niveau moet uitkomen. Dat is wel het streven, omdat daarmee de startkwalificatie om richting arbeid te gaan en de kansen daarop veel hoger worden, maar er is natuurlijk ook een zelfredzaamheidsroute. Als blijkt dat iemand die taaleis niet weet te halen, dan kan dat omdat het nog heel jong is en een onderwijsroute ingaat, of anders de zelfredzaamheidsroute. Daar is echt goed rekening mee gehouden, dat daar een specifieke aanpak voor is en die heet de zelfredzaamheidsroute. Dan ten aanzien van het maatwerk als het gaat om financiële ondersteuning. Dat betreft echt gezinsmigranten, maar niet de partner van een Nederlandse burger. Daar zit het onderscheid in. De heer Xhemaili ging heel snel en had heel veel vragen. Ik hoop dat ik ze allemaal heb. Ik heb al iets gezegd over de gesprekken met de werkgevers, die gestart worden, dat die eerder gepland stonden en die toen uitgesteld werden. Het oormerken van de eerste helft of de tweede helft van de financiën: daar is een keuze in gemaakt. Een deel is geïmplementeerd en een deel niet. Voor ons is dat heel fijn, omdat we het integraal willen doen binnen het sociaal domein, dus dan kan je ook schuiven daar waar meer aandacht voor nodig is. Ook met de extra statushouders, die dan op ons afkomen. Even voor de duidelijkheid: we krijgen voor 2021 een verhoogde taakstelling. Daar bent u over geïnformeerd. Dat is nu definitief gesteld op 96. Maar de wet is dit jaar nog niet ingegaan, dus die gaat volgend jaar in. De verwachting is, dat dan de taakstelling weer een stuk lager is. COA heeft nu heel veel weg gewerkt en de IND. Dat gaat nu naar de gemeenten toe, dit jaar. Voor volgend jaar verwacht ik dat het een stuk lager is. Helaas kunnen degenen, die nu bij ons intreden nu nog niet profiteren van die nieuwe wetgeving. Ten aanzien van de huisvesting, dat is echt een ander vraagstuk, wat we met 3B Wonen oppakken, maar dat staat los van de inburgering en de nieuwe wet. De heer Crielaard had ook een rij van vragen. Ik denk dat ik een aantal punten al heb behandeld bij de beantwoording van de andere fracties. De handhavingsmogelijkheden, ja, die zijn er, we kunnen ook een boete geven, maar dat is natuurlijk allemaal wat je niet wilt. Wat we willen is juist heel preventief. Ervoor zorgen dat iemand goed in staat is, met begeleiding, dat die daar ook open voor staat, om hier op een goede manier maatschappelijk eigen te worden, lekker aan de slag te gaan en dat het helemaal niet nodig is om handhaving of een boete op te leggen. Alles staat in het teken om dat te voorkomen en juist naast de inburgeraar aan de slag te gaan. Ik vind het ook een goede opmerking: kan de inburgeraar ook een onderdeel zijn van de monitoring en ook aangeven wat wel werkt en wat niet werkt. Die neem ik zeker mee, ook in de evaluatie en ook in de monitoring: wat heeft de kandidaat er zelf aan, wat waardeert hij eraan? Of meer vragen voor ons als gemeente of van degene die voor ons de trajecten gaan uitvoeren. Ook een vraag over de financiën: die extra, hoe vaak is dat, die duidelijkheid? Wat belangrijk is, is dat het echt een investering is in de maatschappelijke begeleiding. Als ze dien aan de voorkant doen, dan voorkomt dat duurdere WMO trajecten op een later moment. Daar hebben we nu al veel ervaring in, dus we willen dat juist heel erg in het begin van het traject doen en daar een goede investering op doen. Die middelen worden nu al wel binnen de WMO gedaan, dus het is wel een verschuiving om niet meer aan de voorkant dat in te zetten. Ook een vraag rondom de zwemvaardigheden, dat is nu nog niet mee genomen, maar die ga ik wel intern bespreken om te kijken of we die nog mee kunnen nemen, want we zitten in Nederland met een waterrijk landschap. En we hebben ook de voorbeelden gehoord van mensen die geen zwemvaardigheden hebben, mensen uit andere landen, en dat dat in veiligheid echt een risico met zich meebrengt. Ik vind dat een goede suggestie, dus die ga ik intern bespreken. Mevrouw Draak, ik noemde al even die hogere taakstelling van 96, die voor dit jaar geldt. Dat valt nu nog niet onder de wet, want die is nog niet in werking. We verwachten vanaf volgend jaar weer een lagere taakstelling. Een hogere taakstelling is op zich niet erg, in die zin, dat het programma en de trajecten met een iets grotere groep misschien nog wel makkelijker zijn dan met een

beperkte groep, dus in die zin, voor alle trajecten heeft dat geen negatieve invloed als we een hogere taakstelling zouden hebben. Dan zouden we het misschien makkelijker kunnen uitvoeren, ook met groepsgerichte aanpakken. Iedereen direct aan de slag, ook dat maatwerk, helemaal mee eens. Ook de financiële zorgen. Ik begrijp die vraag van mevrouw Draak heel goed. We hebben natuurlijk meerdere decentralisaties en we hebben zeker de financiële impact op de jeugdzorg en de WMO. U heeft daar vanavond ook over gesproken, ook over de gemeenschappelijke regeling, die we hebben. Dus dat is zeker een zorgpunt. Alvorens de wet naar ons toekomt, heeft de VNG er heel secuur naar gekeken. Die zei ook: de middelen die u als rijk wilt overhevelen naar de gemeenten, dat is echt te laag, dus we gaan eerst onafhankelijk onderzoeken wat de financiële gevolgen zijn of wat nodig is alvorens u de wet daadwerkelijk gaat invoeren en daar de gemeente verantwoordelijk voor maakt. Dat heeft gemaakt dat er een onderzoek is geweest. Dat heeft het rijk overgenomen voor 90%. Daar is de VNG mee akkoord gegaan. Dus wij verwachten ook daadwerkelijk dat er voldoende financiële middelen zijn, maar u kent mij, dat ik ook goed op de centjes wil letten. Mocht het echt uit de hand lopen of mis gaan, uiteraard trekken wij dan aan de bel. Dan zullen we in de regio de ervaringen van anderen horen en het effect naar Den Haag daar op geven. De verwachting is echt, dat er voldoende financiële middelen tot ons komen. Dank u wel.

Tweede termijn

Mevrouw Bouman, CDA: Ik zal het kort houden. Allereerst bedankt voor de beantwoording. Ik hoorde de wethouder zeggen, dat de gesprekken weer worden opgestart met de werkgevers. Toen schrok ik even. Volgens mij hebben wij de afgelopen jaren ook inburgeraars en statushouders gehad en was de participatiewet ook op hen van toepassing. Vandaar dat ik zeg: hebben wij onvoldoende inspanningen gepleegd in deze? U heeft er vertrouwen in dat het nu met de nieuwe wet allemaal gaat lukken, omdat de regie er nu is. Ik heb dan toch mijn zorg of het allemaal gaat lukken. Ik hoop het van ganser harte, want u bent ook afhankelijk van de werkgevers. Wat het verleden heeft aangegeven, ben ik toch niet zo positief gestemd, gelet op de ervaring en het bijstandspotentieel, dat we nu hebben. Over de monitoring gaf u iets aan. Ik hoop, dat u ons daarover de nodige resultaten kan gaan geven op termijn X, t.a.v. de inkoop van het traject en of het goed loopt, met name ook t.a.v. de participatie, of dat allemaal geslaagd is, de resultaten die het allemaal met zich meebrengt en zeker ook de financiële uitnutting. Want dat zei ik: wat hebben we allemaal nodig om die inburgering tot een goed resultaat te laten leiden? Ik hoop, dat de verwachtingen die u heeft, uitkomen maar ik heb nog wel enige zorg. Dank u.

De heer Hoek, WIJ: Geen verdere aanvullingen. Hamerstuk.

De heer Lieverse, CU: Hamerstuk.

Mevrouw Heijblom, D66: Ik wil de wethouder vooral bedanken voor haar reactie op het gebied van werkgevers, want daar spreekt ook wel een soort passie uit. Dat ze echt wel op zoek gaat naar die plekken voor deze mensen. Wat mij betreft is het echt geen hamerstuk, want ik blijf me schamen voor die tekst. Hoe u dit weg wimpelt, ik vind gewoon dat het eigenlijk echt niet kan. Dit moet echt zorgvuldiger. Net zei u ook: ze moeten gewoon lekker aan de slag gaan. Dat is toch geen taal, die hierbij past? Ik vind dat echt lastig, dus ik ga toch kijken welk voorstel wij kunnen doen m.b.t. die tekst in dit stuk. Met betrekking tot het punt van mevrouw Draak, over die kosten, kijk, ik snap wel wat u zegt. Als je één opleiding inkoopt en er doen meer mensen aan mee, dan wordt het per persoon goedkoper. Maar als we een migratiecrisis krijgen, zoals in 2015, dat is nog niet zo lang geleden, waarbij ze met bussen rond reden, dan hebben we te maken met mensen die geen plek konden krijgen bij gemeenten. Natuurlijk, dan komt er wel weer een zak geld bij, maar dan hebben we echt wel een andere situatie. Dat hoor ik niet in uw verhaal, maar je weet niet hoe het in de toekomst gaat lopen. Dat. De heer Lieverse: Ik ben benieuwd of mevrouw Heijblom een voorstelling heeft van wat er dan wel moet gebeuren, als er bussen rond rijden met mensen die in nood zijn. Mevrouw Heijblom: Wat bedoelt u met die vraag? De heer Lieverse: U schetst een situatie, dat er weleens een heel ernstige situatie zou kunnen komen. Wat zou dan wel uw insteek zijn in zo'n situatie? Mevrouw Heijblom: Dan komt er natuurlijk een verzoek bij gemeenten om meer mensen op te nemen. Uiteindelijk resulteert dat ook in hogere aantallen inburgeringsplichtige mensen. Het gaat mij erom, dat er nog andere perspectieven zijn, dan de reactie die mevrouw Arends nu geeft. Zij zegt iets over de wet van de grote aantallen, hoe meer mensen er aan een traject mee doen, hoe goedkoper het wordt. Dat begrijp ik, maar het kan ook zo zijn dat het daar niet meer in past, dat het aantal misschien nog verder omhoog gaat. Wat ik vertelde over die migratiecrisis, dat was natuurlijk echt wel een crisis. Dan zie je dat de centrale overheid bijspringt, ook richting gemeenten. Dat is wel helemaal het uiterste, maar ik zeg het omdat er ook andere toekomstige scenario's te bedenken zijn, daar ging het mij eigenlijk om. De heer Lieverse: Ik vind het niet duidelijk, maar ik begrijp dat het inderdaad terug komt.

Mevrouw Gabin, GL: Om even terug te komen op de reactie van de heer Crielaard, ik kon namelijk niet interromperen in de eerste termijn. Maar goed Nederlands leren kan mensen alleen maar helpen en een steun in de rug geven bij hun burgerschap. Het is op zich een goede gedachte. Tegelijk moet je ook reëel zijn. Gemeenten geven aan, dat ongeveer 35% van de inburgeraars niveau B1 zullen gaan halen. Vervolgens moet een inburgeraar het, met hoge uitzondering daar gelaten, eerst allemaal wel op het hoogste niveau geprobeerd hebben. Daar zit nou juist onze zorg, want het eerst op het hoogste niveau moeten proberen, betekent dus ook dat je op het hoogste niveau moet falen voordat je terug mag schakelen. Dat lijkt ons eerlijk gezegd psychologisch, maar ook qua effectiviteit van inzet en qua motivatie niet zo'n goede benadering. Wij vinden het dus belangrijk, dat het verwerkt wordt in het persoonlijke inburgeringsplan van een inburgeraar. De heer Crielaard: In de tweede termijn kan ik gelukkig wel interromperen. Volgens mij is het zo, als ik het goed begrijp, dat er wordt gekeken naar het hoogst haalbare niveau en niet perse van: gij zult B1 doen. Zo heb ik de leerroutes begrepen. Wat ik aan mevrouw Gabin zou willen vragen: heeft u geen vertrouwen in de brede intake, die de gemeente gaat doen? Mevrouw Gabin: Hoe ik de wet heb geïnterpreteerd is dat een inburgeraar het eerst moet proberen op het hoogste niveau. Als dat te hoog blijkt te zijn, dan kan een inburgeraar terugschakelen naar een lager niveau. Misschien kan de wethouder ons het juiste antwoord daarop geven. De wethouder ging er snel doorheen, maar als ik het goed heb gehoord, wordt er dus wel maatwerk geleverd voor mensen die voor gezinshereniging naar Nederland komen. Ze zei dat even snel in een zinnetje, ik heb daar geen helder antwoord op gekregen.

De heer Xhemaili, PvdA: Ik wil ook graag terugkomen op de heer Crielaard, want ik mocht ook niet in de eerste termijn interromperen. De obsessie van de heer Crielaard over handhaving vind ik wel bijzonder. Gezien de misstanden van afgelopen jaren lijkt een obsessie meer gepast om de misstanden aan te pakken, maar dat is de afgelopen jaren niet echt gebeurd, ondanks dat wij in 2017 een besprekstuk hiervan hebben gemaakt in de commissie samenleving. Daarbij zijn statushouders zeker welwillend om te integreren en om de inburgering te halen, maar dan moet er wel goed beleid zijn en dat was de afgelopen jaren kansloos. Gelukkig komt er nu wel goed beleid op tafel en daar zijn we al te blij mee. Dus wat ons betreft een hamerstuk. Ik wil de heer Crielaard wel bedanken, dat hij de zwemlessen toch heeft ingebracht, dat vind ik een heel goede suggestie, die ik ook wel graag aan de wethouder wil meegeven, omdat Nederland toch een waterrijk land is. Volgens mij is het vaak in het nieuws geweest, dat jonge asielzoekers verdrinken. Als dat met zwemlessen voorkomen kan worden, dan is dat mooi meegenomen. Ik heb nog wel een extra vraag aan de wethouder. De nieuwe statushouders, die dit jaar komen, vallen net buiten de boot met de nieuwe wet, die in 2022 ingaat. Kunnen zij nog iets vanuit de gemeente verwachten qua begeleiding om een goede school te vinden en niet nu afhankelijk te zijn van de markt, die niet heel goed werkt. Mijn vraag is: kan de gemeente de huidige statushouders die dit jaar extra binnen komen erin begeleiden om gelijk een goede start te maken? Dank u wel.

De heer Crielaard, L3B: Ik moet even iets recht zetten. Er wordt mij nu verweten een obsessie te hebben met handhaving. De wethouder ging ook in op de technische mogelijkheden tot handhaving, maar dat was geenszins de bedoeling van mijn vraag. Het ging mij er juist om, reflecterend op de discussie uit november: wat kunnen we nou doen om bestuurlijke boetes überhaupt te voorkomen? We hebben een traditie op preventie, wat kunnen we nou doen om überhaupt zulke stappen te voorkomen? Dat was mijn vraag en dat bedoel ik in mijn eerste termijn. Verder heb ik de wethouder horen zeggen, dat intern de opmerking over de zwemlessen en inburgeraars meenemen in de evaluatie wordt meegenomen. Dat is erg fijn. Verder wat betreft de toon van dit beleidsplan, daar is het ook over gegaan. Mijn fractie ziet eerlijk gezegd het probleem niet v.w.b. die toon in het beleidsplan. Wij denken dat het juist goed aansluit op het sociaal domein, op de participatiewet, die vraagt ook een tegenprestatie naar vermogen. Dus vooruitlopend op een discussie in de raad kan ik alvast melden, dat wij nog niet echt warm lopen voor eventuele aanpassingen aan het beleidsplan. Voor ons zou het een hamerstuk zijn. Dank u wel.

Mevrouw Draak, VVD: Dan ga ik aansluiten bij de woorden van meneer Crielaard en D66 om een suggestie (...) te doen. Ik hoor van alle fracties, behalve D66, dat het een hamerstuk zou kunnen zijn. Het staat jullie uiteraard vrij om het te bespreken en natuurlijk ook om een amendement voor te bereiden, maar je zou ook kunnen kiezen voor een stemverklaring over je gevoel bij de toonzetting en daarmee de bespreking besparen. Ik voel niet echt veel draagvlak voor een herschrijving van die paragraaf. Dat is verder aan D66, maar het zou misschien een goede manier kunnen zijn om jullie punt toch te maken. Ik hoor namelijk dat D66 op zichzelf wel blij is met de nieuwe wet inburgering en hoe de gemeente het gaat aanvliesen. De wethouder heeft al mijn vragen beantwoord. Daar wilde ik het bij laten.

Wethouder Arends: Er is nog een aantal vragen gesteld, die ik langs wil lopen. Het is inmiddels tien minuten over twaalf, maar ik ga ze netjes langs, want ik wil echt wel recht doen aan de vragen. Mevrouw Bouman gaf aan: ik mag er toch vanuit gaan, dat er nu ook contact met werkgevers is. Ja, daar kan ik u gerust stellen. Uiteraard hebben we die. Het gaat meer over de nieuwe vorm van de startplekken, dat

daar de gesprekken op gestart worden, ook met het WSP en hun netwerk en al die werkgevers en om dat voor meerdere werkgevers dat mogelijk te maken, maar uiteraard lopen er al heel lange tijd goede contacten met verschillende werkgevers en zijn er ook opleidingen, ook voor statushouders, intern bij bedrijven. Zeker ook de resultaten van de monitoring en van de effecten, daar krijgt u een rapportage van. Dat zal vanaf 2022 zijn, dan is het een jaar in werking als het goed is. Dan krijgt u ook informatie over het aantal statushouders per route en dus ook het effect van de wetgeving. Dat kunnen we dan met elkaar uitgebreid bespreken. Mevrouw Heijblom noemde nog even, of zij citeerde mij, over meer aantallen, dat het dan goedkoper wordt. Op die manier heb ik dat niet gezegd. Ook al zouden we een hogere taakstelling kunnen krijgen, dan kunnen we dat gewoon heel goed organiseren. Zeker ook als we grotere groepen hebben, dan kunnen we dat gewoon doen. Het is niet zo dat we met dit beleidsplan daarmee risico lopen. Het gaat er niet om of het goedkoper wordt, dat is niet het belang bij deze wetgeving. We willen natuurlijk wel de financiële middelen van het rijk krijgen om het goed te doen. Maar als het meer is, dan kunnen we dat goed organiseren. Mevrouw Gabin vroeg zich af: hoe is de wet nou, is het zo dat ze eerst het hoogste niveau moeten doen? Meneer Crielaard interrumpeerde haar en zei: volgens mij is dat niet zo. Het klopt wat de heer Crielaard zegt. We beginnen in een vroeg stadium eigenlijk al, op het moment dat ze binnen het AZC weten dat deze persoon bijvoorbeeld naar de gemeente Lansingerland gaat, dan wordt er een uitgebreide uitvraag gedaan. Dan wordt er een hele goede inschatting gemaakt welke leerroute daar het beste bij past. Dus het is niet zo, dat iedereen eerst naar leerroute B1 moet. Als de zelfredzaamheidsroute beter passend is, dan begint iemand daarmee. Dan kan hij uiteindelijk toch nog het niveau halen, als hij zegt: ik wil naar B1 qua taaleis, omdat dan de kans op de arbeidsmarkt wel vele malen groter is. Dan het maatwerk bij gezinshereniging. U gaf aan, dat het nog niet helemaal duidelijk is voor u. De gezinsmigranten moeten de leerroute zelf betalen, maar dit gaat om partners uit Thailand, Brazilië eventueel van een Nederlander. Maar familie van statushouders krijgen gewoon alles vergoed. Dus ik hoop daarmee u te voorzien van de juiste informatie, die u vroeg. De heer Xhemaili noemde nog even het belang van die zwemlessen. Daarvan had ik al aangegeven, dat ik dat intern ga bespreken. U vroeg zich ook af: de intreders, die dit jaar komen, kunnen we daar nu al een ondersteuning in doen? Natuurlijk is daar nu ook de standaardroute, zoals we dat nu doen met Vluchtelingenwerk, alleen, dat is niet de extra wat we binnen de nieuwe wetgeving doen, omdat we daar de financiële middelen op dit moment niet voor krijgen. Dus dit jaar gaat door zoals we het altijd doen en vanaf volgend jaar gaan we deze nieuwe wet uitvoeren middels dit beleidsstuk. De heer Crielaard gaf voor zichzelf nog even aan wat hij bedoelde met het handhaven en vooral de preventie. Alles in het teken van deze wetgeving staat er juist zo in om preventief er goed mee om te gaan, zodat zeker handhaving of een boete niet nodig hoeft te zijn. Dank u wel.

De voorzitter: Volgens mij heeft u alle vragen beantwoord. Mijn vraag is even, en dan kijk ik met name even naar D66, of dit een bespreekpunt of een hamerstuk wordt voor de raad. Mevrouw Heijblom: Mevrouw Draak doet een voorstel, een stemverklaring, daar ben ik eigenlijk wel blij mee, want ik sta hier helemaal in mijn upje, wat ik overigens echt niet begrijp, maar er gaat niemand mee, dus het heeft niet zoveel zin om netjes een amendement te gaan schrijven, dus dan doen we maar een stemverklaring. Nogmaals, ik begrijp het niet, maar dat kan een keer voorkomen zo. De voorzitter: De keuze is aan u, maar dan maken we er inderdaad een hamerstuk van. Wethouder Arends: Ik kreeg nog wat informatie van mijn collega als het gaat over de zwemlessen. Ik zei: ik ga dat intern bespreken, maar ik heb inmiddels doorgekregen, dat over zwemlessen voor kinderen al afspraken zijn gemaakt met het zwembad en dat het betaald wordt uit het jeugdfonds sport en cultuur. Daar wordt gebruik van gemaakt. De heer Xhemaili weet dan ook, dat we er al mee bezig zijn en uit gaan voeren. De voorzitter: Gelukkig maar, want het is zoiets afschuwelijks. Dank u wel.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter: Ik wil het college vragen om ons schriftelijk te melden over actualiteiten. Dat wil de griffie vast doorsturen. Ik had begrepen, dat de heer Kampinga ook nog een vraag had over de vorige lijst. Dat moeten we ook maar even op die manier doen, want volgens mij is niemand er meer echt bij.

7b. Actualiteiten uit de commissie

De voorzitter: Hiervan durf ik te zeggen, dat die er niet zijn.

7c. Verbonden partijen

De voorzitter: Ook niet vanuit verbonden partijen.

8. Rondvraag en sluiting

De voorzitter, om 00.20 uur (9 april 2021): De rondvraag is reeds beantwoord. Ik wil wel voorstellen, dat ik in de volgende commissievergadering even een paar minuten een ordedebat heb over het fenomeen: wat doen we als het twaalf uur dreigt te worden. Willen we doorgaan zoals nu? Of wil u dan om half twaalf stoppen? Ik ben uw voorzitter, maar ik doe het voor u. Ik wil dat in een volgende vergadering even

aan de orde stellen, dat we daar ook allemaal gelukkig mee zijn. Vanuit het gemeentehuis wens ik u nog een rustige nacht. Ik sluit de vergadering.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.